توره بوړه

دري میاشتنی
نهم کال لومړی، پرله پسې دري دېرشمه، حمل، ثور، جوزا ۱۳۹۱

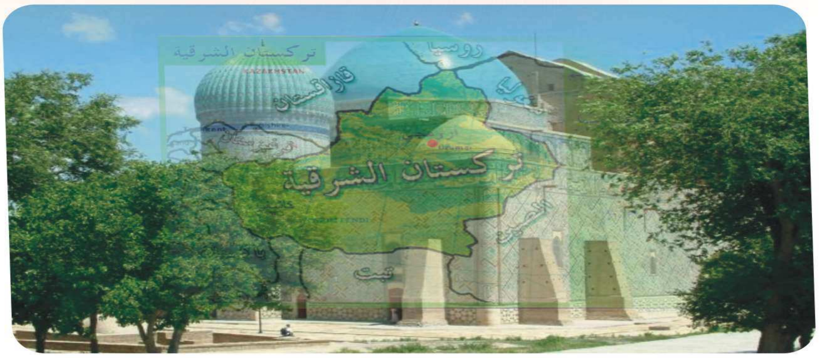

ختیځ ترکستان دوهم اندلس

په برما کې مسلمانان د کینې او سپکاوي په اور سوځي

د افغانستان او امریکا
د ستراتیژیک تړون ارزونه

نړیوال باید د اتلو افغانانو احسان هېر نه کړي

د اسلامي فکر او سیرة النبي متخصص
استاد کدیخېلي سره مرکه

د ترکستان شپې

په زړه پورې ناول

اسلام ګراهای افغانستان؛
رویکردهای متفاوت وهدف مشترک

د غازي لالي خنجر

د افغانستان او امریکا د ستراتیژیک تړون ارزونه

كتاب عزيز:

الهي فرمان

أَلَيْسَ اللّٰهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ
مِنْ دُونِهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ

سورة الزمر : ۳۶

الله خپل بنده ته بس نه دی؟ دوی دې له الله پرته په نورو وېروي، الله چې څوک بې لارې کړي، بیا یې څوک نه شي په لار کولای

بسم الله الرحمن الرحیم

أهلا یا مرسي !

مصر ته په اسلامي تاریخ کې کله د "أم البلاد " نوم ورکړل شوی او کله بیا د "بوابة الأمة " په نامه یاد شوی. مصر تاریخ لري، هم یې د علم تاریخ ثبت دی او هم یې قومي تاریخ ډېر پخوانی او زرین دی.

مصر که څه هم په اسلامي نړۍ کې د ځانګړي ځای څښتن دی، خو په تېر ځلوېښت کلن تاریخ کې یې رول له خپلې سویې ډېر ټیټ و. مصر که یو وخت له مسیحي امپراتوریو باج اخیسته، خو بیا د "خم کله " سیاسیونو له امله تر هاغې ښکته لاړ چې د خپلو مسلمه حقوقو پوښتنه یې هم نه شوه کولای !

تېره نیمه پېړۍ په مصر کې حکومتونو ایله دومره وکړل چې د مصر د برم او عزت د ساتونکو غاړې یې دار ته ورسولې. دا تاریخي مصر دومره ښکته تللی و، چې د صهیو مسیحي کړیو په فرمایش یې له خپلو بچیو د تېر "فاطمي "، "صالحي "او "مملوکي " دولتونو کسات اخیسته ! !

مصر، مصر دی. اخر یې هم د فرعونانو پر ضد خپل موسوي اعجاز ښکاره کړ او داسې یې عبرت کړ، لکه هماغه غرق شوی فرعون چې اوس د تماشایانو د عکاسیو لپاره ایښودل شوی.

مصر په خپل معاصر تاریخ کې که د انور سادات او حسني مبارک په څېر تورې څېرې لري، نو د حسن البنا او سید قطب په څېر بچي یې هم زېږولي، چې دار ته یې په خندا خندا غاړه ورکړه. د حسن البنا په شهادت پیل شوی ناورین د ده څنګ ناستو ته که په دې ځلوېښتو کلونو کې په مرحله واره توګه د برې چانسونه بیخي د اوبو خوب ګرځولی و، خو د ثبات او استقامت نتیجه بالاخره په داسې بڼه په لاس ورغله، چې یوازې په اعجازي قوت ترلاسه کېدای شي، خو داسې یې ترلاسه کړه لکه د خوب لیده.

د مصر بچي که څه هم د ام البلاد او بوابة الأمة پر مفهوم تر بل هر چا ښه پوهیږي، خو دا به هم ډېره نا مناسبه وي، چې په ځلوېښت کلنه بې غیرتۍ کې معتاد مصر له دې هم زیات ډراماتیک شي، لکه د دکتور مرسي په انتخاب کې چې یې د ټولې دنیا توقعات خاورې کړل.

دکتور مرسي که ډېره تېزه انقلابي رویه غوره کړي هم، شاید د تېرې ځلوېښت کلنۍ بې رزمۍ ازاله ترې شل کاله وغواړي. دکتور مرسي که له یوې خوا د خپل پوځ له احمقانه رویې سره مخ دی، نو بلې خوا ورته د اسرائیلو شیطانت هم متوجه دی. دکتور مرسي که په لومړي سر کې د فلسطین قضیه د مسمانانو په روحیه حمایه کړي هم به یې د یوه غټ تاریخي ځلي ځای ګټلای وي. موږ که په خپله قضیه کې له مرسي خارق العاده تحرک ته په تمه یو هم احمقانه ده، خو دومره مو پرې حق دی، چې په افغانستان کې د جهاد سیاسي مسانده وکړي.

دکتور مرسي چې په یوه بحراني وضعیت کې د مصر جمهور رئیس شو، موږ یې له لوی ذوالجلاله په دې امتحان کې سوبمن غواړو. مصر همداسې چاته ضرورت درلود چې د مصر لوېدلی برم اعاده کړي او زموږ له تخمین سره سم خدای مصر ته سړی ورکړ.

أهلا یا دکتور مرسي.... !

"ختیځ ترکستان" دوهم اندلس

عاصم څارګر

د اسلامي خلافت پلازمېنه دمشق و، اسلامي لښکرې د اسلامي خلافت د جغرافیوي موقعیت په وروستیو پولو کې د کفري ځواکونو پر وړاندې په جګړه اخته وې او د اسلام د ډیوې رڼا د نړۍ تر ګوټ ګوټ رسېده.

هغه مهال چې محمد بن قاسم په سند کې د هندي راجاګانو پر وړاندې د اسلام توره پورته کړې وه او په فتوحاتو بوخت و، هغه مهال چې موسی بن نصیر په افریقا کې په اسلامي دعوت اخته و او طارق بن زیاد د یو بریمن لښکر په سر کې د افریقا له لویې وچې څخه ووت، د بحر د سفر تر تکمیل وروسته یې خپلې کښتۍ وسوځولې، د اروپا په لویه وچه کې یې د فتوحاتو لړۍ پیل کړه، د اندلس او ټولې هسپانیې تر نیولو د آس له شا کوز نه شو او توره یې ونه غورځوله، همدا مهال د اسلامي امت یو بل افسانوي قوماندان قتیبه بن مسلم الباهلي د اسیا په ختیځ کې د اسلام په خپرولو او فتوحاتو اخته و.

قتیبه بن مسلم یو نه تسخیرېدونکی پیاوړی سرلښکر و، هغه په راسخه اسلامي عقیده سنبال پر خپل ګړندي آس د کفري نړۍ لښکرې خیرې کړې، له دښتو او بیابانونو ورتېر شو، د خراسان، بخارا، سمرقند او فرغانې زرغون او ښایسته ښارونه یې ابل کړل، د خُتن د ښایستونو ښار یې ونیو، د ترکستان په پلازمېنې کاشغر کې یې د اسلامي خلافت توغ ورپاوه او د چین د امپراتورۍ پر څنډو ودرېد.

قتیبه د چین د فتحه کولو او د هغه ځای اوسېدونکو ته د نبوي پیغام د رسولو هوډ کړی و، هغه د چین د بادشاهت په پولو کې په ستر ذات سوګند وکړ، چې د چین خاوره به د خپلو قدمونو لاندې کوي او هیڅکله به په وروسته کېدو ځان حانث نه کړي، هماغه و چې د چین بادشاه د قتیبه بن مسلم د استازو د هیبت، زیرکتیا او شجاعت له رعب لاندې راغلو او د څو لاپو شاپو له ویشتلو وروسته وپوهېده، چې له نه ابلېدونکي ځواک سره مخ دی، د قتیبه بن مسلم د سوګند فدیه د چین بادشاه ورکړه، د هغه د ټولو قسمونو د پوره کولو لپاره یې انتظام وکړ او د چین خاوره یې د هغه پښو ته وروغورځوله.

وروستی هغه ښار چې قتیبه فتحه کړی او د اسلام توغ یې په کې رپولی (کاشغر) دی، له قتیبه وروسته هیڅ یو اسلامي فاتح او د قتیبه له لښکره وروسته هیڅ یو اسلامي لښکر د اسیا په ختیځ کې له (کاشغر) ورتېر نه شو، د قتیبه بن مسلم الباهلي د عقیدې، متې، نظامي تدبیر او سیاست په زور اسلامي شوې دغه خاوره (ختیځ ترکستان) بولي.

د فارس او خراسان تر فتحو وروسته قتیبه بن

مسلم الباهلي له خپل بریمن لښکر سره په پنځه نویم هجري کال کې ترکستان ته ورسېد او د نوموړي هېواد پلازمېنه (کاشغر) یې فتحه کړه، په دوه سوه او دوه دېرشم هجري کال کې د (قره خاني) دولت مؤسس (سلطان ستوق بغرا خان) په اسلام مشرف شو، چې د هغه اولادې او د حکومت سترو سترو مشرانو هم د اسلام مقدس دین قبول کړ، په دې توګه ترکستان اسلامي دولت او رسمي دین یې اسلام شو.

ترکستان بیا د سلګونو کلونو لپاره یو اسلامي هېواد و، چې پرېکړې په کې له اسلامي احکامو سره سمې کېدې، خلک یې مسلمانان او د اسلامي نړۍ د یو نه بېلېدونکي غړي په توګه پېژندل کېده، هلته اسلامي علماء پیدا شول، ترکستاني علماو کتابونه تصنیف کړل، د ترکستان په ګوټ ګوټ کې سلګونه مسجدونه او مدرسې جوړې شوې، ترکستان د علم او ادب ځای شو، له اسلامي نړۍ څخه به د علم طالبان نوموړې سیمې ته د علم د زده کړې لپاره ورتلل او د ترکستان اوسېدونکو به د علم او فضل د تر لاسه کولو لپاره د اسلامي نړۍ نورو ښارونو ته سفرونه کول، تر دې چې اسلامي ترکستان کفري طاقتونو دوه ټوټې او بیا اشغال کړ.

د دې خاورې ختیځ او لویدیځ دواړه د ترکستان په نوم یادېده، خو په اتلس سوه او پنځه شپېتم میلادي کال کې روسي امپراتورۍ (لویدیځ ترکستان) اشغال کړ او د (منځنۍ اسیا) نوم یې ورکړ، په لویدیځ ترکستان کې د (قرغزستان، ازبکستان، قزاقستان، ترکمنستان او تاجکستان) هېوادونه شامل دي، همدې هېوادونو په افغانستان کې د شوروي اتحاد ترشرمېدلې ماتې وروسته په نولس سوه او نویمو میلادي کلونو کې خپلواکي تر لاسه کړه او اوس د منځنۍ اسیا د خپلواکو اسلامي هېوادونو په نوم پېژندل کیږي.

(ختیځ ترکستان) په اوسنۍ مرکزي اسیا کې پروت هېواد دی، چې شمال ته یې روسیه، شمال لویدیځ ته یې د تاجسکتان، قرغزستان او قزاقستان هېوادونه، شمال ختیځ ته یې منګولیا، جنوب ته یې تبت، جنوب لویدیځ ته یې پاکستان او افغانستان او ختیځ ته یې چین موقعیت لري.

مساحت یې ۱۸۲۸۴۱۷ کیلو متر مربع دی، چې د چین د ټول مساحت پنځمه برخه تشکیلوي، نفوس یې پنځه ویشت میلیونه دي، او رسمي ژبه یې ترکستاني (ایغوري) ده.

(ختیځ ترکستان) په طبعي زېرمو مالامال هېواد دی، قدرت د دې سرسبزه او زرغونې ځمکې خېټه له ډول ډول کانونو ډکه کړې، یوازې د ګاز او تېلو د زخېرو درلودونکو ځمکو اندازه یې اوه سوه او څلوېښت زره کېلو متر مربع ته رسېږي، چې دغه مساحت د فرانس او المان د هېوادونو له ټول مساحت سره برابر دی او اته اتیا زره کیلو متر مربع د ډبرو د سکرو زخېرې لري.

همدا اوس د دې هېواد په شپږ پنځوس بېلا بېلو سیمو کې سر زره له ځمکې را ایستل کیږي او اویا سیمې داسې دي، چې د سرو زرو ارزښتناک معدن لري، څېړنو ښودلې چې د (ختیځ ترکستان) د مالګې زېرمې د ټولې نړۍ د انسانانو لپاره د زرکلونو لپاره بسنه کوي.

د اسلامي امت دغه اشغال شوې برخه د وسپنې، یورانیومو، پترولو او نورو ډول ډول معادنو په ګډون یو سل او اتلس ډوله معادن لري، شپږ سوه او پنځوس کیلو متره مساحت یې سحراګانو نیولی او نوي کیلو متره ځمکه یې ځنګلونو پوښلې ده.

په (ختیځ ترکستان) کې هر کال اوه ویشت میلونه ټنه پترول استخراج کیږي او د اته ملیارده ټنه پترولو زېرمې لري، د ګازو د زېرمو تخمین یې لږ تر لږه لس تریلیونه متر مکعب شوی، دوه تریلیونه ټنه د ډبرو سکاره، د وسپنې پنځه نیم سوه کانونه او د اعلی معیار یورانیمو شپږ کانونه لري.

د (تکلمکان) مشهوره صحرا په ختیځ ترکستان کې موقعیت لري، د قراقرم غریزه سلسله هم د همدې هېواد په څنډو کې غزېدلې او دغه هېواد په خپل جغرافیوي ردیف کې دولس بحیرې لري.

د همدې طبیعي غناء او استغنا له کبله د سیمې هېوادونو، په ځانګړې توګه چین او روسیې د ترکستان د نیولو او اشغال فکر پیدا کړ او خپل فکر ته یې د عمل

جامه واغوستله.

لکه چې مخکې مو یادونه وکړه، په لومړي سر کې ترکستان په دوه برخو ختیځ او لویدیځ ووېشل شو، لویدیځ ترکستان روسیې اشغال کړ او بیا نور هم ټوټه ټوټه شو، چې دا دی اوس د ازادو هېوادونو په توګه پېژندل کېږي، خو په حقیقت کې اوس هم د منځنۍ اسیا په هېوادونو کې شوروي عسکر پراته او حکومتونه یې د کرېملېن تر اغېز لاندې دي.

چین اسلامي ختیځ ترکستان خپله خاوره او خپل حق ګڼي، ځکه خو یې په دې هېواد بریدونه پیل کړل او دا دی لا تر اوسه پورې د چین ځمکه شمېرل کېږي.

(ختیځ ترکستان) په لومړي ځل په اولس سوه او اته پنځوسم میلادي کال کې د چین د امپراتورۍ لخوا اشغال شو، خو د ترکستان مسلمانان د چین د ناروا برید په وړاندې غلي پاتې نه شول، بلکې د جهاد په مقدسه لار یې سفر پیل کړ او د سلو کلونو لپاره په دې لار کې وجنګېدل، په دې جګړو کې له یو میلیون څخه زیات ترکستاني مسلمانان په شهادت ورسېدل.

د چین له اشغاله وروسته مسلمانانو متواتر جهاد او دوه څلوېښت ملي پاڅونونه وکړل، تر دې چې یوه پېړۍ وروسته په اتلس سوه او دري شپېتم میلادي کال کې یو ځل بیا مسلمانان د (ختیځ ترکستان) حاکمان شول، اشغالګر چینایان یې له خپلې خاورې وایستل، د یعقوب بیک تر مشرۍ لاندې اسلامي حکومت رامنځته شو او له عثماني خلیفه سلطان عبدالعزیز خان سره یې بیعت وکړ.

یواځې دیارلس کاله وروسته یعقوب بیک له چینایي پوځونو سره په یوه جګړه کې په شهادت ورسېد (کما نحسبه والله حسیبه)، لښکر یې مات شو، په اتلس سوه او شپږ اویا میلادي کال کې د چین د (منجو) حاکمانو پر ختیځ ترکستان بریدونه پیل کړل او پر ترکستان یو ځل بیا د چینایانو د اشغال څادر وغوړېد، همدا مهال د ترکستان نوم په (سینګیانګ) بدل شو، (سینګیانګ) چینایي کلمه ده، چې معنی یې (نوې ځمکه یا نوې اشغال شوې ځمکه) ده.

پر ترکستان د چین د دې برید په لړ کې د انګلستان د امپراتورۍ رول، د مسلمانانو په ځمکو کې د خپلو موخو لټون او له روسیې سره د پټې جګړې د جاري ساتلو یادونه اړینه ده، هغه په دې ډول چې انګریزانو چینایان ولمسول، څو په (ختیځ ترکستان) برید وکړي، ځکه؛ که چېرته چین د ترکستان په قضیه کې غلی پاتې شي، نو روسیه به دغه سیمه لاندې او د چین او انګلستان دواړو لپاره به ستونزې راولاړې کړي، هماغه و چې چین د یعقوب بیک حکومت رانسکور او په رسمي توګه یې ترکستان د (سینګیانګ) په نوم د چین د برخې په توګه اعلان کړ.

د چین له دوهم ځل اشغال څخه وروسته د ترکستان مسلمان ملت یو ځل بیا خپلو زړو وسلو ته لاس کړ او د جهاد د پیل اعلان یې وکړ، دا ځل اسلامي مبارزې اوه څلوېښت کاله دوام وکړ، په نولس سوه او دري دېرشم میلادي کال کې ترکستاني مسلمانان وتوانېدل چین مات او اسلامي حکومت رامنځته کړي، خو دښمن په څو کې و، لا څو میاشتې نه وې تېرې شوې چې د روسانو په مرسته په ترکستان کې قایم اسلامي دولت رانسکور کړای شو.

دا چې د ترکستان ملت پر جهاد ولاړ مسلمانان وو، هغوی له یوې ماتې وروسته بل بري ته په خورا ستونزمنو حالاتو کې لار وهلې او بریالي شوي دي، لس کاله وروسته په نولس سوه او څلور څلوېښتم میلادي کال کې یو ځل بیا د خدای په مرسته مسلمانان وتوانېدل، چې په ترکستان کې مرکزي اسلامي دولت رامنځته کړي. هر ځل دغه واړه دولتونه د چین د بې رحمه بریدونو ښکار شوي او ړنګ کړای شوي دي، په ترکستان کې د مجاهدینو په لاس د جوړ کړای شوو دولتونو په نسکورولو کې روسانو د چین بشپړه مرسته کړې او آن تر دې چې ماسکو د چین په پلوۍ ترکستان ته خپل هوایي او ځمکني ځواکونه استولي، هغوی په شریکه د ترکستان د مسلمانانو وینې تویې کړي، د هغوی خپلواکي یې ورڅخه تروړلې او له خپلو مسلمه حقوقو څخه یې محروم کړي دي.

په نولس سوه او څلور څلوېښت میلادي کال کې رامنځته شوی اسلامي حکومت په ورو ورو او تدریجي ډول له منځه یوړل شو او چین وکولای شول په نولس سوه او نولس سوه نهه څلوېښت کال کې ختیځ ترکستان په بشپړه توګه اشغال او د چین په جغرافوي حدودو کې د داخلولو اعلان وکړي.

ترکستان په یوه داسې سیمه کې موقعیت لري، چې په نولسمه او شلمه میلادي پېړۍ کې له درې لورو څخه د کفري طاقتونو لخوا تر محاصرې لاندې و، یو لور ته یې چین چې په متواتره توګه یې په ترکستان بریدونه کول، بل لور ته یې برتانوي امپراتوري (اوسنی پاکستان) چې له یوې خوا په اسیا کې له روسیې سره په جګړه اخته وه او له بلې خوا یې د مسلمانانو د ځپلو لپاره هیڅ یو فرصت له لاسه نه ورکولو.

همدا راز د ترکستان بل لور ته روسي امپراتوري پرته وه، چې له یوه پلوه یې د ترکستان په طبیعي زېرمو کې تمه درلوده او له بله پلوه یې نه پرېښودل، چې په ختیځ ترکستان کې یو اسلامي دولت رامنځته شي او وپایي؛ ځکه وېره ورسره وه، چې دغه حکومت به د لوېدیځ ترکستان مرستې ته راودانګي او د روسیې تر واک لاندې د لوېدیځ ترکستان هېوادونه (منځنۍ اسیا) به د هغوی له لاسه ووځي.

په دایمي توګه د (ختیځ ترکستان) تر اشغال او د اسلامي امت د دې غړي تر غوځولو وروسته چین په نوموړي هېواد کې د مسلمانانو پر وړاندې د ظلم او جبر تورې وچلولې او د اسلام پر ضد یې د تعصب او دښمنۍ په ټولو حدودو پښه واړوله.

چین په (ختیځ ترکستان) کې د ترکستانیانو پر وړاندې د عصري او مذهبي علومو د زده کړې د مرکزونو دروازې وتړلې او هغه لږه اندازه چې هغوی ته اجازه ورکول شوې هم په چینایي ژبه کولای شي، زده کړې وکړي. د ترکستان اوسېدونکي نه شي کولای په خپله ژبه تعلیم وکړي، په ترکستان کې دیني زده کړې ممنوع اعلان شوې، هغه څوک چې دیني زده کړو ته مخه کړي او یا دیني مدرسې جوړې کړي، مجرمان بلل کیږي او نیول کېږي، ځکه خو ډېر خلک د ځمکې لاندې تاخانو کې په پټه توګه دیني زده کړې کوي.

د (ختیځ ترکستان) د اوسېدونکو د وینا تر مخې ډېر دیني عالمان د کورونو په تاخانو کې مدرسې جوړوي او بیا په پټه خپلو کوچنیانو ته دیني زده کړې ورکوي، هغوی په یو ځل د پنځلس ورځو او یوې میاشتې توښه له ځانه سره د ځمکې لاندې خونو ته ننباسي او له وېرې نه شي کولای، چې په ورځنۍ توګه زده کوونکي یو ښوونځي ته سهار ولاړشي او غرمه بېرته کورونو ته ستانه شي.

که څه هم د چین قانون هر اوسېدونکي ته د دین په برخه کې د ازادۍ حق ورکړی، خو د ترکستان له مسلمانانو څخه دغه حق اخیستل شوی، په هغوی ډول ډول بندېزونه لګول شوي، نه شي کولای کتابونه چاپ کړي، مدرسې او مسجدونه اباد کړي، اسلامي مجلسونه او غونډې دایرې کړي، د دعوت او تبلیغ سلسله پر مخ بوځي، بلکې په دا ډول فعالیتونو او خوځښتونو کې مشغول خلک د حکومت لخوا نېول کیږي، شکنجه کیږي، د کلونو کلونو لپاره زنداني کیږي او حتی وژل کیږي.

همدا راز د چین حکومت د (ختیځ ترکستان) تر اشغال وروسته د مسلمانانو شتمنۍ مصادره کړې او همدا علت دی، سره له دې چې نوموړی هېواد یو شتمن هېواد دی، بیا هم د اصلي اوسېدونکو اتیا سلنه یې د فقر او غربت په حالت کې ژوند کوي، ځکه چې د هغوی خپلې شتمنۍ ورڅخه تروړل شوي او د کار او سوداګرۍ اجازه نه ورکول کېږي.

چین کوښښ کوي چې د (ختیځ ترکستان) خاوره او اوسېدونکي په چین کې حل او اسلامي هویت یې له منځه یوسي، له همدې امله یې هلته سلګونه زره چینایان ځای پر ځای کړي، څو په تدریجي ډول دغه سیمه چینایي کړي، اوس توانیدلي هغه سېمې چې پخوا په کې پنځه نوي سلنه مسلمانان وو، اوسمهال هلته څلوېښت سلنه مسلمانان پاتې دي.

ترکستاني مسلمانانو د چین د حکومت د قانون

تر مخې تر ډېره وخته له خپلې سيمې سفرونه نه شول کولای او نه هم کوم بهرني د دې سېمې لېدنه کولای شوه.

د چين حکومت هيڅ يوې اسلامي خيريه مؤسسې ته اجازه نه ورکوي، چې په خپله خوښه د (ختيځ ترکستان) په سيمو کې فعاليت وکړي، بلکې ټول کارونه د چين دحکومت له لارې تر سره کېږي، چې هغوی يې بيا په خپل وار سره يا مخه نيسي او يا يې ډېر لږ څه عملي کوي.

نه يوائې دا چې چين د مسلمانانو پر وړاندې له زور زياتي او ظلم څخه کار اخلي، بلکې په (ختيځ ترکستان) کې د اسلامي هويت د ختمولو لپاره هم کوښښ کوي، لکه چې هلته يې شا او خوا شپږ اتيا کلي په همدې موخه وران کړي، څو د اسلامي ثقافت او تمدن اثار له منځه يوسي، تاريخ مسخه کړي او ثابته کړي چې (ختيځ ترکستان) اسلامي نه، بلکې چينايي تاريخ لري.

د چين حکومت سلګونه تنه اسلامي عالمان نيولي او بنديان کړي، خورا زيات عالمان يې اعدام کړي، ديني مدرسې يې نړولي، زرګونه جلده د قرآنکريم نسخې يې سوځولي او تحريف شوي کتابونه يې نشر کړي، آن تر دې چې د قانون تر مخې له اتلس کلونو څخه کم عمره نه شي کولای مسجد ته ننوځي، ځکه مسجدونه تر څار لاندې او دا کار قانوناً د سزا وړ جرم دی، ترکستانۍ مېرمنې له شرعي حجاب څخه منعه دي، مسلمانان نه شي کولای په خپل وخت حج ته ولاړ شي. د ترکستان اوسېدونکي د فحاشۍ لور ته ټېل وهي، د بد لمنو چينايۍ ښځو لپاره يې ځانګړي ځايونه جوړ کړي او ترکستانۍ مېرمنې په چين کې همدغه ډول مرکزونو ته په زور بوتلل کېږي. د ترکستاني مسلمانانو پر وړاندې له نژادي تبعيض څخه کار اخيستل کيږي، د دې سيمې تاريخ تحريف شوی او د چين د حکومت په خوښه ليکل شوی، چې وښيي، دغه سيمه د چين برخه ده.

د ترکستانيانو د نسل د کمولو او محدودولو لپاره پلانونه جوړيږي او عملي کيږي، د بېلګې په توګه په نولس سوه او يو نوي ميلادي کال کې د چين د حکومت په حکم د (ختيځ ترکستان) د (ينکي) په ښار کې نهه زره پنځه سوه او دېرشو مېرمنو په خپلو خېټو کې شته بچي وغورځول، چې په همدې لړ کې يو زر او اويا ميرمنې د اجباري اسقاط جنين له کبله مړې شوې، همدا راز يو کال وروسته يعنې په نولس سوه او دوه نويم ميلادي کال کې د (خوتن) په ښار کې اوه زره او سل مسلمانو ښځو خپل اولادونه وغورځول.

د بچيانو د زېږولو پر مهال يې بچي وژل کيږي، يا يوې مور ته ستن (Injection) وهل کيږي چې ماشوم يې مړ شي، بيا دغه مړه ماشومان د چين طبي تجربه ځايونو ته وړي.

د چين حکومتي کړی، خلک د ترکستانيانو او چينايانو تر منځ واده ته هڅوي او هغو ترکستانيانو مېرمنو او نارينه و ته امتيازات ورکوي، چې له کوم چينايي سره واده وکړي، موخه دا ده چې د ترکستانيانو له زړونو د ترکستان د مليت او اسلامي هويت مينه ووځي او په ټوله معنی دغه خاوره او دغه خلک چينايان شي .

سربېره پر دې د ترکستان د مسلمانانو انساني حقوقو ته هيڅ ډول پاملرنه نه کېږي، ځکه خو چين اتومي تجربې د (ختيځ ترکستان) په خاوره کې کوي، د ختيځ ترکستان په خاوره کې تر اوسه پورې څلور شپېته اتومي تجربې شوي، خو د چين حکومت پر انسانانو د هغې د بدو اغېزو د مخنيوي لپاره هيڅ اقدام نه دی کړی، له همدې امله په دې سيمو کې ډول ډول لاعلاجه ناروغۍ پيدا شوي، هوا او اوبه خرابه شوي چې د يو انسان د ژوند لپاره خورا ارزښتناک دي او ځمکې له فصل او کرهنې څخه وتلي دي.

دغه راز چين په ترکستاني مسلمانانو جبري عسکري کوي او له هغوی څخه شاقه کارونه اخلي، چې په همدې لار کې لسګونه زره مسلمانانو خپل ژوند له لاسه ورکړی، د اسلامي اقدارو او احکامو د محوه کولو لپاره يې د کلتوري اصلاح په نوم بهير پيل کړی او وايي: "اسلام د قانون پر ضد دی او څوک چې پرې عمل کوي جزا به ورکول کيږي ".

د کره معلوماتو پر اساس په (ختيځ ترکستان) کې له اته ويشت زره څخه زيات مسجدونه او له اتلس زره څخه زياتې ديني مدرسې بندې شوي، په مسجدونو او

مدرسو کې يې د آسونو غوجلې جوړې کړې، د مسلمانانو د کورونو تر پلټلو وروسته يې کتابونه راټول او سوځولي، د الله د عدم وجود د اثبات په موخه مقررين ټاکل شوي العياذ باالله، حتی چې د اسلام پر ضد د ترکستانيانو په لارو کوڅو کې پر ديوالونو هم شعارونه ليکل شوي دي.

د چين د حکومت د خوښې مسجد کې د اذان کولو اجازه ورکول کيږي، بلکې په ټوله کې په ختيځ ترکستان کې د تېرو نژدې څلوېښتو کلونو راهيسې اشغالي کار شوی او لا روان دی.

له دې هر څه سره د ترکستان مسلمانان غلي نه دي ناست، اوس هم په جهاد اخته دي، په افغانستان کې د امير المؤمنين ملا محمد عمر مجاهد حفظه الله په مشرۍ د اسلامي امارت د واکمنۍ پر مهال د ختيځ ترکستان زيات شمېر مجاهدين د افغانستان په بېلا بېلو برخو کې مېشت وو او په جهادي نظامي زده کړو بوخت وو. پر افغانستان د صليب د لښکر د بريد پر مهال يو شمېر ترکستاني مجاهدين په شهادت ورسېدل او يو شمېر نور د امريکا لخوا ونيول شول، چې همدا اوس دوه ويشت تنه ترکستاني (يوغور) مجاهدين د ګوانتنامو په زندان کې د بند شپې تېروي.

پر امريکا د يوولسم سپتمبر له بريدونو وروسته چين په ختيځ ترکستان کې د مسلمانانو پر وړاندې د قساوت پاليسي لا پسې سخته کړه، هر مسلمان ته د (تروريست) په سترګه ګوري، يو زيات شمېر مسلمان ځوانان په تېرو دولسو کلونو کې تري تم شوي او زيات شمېر نور د چين په تور لست کې ځای لري، چين له نورو هېوادونو هم غواړي چې (يوغور) مسلمانان د (تروريستانو) په نوم وپېژني او ويې نيسي، همدا لامل دی چې د ختيځ ترکستان مجاهدين هجرت کولو ته اړ شوي، همدا اوس د ختيځ ترکستان جهادي تنظيم وخت په وخت په ترکستان کې بريدونه کوي او خلک د جهاد په ليکو کې را شاملوي.

د اسلامي نړۍ له دغه غړي وينې څاڅي، مرستې ته اړتيا لري، چيغې وهي، خو هيڅوک نه شته چې د اعانې لاس ور وغزوي، سربېره پر دې د اسلامي هېوادونو د مشرتابه په چوکيو ناست د غرب لاسپوڅي د کفري ځواکونو لخوا د اسلامي خارو په لاندې کولو کې د هغوی ملاتړ کوي، لکه چې د روان ميلادي کال د جون د مياشتې په اتمه نېټه په کابل کې د واک په ګدۍ ناست د واشنګټن مهرې حامد کرزي چين ته د خپل سفر پر مهال د (ختيځ ترکستان) په قضيه کې د چين د دريځ ملاتړ اعلان کړ.طارق بن زياد په اوه سوه او يوولسم ميلادي کال کې اندلس فتحه کړ ،خو نژدې اته سوه کاله وروسته په څوارلس سوه او دوه نويم ميلادي کال کې دغه سيمه د مسلمانانو له ګوتو ووته، له اندلسه د اسلام ټغر ټول شو او اوس هلته هېڅ ډول اسلامي خوځښت نه شته، خو د قتيبه بن مسلم الباهلي له خوا په فتحه شوي (ختيځ ترکستان) کې دا دی نږدې د ديارلس نيم سوه کلونو په تېرېدو هم د اسلام بيرغ رپيږي او د قتيبه پورته شوې توره لا نه ده غورځېدلې.د ختيځ ترکستان د مسلمانانو په توګه نه، بلکې دغه هېواد د اسلامي امت د يو جزء په توګه د نړۍ د ګردو مسلمانانو مرستې ته اړتيا لري او پر اسلامي امت يې مرسته فرض ده، خدای مه کړه چې د اندلس له برخليک سره مخ شي !

مفتون غرق پرق

چې ښکاره په ټول جهان يو افغانان يو
د تاريخ قهرمانان يو افغانان يو
سپين مو شان سپين مو نشان سپين مو مرام دی
لاروي د سپين قرآن يو افغانان يو
شاګردان د انقلاب د مدرسې يو
د جنګونو استاذان يو افغانان يو
د ستومان ژوند د دردونو په کتاب کې
هر يو باب لره عنوان يو افغانان يو
راته وخت د ملنګۍ جامې راغوستې
ګنې مونږ خو شهزادګان يو افغانان يو
قلم توره او کتاب مو معشوقه ده
مونږ سپېڅلي عاشقان يو افغانان يو
زمونږ هره يوه پېغله ملالۍ ده
شازلميان يو غزنويان يو افغانان يو
ټول جهان مو اوتر کړی دی (مفتونه)
سرشيندونکي طالبان يو افغانان يو

د غازي لالي خنجر

د عبدالله ګل ریان په قلم

د علم او فن، له نسله تر نسله د انتقال او تحفظ خوندي لارې بشري حافظې او لیکنې دي. ښوونکي هم په ښوونه کې که هغه د هر علم او هر فن وي، له دې دوو لارو (حافظې او کتابونه) څخه ګټه ترلاسه کوي، یا هغه څه تدریس کوي، چې له یوه څخه بل ته سینه په سینه رارسېدلي دي او یا هغه چې په کتابونو کې لیکل شوي دي، خو یوه شخص ته دا ستونزمنه ده چې د علم او فن په ترلاسه کولو کې له دې لارو څخه په یوه اتکاء وکړي، بلکې بشپړه زده کړه هله کېږي، چې څوک استاذ ولري او په کتاب کې ورڅخه زده کړې وکړي.

که متوجه شو د الهي لارښوونو لارې هم دا دوه دي یا اشخاص دي چې انبیاء وو او یا هم لیکنې چې مُنزَل کتابونه او صحایف دي.

په اسلام کې د قرآن کریم د خوندي ساتلو لپاره هم له دې دواړو لارو ګټه واخستل شوه، وحې به راتله او د رسول الله صلی الله علیه وسلم په لارښوونه به د وحې د کتابت لپاره موظف شوو اصحابو لیکله او نورو اصحابو بیا هغه څه یادول چې په رسول الله صلی الله علیه وسلم باندې به رانازلېدل.

د تعلیم او ښوونې لړۍ هم له هغه مهاله له نبوي مسجد او صفې څخه را روانه وه، چې بیا د اصحابو له لوري په مسجدونو کې او یا یې ترڅنګ درس ځایونه جوړ شول، خو وروسته همدا مرکزونه پراخ شول، ډېر شول ان تر دې چې نن الحمد لله هرځای د دیني زده کړې دومره مراکز او مدرسې تر سترګو کېږي؛ که هرڅوک د دیني علومو د زده کړې تکل وکړي، پر مخ یې د زده کړې دروازه پرانستې ده.

مدرسې د درسي کال په پیل او پای کې څه مراسم لري، خو تر پیل یې د پای مراسم د توجه وړ دي، ځکه هغه مهال فارغینو ته د سنت په تبرک د فضیلت پګړۍ ور په سر کېږي.

سږ کال هم د تېر په څېر همدا سې مراسم ډېرځایونه ترسره شول، خو د بلوچستان ولایت په مرکز، کویټه کې د شیخ مولوي عبد الحکیم صاحب تر اشراف لاندې مدرسه کې، چې په (مدرسه دارالعلوم شرعیة) باندې مسمی ده، زما د یوه زوی، عزیزاحمد ریان د فضیلت پګړۍ د په سر کولو نېک مرغي هم وه، چې سږ کال یې د مدرسې په عمومي ازموینه کې د ۱۰۰٪ نمرو په ګټلو سره په ممتازه درجه د فراغت سند او د حدیثو د تدریس اجازه ترلاسه او د فضیلت پګړۍ په سر کړه(ذلک فضل الله).

په دې ورځ (۱۰-۷-۱۴۳۳هـ ق ، ۱۱-۳-۱۳۹۱هـ ش) ما هم د دې علمي غونډې د ګډون شرف درلود.

په غونډه کې تقریرونه وو او شعرونه، بیا وروسته د پګړۍ تړلو مراسم. د تقریرونو او شعرونو یادونه، تشریح او شننه خو وخت غواړي او ورباندې کتابونه لیکل، خو د شعر ویونکو نیم بیتي یا یوې مصرع ته مې پام شو. "د غازي لالي خنجر " یې د پیل توري وو، ورپسې ډېر څه وو، خو ما نه یاد کړل او نه مې ولیکل، مثلاً دا سې وو (د غازي لالي خنجر. هېر نه کړې په ګدر- پام چې خرڅ نه کړې- په کالداره او ډالر- او دې ته ورته نور...

زما فکر (دغازي لالي خنجر)په مصرع کې بند شو، لاړ د تاریخ پاڼې، د وخت شېبې او ډېر

څه ورته رامخته شول. د دین او هېواد په دفاع کې څومره خنجرونه پڅ شول، څومره وینې تویې شوي، څومره سرونه قرباني شول، څومره ماشومان یتیمان، مېرمنې کونډې او میندې بورې سوې!

که د رسول الله صلی الله علیه وسلم او اصحابو د وخت غزاګانې، را وروسته فتوحات، د چنګېز او هلاکو فتنې ټول د تاریخ په پاڼو کې یو ځل پرېږدو، زموږ په محدوده خاوره او په راوروسته پېړیو کې، زموږ د پلرونو او نیکه ګانو یا زموږ جهادي دوره یو ځل په ځغلند نظر وګورو، رښتیا هم انسان ورته هېښ پاته کېږي، چې دې په دین او هېواد مینو خلکو څومره قربانۍ ورکړې، څومره دردونه او کړاوونه یې تېر کړل، خو په پای کې یې د غازي لالي خنجر او د هغه پایله څه شوه، هغه قربانۍ او بیا هغه پایله، رښتیا هم چې د غازي لالي خنجر نه وساتل شو او نه هغه څه په لاس راغلل، چې د هغه لپاره هغه چلېده، بلکې، د خنجر په چلولو او توره وهلو بیا دومره وکړېدل چې د حیرانتیا ځای دی.

له انګرېزانو سره چې په لومړۍ جګړه کې جګړې وشوې، قربانۍ ورکړل شوې، پایله یې دا شوه چې د هېواد مقدرات د یوې داسې کورنۍ لاس ته ورغلل، چې نه ورسره دیني پوهه وه او نه هم سیاسي، هسې په قدرت باندې سرشکووني و او د خپلو خېټو ډکول.

تر دوهمې جګړې وروسته چې استبدادي نظام رامنځته شو او استقلال هم په کې سلب شو، مجاهدین شهیدان، بندیان او تبعید شول د غازي لالي د خنجر عزت، خو نه ساتل شو، بلکې اهانت یې وشو.

د جهاد د جریان د مشرانو نومونه په بدو واوښتل او هېوادوال د امنیت په نوم په یوه زندان ډوله خاوره کې ایسار شول.

دریم ځل چې رښتیا هم د ډېرو قربانیو په بدل کې استقلال ترلاسه شو، متجاوز انګرېزان په صوري ډول خو له هېواده ووتل اما په فکري لحاظ هغوی پاته وو، د استقلال د جګړې تشریفاتي اتل په یوه سفر له خپله هېواده پردی شو، د جهاد او غزا موخه یې فقط په انګریزي فرهنګ، عُرف، لباس او تشریفاتو کې را لنډه کړه. هېوادوال یې داسې حال ته راورسول، چې هسې نظام رنګول یې موخه وګرځېده، د بیا فکر کولو قوه یې ختمه وه او داسې څوک راسرته شو، چې د تاریخ په ګواهۍ نه دیني شخص و، نه د تمدن او نه هم د نظام. د هغه پر خلاف بیا غږو شو، د خلکو په قربانۍ، د استبداد نمونه، جنرال او ورونه یې په قدرت قابض شول، په کورنۍ کې یې د قدرت د وراثت انحصار دې حد ته ورسېد، چې په ملي کچه د سر سړی پاته نه شو. بیا د شوروي اتحاد په مرسته، مشورو او امکاناتو، روسانو ته ورته خلک چې نه علمي وو، نه ملي، د تورې په زور مسلط شول، د چنګېز د دورې تکرار و، ترور، وحشت، جبر او زندان، وژل او شړل یې فرهنګ و، نه یې دیني شخصیت پرېښود، نه سیاسي، نه تجار ترې بچ شو، نه بزګر او نه هم بل څوک.

دې مجاهد ملت بیا خنجر ته لاس کړ، هغه نظام یې د خپلو وینو په سېلاب کې لاهو کړ، د قرباني شوو سرونو او ټپي هېوادوالو شمېره مو په ملیونو حساب کېدله، خو د دین، جهاد او هېواد کم عقله دوستانو او ځیرکو دښمنانو داسې شرایط رامنځته کړل، چې د ظلم، غلا، ارتشا، فساد او ټولو منفي صفاتو په را یوځای کېدلو د خلکو خولو ته د جهاد نوم په فساد واوښت.

د الله تعالی کړه وو، د غازي لالي خنجر بیا راوبرېښېد، د هغه بې کفایته نظام پر وړاندې د طالبانو په نوم ځوانان راپورته شول. لکه په پیل کې چې یې وړاندوینه کېدله، ملت په خلاصه غېږه استقبال کړل، ورسره د مقاومت یوه سره نقطه ترسترګو کېدله، چې تر پایه پاته شوه، نور هېواد وربانـدې ارام شو، خو نړیوالو توطیو او سیالیو داسې شرایط رامنځته کړل، چې په خاوره مسلط طالبان نه په دې وتوانېدل، چې هېوادوال خپل کړي او نه هم په دې چې له نړیوالو سره اړیکې سمې او کلکې کړي. په پای کې د ناخوالو ښکار شول، امریکایانو په افغانستان ړډ بډ تېری وکړ، د طالبانو له لوري رامنځ ته شوی

نظام، اسلامي امارت يې مات کړ، د امريکا په خاوره کې کارگران، استخباراتي اشخاص، وارخطا او وېرېدلي بې توکله مجاهدين هم يا ورباندې وغولېدل او يا د قدرت او شتمنۍ حرص، غلطې محاسبې او احتمالي بريا د امريکايانو له باطل صف سره ملگري کړل.

د غازي لالي، خيالي لالي، خنجر بيا وځلېد، د امريکايي تجاوز او له هغه سره د مرستندويانو په مقابل کې جهاد اعلان شو، د غزا غږ پورته شو، بيا هم د طالبانو په نوم مجاهدين راپورته شول، هېوادوالو ورته غېږه خلاصه کړه...

جهاد روان دی، مقدرات مضمر دي، خو د اسبابو په تحليل يې ان شاء الله بريا حتمي او د امريکايانو تېښته او زوال يقيني دی، خو دا فکر بايد راسره وي، چې دا ځل به د لالي خنجر ثمره څه کېږي؟ که بيا مو د عقل وبايلو، د روسانو په څېر به امريکايان هم راته کرلي مينونه پرېږدي او يا به خپل تالي څټي د جهاد په رنگ، رنگ کړي او جهادي صفونو ته به يې واستوي او که به په بله توطيه لاس پورې کړي!

تېر ځل که له روسانو سره مقابله وه او که بيا له فساد سره مبارزه روانه وه، امريکا او نور متجاوز قومونه په بالقوه ډول دښمنان وو، اما دا ځل خو يو په عملي دښمنۍ کې ولاړ دي، بل به د ماتي او شړلو پېغور ورته پاته شي او د کسات اخستلو په تکل کې به وي.

لومړۍ هلې ځلې به يې دا وي ترڅو نکتايي تړلي چوپړيان يې په نظام مسلط پاته شي او که يې دا وس نه درلود، بيا به هڅه کوي، څو مجاهدين په خپل حال پاته نه شي، يو داسې ترکيبي نظام رامنځته کړي، چې د واکدارانو د خوليو رنگ يې معلوم نه شي، خپل خواخوږي او لاس پوڅي په همدې رنگونو کې د نورو په منځ کې پټ کړي، خو د ډالرو په ورکړه يې تر نورو وړاندې کړي.که په دې هم بريالي نه شول، وروستنۍ حربه او ضربه به يې دا وي چې د جهاد په پايله کې د رامنځته شوي اسلامي حکومت او شرعي نظام په مقابل کې به داسې کسان ودروي، چې ښه ديني، روحاني او سياسي القاب ولري، څېرې به يې معصومې وي، خو دننه به يې د امريکايي گټو خيال او شاته به يې، امريکايي، ټانگونه او وسايل وي، نه به ښکاره ورسره جگړه کېدلای شي او نه به زغمل کېږي...

دا هغه څه دي چې له امريکايي توطيو څخه ځرگند دي، خو د داسې دسيسو بربنډول او شنډول د هر مسلمان دنده ده او هغه کسان چې د جهاد په لومړيو ليکو کې ولاړ دي، له داسې وړاندې کتلو څخه بې غمه نه شي، کنه د انگرېزانو او روسانو د ماتې دحالاتو په څېر به داسې څه راباندې کېږي، چې خدای مه کړه د غازي لالي دخنجر په وهلو او چلولو به شرمېږو.

د خالص بابا پر ليکه

استاد فضل ولي ناگار

هر څه سندريز شول شرنگهار د زولنو ته مې
وچاودې سپېدې د شپې سهار د زولنو ته مې

هر د وينبتا به غور ځنگ په شور په دبدبه راځي
مات- مات بهيرونه شول مهار د زولنو ته مې

څومره لوړه بيه رنگيني زما گناه لري
خاندي جنتونه گنهگار د زولنو ته مې

زه به دې کنعانه! څنگه خاورې په ليمه نه وړم
هره ورځ يوسف راځي بازار د زولنو ته مې

خدای ته له منصوره هم يو څو الوته مخکې يم
نه خښېږم، الوځمه دار د زولنو ته مې

ای د سامري طلسمه! شته دی د موسی امسا
نيل په جوش راغلی دی آزار د زولنو ته مې

مه راوړئ غونچې- غونچې گلونه پرښتو راته
زه د وينو رنگ لرم سينگار د زولنو ته مې

وياړ په تا خالصه! ستا سپېڅلي لاهوتي نغمې
بس دا مقدس ميراث ناگار د زولنو ته مې

د افغانستان او امريکا ترمنځ

د ستراتيژيک تړون ارزونه

ليکنه: ځلاند انديال

تړونونه، موافقتنامې، منشورونه، قراردادونه او ... د نړيوالو حقوقو په واسطه په ځرګند ډول تعريف شوي دي. حتی د معاصرو نړيوالو حقوقو له منځ ته راتګ مخکې دولتونو له يو بل سره تړونونه لاسليک کړي دي. تړونونه معمولا هغه مهال منځ ته راځي، چې د دوو يا څو دولتونو جوتې ګټې مشترکې وي. دغه د ګټو اشتراک په نړيوالو اړيکو کې د دولتونو ترمنځ د دوستۍ لامل کېږي.

د نړيوالو تړونونو تعريف: "هر هغه نړيوال مدون توافق چې په يوه يا دوو سندونو کې په الحاقي سند کې راوړل شي او د دوو يا څو هېوادونو او يا څو نړيوالو حقوقي موضوعاتو په اړه وتړل شي او نړيوال حقوق په هغه واکمن وي ". [١]

دا چې تړونونه د کوم ډول هېوادونو ترمنځ اعتبار لري، د "نړيوال عمومي حقوق "کتاب ليکوال ليکي:

١. په هغه وخت کې چې د تړون موضوع ناشونې او غير قانوني وي، د مثال په ډول د هغې سيمې د الحاق تړون چې له سره وجود نه لري يا د هغه کښتۍ خرڅول چې له تړون وړاندې غرقه شوې وي. يا نور هغه تړونونه چې له سره باطل وي.

٢. هغه حالت چې د طرفينو يا يو لاسليک کوونکو لوريو ترمنځ سؤتفاهم يا چل ول وي.

٣. په هغه حالت کې چې تړون د فشار يا د فشار او زور په واردولو سره لاسليک شوی وي.

۴. په هغه حالت کې چې په يو تړون کې عمدي يا غير عمدي خطا يا سهوه وي او سهوه درک کړل شي.

۵. په هغه وخت کې چې تړون يوه داسې وجيبه را پيدا کړي، چې هغه له سره ناشونې وي.

٦. په هغه وخت کې چې يو د طرفينو اهليت او لازم واک د تړون د تړلو لپاره نه لري، د مثال په ډول، يوه مستعمره يا تحت الحمايه هېواد د تړون د انعقاد صلاحيت او واک نه لري.

٧. هغه وخت چې نړيوال تړون د نړيوالو حقوقو له اصولو سره په ټکر يا د ملګرو ملتونو د منشور له اصولو نه په کې خطا وي او لاسليک شي.[٢]

د افغانستان او امريکا ستراتيژيک تړون

له تقريبا اتلسو مياشتو راهيسې د افغانستان او امريکا ترمنځ د ستراتيژيک تړون د لاسليک کولو په هکله خبرې اترې روانې وې. دا خبره هغه مهال رسنيو ته راووته، چې حامد کرزي په يوه خبري کانفرانس کې ځرګنده کړه، چې امريکايان له افغانستان سره د ستراتيژيک تړون (دايمي نظامي اډو) هيله من دي. له هغه مهال راهيسې دا مسئله په رسنيو کې تر کافي اندازې زياته وشاربل شوه.

لوېديز رسنيو او په کابل کې د لوېديځ په خدمت کې رسنيو د عامه افغانانو د اذهانو د تيارولو لپاره ډېرې هڅې وکړې. د کرزي حکومت د دې لپاره چې له امريکا سره تړون عادي وبرېښوي، له يو شمېر نورو هېوادونو سره يې شکلي تړونونه لاسليک کړل. عام ولس پر دې ښه پوهېده، چې د هغو هېوادونو وسله وال ځواکونه دلته نه پاتېږي. د دې خبرې له

افشا سره سم د کرزي حکومت چارواکو درک کړه، چې ولس له دې معاملې سره مخالف دی، مګر بیا هم د ډیموکراسۍ بچیان د داسې یو تړون پر لاسلیک سلا شول، چې دواړه لوري ملتونه ورسره مخالف وو.

نا اشنا جرګه او عجیب ګډونوال

حامد کرزي د سپنتا په مشرۍ د تړون لپاره یو کمیسیون جوړ کړ، چې امریکایانو سره په دې باب خبرې وکړي. سپنتا به وخت پر وخت رسنیو ته د پرمختګ خبرونه ورکول. د خبرو په لړ کې حکومت د دودیزې جرګې پرېکړه وکړه. دا "دودیزه" جرګه په خپله د همدې حکومت له اساسي قانون سره په ټکر کې وه. په اساسي قانون کې د لويې جرګې یادونه شوې ده، چې په ترکیب کې یې د ولسوالیو د شوراګانو غړي هم شامل وي او د حامد کرزي "ډیموکراتیک" حکومت لا په دې لسو کلونو کې د ولسوالیو شوراګانې ترتیب نه شوې کړای.

د جرګې منظر عجیب او غریب و. په تېره د هغو ښاغلو (!) شتون چې پرون یې د کفر او اسلام فتواګانو د خلکو غوږونه کاڼه کړي وو او نن د داسې یوې شرموونکې "معاملې" په جرګه کې ناست وو! یادې ناستې ته د جرګې نوم ورکول د جرګې له حیثیت سره ظلم دی. په افغاني ټولنه کې جرګه ځانګړی ټولنیز مقام لري، چې د تاریخ په اوږدو کې یې د افغانانو ګڼو ربړو ته د حل لارې موندلې دي. دغه غونډه په حقیقت کې د دې لپاره رابلل شوې وه، چې حاکم ټیم ولس ته وښیي چې دوی په دې "معامله" کې د ولس نظر له ځان سره لري. غونډه کې د کرزي ځانګړی ټیم، د تېر جهاد پخواني رهبران او پاتې داسې ګډونوال وو، چې د تړون پر تعریف نه پوهېدل، پر دې یې سرونه خلاص نه وو، چې دوی څه کوي، د تړون په نتیجه کې به څه ترلاسه کوي او څه به له لاسه ورکوي؟! دا خواران پر هېڅ هم خبر نه وو، یوازې څو ډالرو او د کرزي مېلمستیا دې غونډې ته راوستي وو. همدا لامل و، چې په دې په اصطلاح جرګه کې د مقابل لوري غوښتنې پټې وساتل شوې! په جرګو کې خو، جرګه وال له دواړو لوریو واکونه اخلي؛ مګر دلته واک څه چې د یوه مهم لوري غوښتنې چا ته ونه ویل شوې!

په غونډه کې داسې دیکتاتوري وضعیت و، چې چا د مخالفت جرئت هم نه شوای کولای؛ ځینو چې مخالفت کاوه، که پښتانه وو، د پاکستان پر جاسوسۍ تورن شول او که تاجک یا اوزبک هېوادوال وو، نو د ایران د ګټو ساتونکي یې بلل! له دې ناخبره چې حتی د غونډې تالار د امریکا د بې خرته ډالرو په زور جوړ شوی و! د دوی عقلونه دومره کنګل وو، چې د غونډې یو ثلث یې مخالفین کړي وای څو یې د ډیموکراسۍ شعار تر یوه ځایه عملي کړی وای! د دې غونډې بشپړ موافقت پر یوې اعلامیې هاغه د حسنې مبارک د ټولټاکنو په څېر وو، چې تل یې رایې تر ۹۰ سلنه پورته وې.

د تړون ارزونه

پورته د تړون اعتبار په خورا څرګندو ټکو یاد شوی دی. د تړون عمده شرط دا دی، چې دا تړون د خپلواکو هېوادونو له لوري لاسلیک شوی وي. بل ځای بیا وایي، په هغه وخت کې چې یو د طرفینو اهلیت او لازم واک د تړون د تړلو لپاره نه لري. د مثال په ډول، یوه مستعمره یا تحت الحمایه هېواد د تړون د انعقاد صلاحیت او واک نه لري. اوس پوښتنه دا راولاړېږي، چې د افغانستان اوسنی حکومت خپلواک دی؟

ښايي دولتي چارواکي استدلال وکړي، چې ګواکې افغانستان مستعمره یا تحت الحمایه نه دی. نن په ګرده نړۍ کې د مستعمره یا تحت الحمایه په نامه هېڅ هېواد نه شته. ظاهرا د استعمار پېر د شلمې پېړۍ تر نیمایي پورې له منځه ولاړ او بیا د سړې جګړې له پای سره د شوروي اتحاد امپراتوري هم له منځه ولاړه. باید هېره نه کړو، چې اوسمهال هم په نړۍ کې استعمار شته، مګر د نامه او وسایلو له بدلون سره. د سړې جګړې له پای سره سم، خلیج ته د امریکایي پوځ راتګ او بیا د افغانستان او عراق اشغال که انسان په خلاصو سترګو او آزاد قضاوت سره تحلیل کړي، له پروني استعمار سره څه توپیر لري؟!

د ترون د اعتبار بل شرط دی، چې، "هغه حالت چې د طرفينو يا يو د لاسليک کوونکو لوريو ترمنځ سؤ تفاهم يا چل ول وي". د کرزي حکومت له پراخو تبليغاتو وروسته دوديزه لويه جرګه دايره کړه. د جرګې ټول ګډونوال کرزي ته ژمن کسان وو. د امريکا غوښتنې حتی دغه ډول جرګې ته هم څرګندې نه شوې! که د امريکا غوښتنو کې چل و ول نه و، ولې يې خپل شرطونه په څرګند ډول بيان نه کړل؟!

د ترون د اعتبار بل شرط وايي، "په هغه حالت کې چې ترون د فشار يا د فشار له واردولو سره لاسليک شوی وي". د دې ترون د مسئلې له مطرح کېدو سره ولسمشر کرزي وويل، چې امريکايانو غوښتنه کړې ده، نه موږ! پر افغانستان د امريکا يرغل، د کرزي د حکومت او کابينې په ډراماتيک ډول جوړېدل، په بن او بېړنۍ لويه جرګه کې د خليلزاد څرګند رول او د حامد کرزي څو ځلي اعترافونه چې امريکايان يې پر خوله نه دي؛ دا ټول هغه څه دي، چې د امريکايانو زور او جبر ښه تر څرګندوي.

د ستراتيژيک ترون پر موادو څو خبرې

د امريکا او افغانستان ترمنځ د ستراتيژيکو همکاريو سند له اتو برخو داسې جوړ شوی دی: لومړۍ برخه سريزه، دويمه برخه "د ګډو ډيموکراتيکو ارزښتونو ساتنه او پياوړتيا"، دريمه برخه "د اوږدمهاله امنيت تحکيم"، څلورمه برخه "د سيمه ييزې همکارۍ او امنيت پياوړتيا"، پنځمه برخه "د اقتصادي او اجتماعي انکشاف"، شپږمه برخه "په افغانستان کې د حکومتدارۍ د بنسټونو پياوړتيا"، اوومه برخه "د موافقتنامې د تطبيق تدابير او ميکانيزمونه" او اتمه برخه يې "وروستي احکام" دي.

د ترون پښتو متن کې، چې د افغانستان د ولسمشرۍ له ويبپاڼې کښته شوی دی، د ترون غير فني پښتو ترجمه له ورايه ښکاري. د شرم خبره ده، چې په دومره منابعو او وسايلو کې د ترون د پښتو متن ترجمه لکه د ترون د محتوا په څېر پيکه او بې خونده ده. د "توره بوړه" مجلې له لوستونکي په معذرت دلته به د ترون متن هو بهو تر شننې لاندې نيسو، د متن کمزوري د دولت مسئوليت دی.

د سريزې په پيل کې ويل شوي، چې د افغانستان اسلامي جمهوريت او د امريکا متحده ايالاتو دولتونه له ۲۰۰۱م/۱۳۸۰ل کال راهيسې نژدې همکاري لري! بې له دې چې د ۱۳۸۰ل کال په پيل کې د افغانستان اسلامي جمهوريت په نامه څه نه و. په ۱۳۸۰ل کال د امريکا د يرغل په نتيجه کې د امريکا په واسطه موقته اداره، بيا انتقالي او بيا جمهوريت منځ ته راغلل، چې له هغې مودې راهيسې د کابل ادارې او امريکا ترمنځ ښې اړيکې دي.

د سريزې په بله برخه کې د دوديزې جرګې سپارښتنه ليکل شوې ده، "د امريکا له متحده ايالاتو سره د ستراتيژيکو همکاريو د سند لاسليک زيات اهميت لري. دا سند به د افغانستان له ملي ګټو سره هماهنګ وي. دا سند به-د ملګرو ملتونو د سازمان له منشور سره سم- افغانستان او امريکا د دوو مستقلو او آزادو هېوادونو په حيث لاسليک کوي".[۳] د يادې جرګې ښاغلي(!) ګډونوال بې له دې چې د امريکايي لوري شرايط او غوښتنې وګوري، وايي، "دا ترون به د افغانستان له ملي ګټو سره هماهنګ وي!!". آيا امريکاد افغانستان غم دلته راوستې که خپلې اوږدمهاله ګټې هم لري؟! دا د ملت استازي(!) بې له دې چې د امريکا له غوښتنو لږ تر لږه خبر هم وي، ترون د افغانستان له ملي ګټو سره هماهنګ بولي!

د سريزې په وروستۍ برخه کې راځي: "ملي حاکميت ته درناوی او د دولتونو برابري د دې همکاريو بنياد جوړوي". د تېرو لسو کلونو په اوږدو کې پر ملکيانو ړندې بمبارۍ -چې د افغان حکومت د امنيتي ادارو ته حتی خبر هم نه دی ورکړل شوی- د ټاکنو په بهير کې د امريکايانو څرګندې لاسوهنې او تر ټولو مهمه دا، چې د حامد کرزي څرګند اعترافونه، هغه څه دي،

چې که د ملي حاکمیت تعریف په پام کې ونیسو ، بیا نو په افغانستان کې د ملي حاکمیت په نامه هېڅ نه شته. د ملي حاکمیت د تعریف یوه برخه دا ده، چې حکومت د خپلې جغرافیې په هره برخه کې په خلاص لاس قانون پلې کړای شي.

د کرزي لس کلنه بې چاره ګي له هېچا پټه نه ده !

د ترون دویمه برخه، "د ګډو دیموکراتیکو ارزښتونو ساتنه او پیاوړتیا ده ! ". دویمه برخه هېڅ د پام وړ ټکي نه لري. بشري حقوق، اوږدمهاله همکاري، کثرت ګرا حکومت، شفاف انتخابات او ... تکراري یادونې دي. په دویمه برخه کې په هغو چارو کې د "دواړو لوریو " ژمنتیا غواړي، چې ګرد د افغانستان کورنیو چارو اړوند مسایل دي ! تړونونه د دوو یا څو هېوادونو ترمنځ د هغو مسایلو په اړه لاسلیک کېږي، چې د دواړو (یا څو) لوریو ترمنځ ګډ وي.

د موافقتنامې درېیمه برخه امنیتي مسایل رانغاړي، چې زموږ موضوع تر ډېره همدا برخه تشکیلوي. د دې برخې د لومړي بند په یوه برخه کې راځي: "...له ۲۰۰۱م/۱۳۸۰ل کال را په دې خوا په افغانستان کې د امریکا د متحده ایالاتو د قواوو حضور او اجراات د القاعده او له دې ډلې سره د تړلیو ډلو د ماتې لپاره وو ". دلته په ډېر زغرده دا خبره واضح کېږي، چې امریکایان د افغانانو لپاره دلته نه دي راغلي، لکه یو شمېر کارپوهان(!) چې کله دا عاقلانه(!) استدلال کوي. بله دا چې که لس کاله مخکې دلته د القاعده شبکې غړي وو ، اوس خو د امریکایانو په خبره دلته په افغانستان کې د القاعده غړي نه شته؛ لس کاله نور شتون بیا د څه لپاره؟ ! القاعده اوس افغانستان ته اړتیا نه لري، یمن او صومالیه کې یې د امریکا پر ضد ښه پاخه سنګرونه نیولي دي.

د همدې برخې د دویم بند په یوه برخه کې وایي: "... د افغانستان د ملي حاکمیت، امنیت او ځمکنۍ بشپړتیا په وړاندې د موجود ګواښونو د دفع لپاره... ". د ملي حاکمیت، امنیت او ځمکنۍ بشپړتیا په وړاندې اوس تر هر چا مخکې د امریکایانو شتون تهدید نه، بلکې دا هر څه یې له افغانانو تروړلي دي. کله چې د امنیت خبره کېږي، په ځانګړې ډول په معاصره نړۍ کې هدف ترې بشري امنیت وي. بشري امنیت په دې معنا چې د هېواد د اتباعو ژوند د جنګ، مرض، لوږې، موسمي پېښو او ... په واسطه ونه ګواښل شي. اوس که د افغان انسان امنیت ته پام وکړو ، په دې لس کلنه موده کې د بشري امنیت لپاره هېڅ تدابیر نه دي نیول شوي. احصایې ښیي، چې هر کال افغانان د ناامنیو ، ناروغیو او موسمي پېښو له امله خپل ژوند له لاسه ورکوي، د دې ادعا ښېلګې بې شمېره دي، چې یادونه به یې لیکنه اوږده کړي.

د درېیمې برخې دویم بند په (الف) برخه کې لیکي: "په دې موافقتنامه کې د دواړو لوریو مکلفیتونه او نور هر ډول وروستي تدابیر، د افغانستان د خاورې دننه پر ملي حاکمیت اثر نه لري او هم د بین المللي حقوقو مطابق له دواړو لوریو د مشروع دفاع حق نه اغېزمنوي ". د افغانستان ملي حاکمیت تر دې موافقې لس کاله مخکې له منځه تللی و ، ملي حاکمیت یوازې پر یادونې نه خوندي کېږي. لکه څنګه چې مخکې یادونه وشوه، ملي حاکمیت خپل تعریف لري، داسې نه ده، چې د دولت هر څه پر امریکا متکي دي، بیا هم ملي حاکمیت پر ځای دی.

د همدې برخې د (ب) بند وایي: "دواړه لوري له خپلو داخلي طرز العملونو سره سم پر یوې "دوه جانبه امنیتي موافقتنامې " مذاکرات پیلوي. دا مذاکرات د ستراتیژیکو همکاریو د دغې موافقتنامې له لاسلیک وروسته پیلېږي او هدف دا دی چې په یو کال کې دننه بشپړ شي. دا امنیتي موافقتنامه به په افغانستان کې د متحده ایالاتو د امنیتي پرسونل چې له تروریزم سره د مبارزې، د ملکي او بشردوستانه مرستو او د نظامي تمریناتو او تعلیم او نورو فعالیتونو په منظور راغلي دي، د حضور د څرنګوالي د ۲۰۰۳م کال موافقتنامې او هم د نورو هغو توافقاتو او تفاهماتو ځای ونیسي چې دواړه لوري یې د دوه جانبه امنیتي موافقتنامې د احکامو مغایر وبولي ". داسې ښکاري، چې په هېواد کې دننه د وطنپالو لوریو له خوا له امریکا سره د ستراتیژیک تړون پر ضد تبلیغاتو ځای نیولی وي. کنه تمه خو دا وه، چې په همدې موافقتنامې کې به د امریکا اوږدمهاله شتون هم یادېږي. یا دا ، چې بیا به بله موافقه یوازې د اوږدمهاله شتون لپاره لاسلیکوي، چې نه به

ولس پرې خبروي او نه هم رسنۍ! په دې موافقې کې یو د پام وړ ستونزه دا ده، چې امریکایي ځواکونو ته قانوني خوندیتوب (مصؤونیت) ورکوي. په دې معنا، چې که کوم امریکایي پوځي په افغانستان کې جرم کوي، د افغانستان له قوانینو سره سم به نه محاکمه کېږي. دغه ډول یوه موافقه په ۲۰۰۳م کال کې د عبدالله عبدالله او یونس قانوني له خوا له امریکایانو سره شوې وه؛ له همدې امله د امریکایي لنډه غرو د لسو کلونو جنایتونو پر وړاندې چا د محاکمې غږ نه شو پورته کولای.

د دریېمې برخې دریېیم بند داسې وایي: "د امنیتي او دفاعي اوږدمهاله متقابلو همکاریو د یو چوکاټ د ایجاد په منظور، متحده ایالات، افغانستان [له ناټو د باندې د خپل یو عمده متحد] په توګه ګڼي". د ناټو پر هر غړي هېواد تېری پر ټولو غړو هېوادونو د تېري په معنا ده. په داسې حال کې چې حتی د امریکایانو په شتون کې پر افغانستان یو لړ څرګند او پټ یرغلونه شوي دي، چې مېشتو بهرنیو ځواکونو حتی یو مطبوعاتي مخالفت هم نه دی کړی. بله دا چې امریکا په خپله یو متجاوز لوری دی، دا متجاوز طرف به افغانستان له چا وژغوري؟

د امنیتي برخې څلورم بند لیکي: "دواړه لوري، د سولې او مصالحې په لاره کې د افغانستان له هڅو پر پیاوړې ملاتړ تاکید کوي.

هغه افراد او ډلې کولای شي د سولې او مصالحې روان جریان ته ورداخل شي، چې له القاعده سره خپله رابطه پرې کړي؛ له خشونته لاس واخلي، د افغانستان اساسي قانون ته او هم د ټولو ښځو او نارینه وو حقوقو ته د اساسي قانون د ضمانتونو پر بنسټ، احترام وکړي.

افغانستان تاکید کوي، چې د سولې او مصالحې د تحقق لپاره په ټولو دولتي تفاهماتو او اقداماتو کې د افغانستان په اساسي قانون کې مندرج ارزښتونه رعایت کړي". له هغې راهیسې چې په افغانستان کې د سولې او روغې جوړې په نامه تبلیغات پیل شوي دي، تل له دې غوښتنې سره جوخت، د اساسي قانون منل، وسله پر ځمکه ایښودل شرایط ورسره یادېږي. دا شرایط خندوونکي دي، سولې ته تر مخالف لوري د کرزي حکومت ډېره اړتیا لري، ځکه هره شېبه د ماتې وېره ورسره ده. مګر بیا هم همدا کمزوری لوری شرایط ږدي. د سولې له تبلیغاتو د حامد کرزي یوازینۍ موخه دا ده، چې د ده حکومت خوندي پاتې شي، دی ولسمشر پاتې شي؛ دوی سره نه د ملت غم شته او نه هم د وطن. که د حکومت لوری په رښتیا هم د سولې پلوی وای، نو د قطر بهیر مخالفت به یې نه وای کړی. په افغانستان کې د جګړې عمده لامل د بهرنیانو شتون او د دې شتون پر ضد ملي پاڅون دی. دغه خلک چې په غرونو کې سړې تودې او لوږې تندې زغمي، دا ټول د یوه مقدس آرمان لپاره، چې د هېواد آزادي او د خپلې خوښې نظام منځ ته راتګ دی، شېبې شماري.

پنځم بند او ورپورې تړلي مواد د اردو او پولیسو د تجهیزاتو په باب دی. دا موافقتنامه لس کلنه ده، په لسو کلونو کې په امریکا کې دوه نور حکومتونه راځي؛ په دې موافقه کې د دې ضمانت نه دی شوی، چې په کومه کچه به کلنۍ مرستې دوام ولري! د افغانستان حکومت وایي، چې هر کال څلور ملیارده (د مالیې وزیر عمر زاخېلوال خو ویلي دي، چې د ټوکیو په کانفرانس کې به له نړیوالو هر کال د پنځه ملیارده ډالرو غوښتنه وکړي) ډالرو ته اړتیا لري، د اروپا او امریکا اقتصادي بحرانونه، د حکومتونو بدلون، د کانګرس مخالفت هغه څه دي، چې د دغو په اصطلاح غړو ژمنو عملي کېدل نڼګوي.

د شپږمې مادې (ب) بند وایي: "متحده ایالات ژمنه کوي، چې د افغانستان له خاورې او یا تاسیساتو د نورو هېوادونو په وړاندې د بریدونو د پیل د نقطې په توګه استفاده نه کوي". په افغانستان کې د امریکا له اوږدمهالي شتونه یو مهم هدف د سیمه ییزو ځواکونو تر نظارت لاندې نیول دي. د افغانستان شرق ته چین، شمال (لرې) روسیه او غرب ته ایران، هغه هېوادونه دي، چې دلته په افغانستان کې د امریکا نظامي شتون د هغوی امنیت ګواښي. په نتیجه کې به دغه هېوادونه طبعا غبرګون ښیي، چې په هغه صورت کې به افغانان لومړني قربانیان وي او تر ټولو مهمه دا چې افغانستان به د سیمې او نړۍ د هېوادونو د ټکر په مرکز بدل شي.

د افغانستان او امریکا ترمنځ د ستراتیژیک تړون تر نورو برخو حساسیت پارونکې برخه همدا دربیمه برخه یا د "اوږدمهاله امنیت تحکیم" ده، چې تر یوه حده یې ناجوت اړخونه څرګند شول. سربېره پر دې نورې برخې هم شته، لکه، سیمه ییزه همکاري، اقتصادي او اجتماعي انکشاف، د حکومتدارۍ د بنسټونو پیاوړتیا او داسې نور دي، چې تر ډېره په کې داسې الفاظ ځای شوي چې د لوستونکي پام له امنیتي برخې په بله کړي. دا برخې ټول هغه مواد دي، چې که عملي شي یا د عملي کېدو نیت ولري د افغانستان به څه نا څه په ګټه وي، (تېرو لسو کلونو ثابته کړه، چې د کانفرانسونو خوږې جملې تر رسمي پاڼو او ویناوو پورې پاتېږي او بس) مګر په بدل کې به د خپلواکۍ، ځمکنۍ بشپړتیا او ملي حاکمیت ارزښتونه نه لرو.

د شپږمې برخې دویم بند وایي: "افغانستان، د دولت په درې ګونې قواوو(اجرائیه، مقننه، قضائیه) کې د شفافیت او جوابدهۍ د میزان په لوړلو سره د حکومتدارۍ چارې ښې کوي، څو دوی وکولای شي د خلکو مدني او اقتصادي اړتیاوې په ښه ډول مرفوع کاندي". که وروستیو څو کانفرانسونو ته متوجه شو، حامد کرزي تل د ښې حکومتدارۍ او د پراخ فساد د له منځه وړلو پخې ژمنې کړې دي، مګر له کانفرانسه وروسته هر څه په خپل حال پاتې وي. د کرزي د حکومت پر ژمنو اوس هېڅوک باور نه کوي، ځکه دا ژمنې ببخي زیاتې تکراري شوې او له بلې خوا د حاکم ټیم د مشرانو کورنۍ او ورونه د ښې حکومتدارۍ خیالونه خاورې کوي.

په پای کې له دې یادونې سره لیکنه پای ته رسوم، د تړون له لاسلیک وروسته حامد کرزي وویل، چې له دې وروسته به د "ملي حاکمیت" څښتنان یو. په دې معنا چې د تړون پر مهال "ملي حاکمیت" اعاده شوی نه وو. کله چې "ملي حاکمیت" معلق وي، تړون په خپله خپل ارزښت له لاسه ورکوي. د تړون ناڅاپي لاسلیک، په توره شپه کې راتولېدل او د اوباما ناڅاپي سفر هغه څه دي، چې د تړون تیاره اړخونه یې په ډېر ښه ډول ښکاره کړل.

۱- ډاکټر ودیر صافی، نړیوال عمومي حقوق، ۴۱مخ، میوند خپرندویه ټولنه، ۱۳۸۷ل.
۲- ډاکټر ودیر صافی، ۴۷، ۴۸ مخونه.
۳- ستراتیژیک تړون، سریزه.

مسلم د خپل صحیح په کتاب الجهاد کې د انس بن مالک رضي الله عنه په روایت وایي چې د احد په ورځ پیغمبر صلی الله علیه وسلم له اوو کسو انصارو او دوه قریشیانو سره یوازې پاته شو، کله چې دښمن په هغوی ځمکه تنګه کړه، نو پیغمبر صلی الله علیه وسلم وویل چې څوک به د جنت او په جنت کې زما د ملګرتیا په بدل کې د دښمن برید په شا وتمبوي، نو یو انصاري راوړاندې شو له دښمن سره په جګړه کې ونښت، ترڅو شهید شو، بیا دښمن په پیغمبر صلی الله علیه وسلم کړۍ تنګه کړه، پیغمبر صلی الله علیه وسلم پورتنۍ خبره تکرار کړه، یو بل انصاري راوړاندې شو تر مرګ پورې له دښمن سره وجنګېد، پېښنه تر هغه همداسې روانه وه، چې اوه کسه شهیدان شول، نو پیغمبر صلی الله علیه وسلم د تعجب په ډول د خپلو ملګرو قرباني او سربښندنه وستایله.

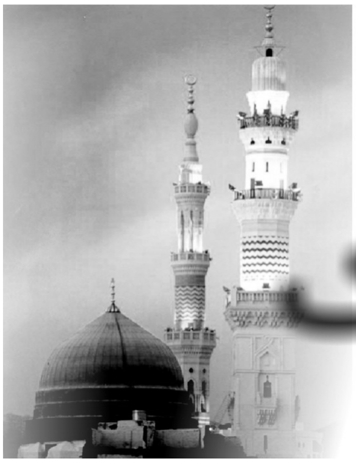

رمضان المبارک

رمضان المبارک

ف. عثماني

روژه درته راغله، مبارکه میاشت، الله جل جلاله یې نیول پر تاسو فرض کړي دي، د اسمان دروازې په کې خلاصې شي، او د دوزخ هغه بندې شي، او سرکشه شیطانان په کې تړل کیږي، په دې کې د الله یوه شپه ده چې له زرو میاشتو غوره ده، څوک چې د دې شپې له خیره محروم شول، نو هغوی محروم دي.نسائي روایت کړی دی او مرفوع حدیث دی.

په جنت کې یوه دروازه ده، ریان نومیږي، د قیامت په ورځ به ترې روژتیان داخلیږي، له دوی پرته بل هیڅوک پرې نه شي ورننوتی، ویل کیږي به؛ چېرته دي روژه نیوونکي؟ دوی به ورپاځي او له دوی پرته بل څوک نه شي ترې ننوتی، کله چې دوی ننوځي، دروازه به بنده شي او بیا به هیڅوک پرې داخل نه شي.بخاري روایت کړی دی او مرفوع حدیث دی.

روژه د الله له لوري مهرباني او بښنه، د ایمان او د قران میاشت، د خیرات او د دعا میاشت، په نورو د زړه سوي او د نورو بې وزلو له حاله د ځان خبرولو میاشت، داسې میاشت چې له الله جل جلاله سره د خپل مخلوق یوه کلکه اړیکه ټینګوي، هغه میاشت چې انسان متوجه کوي چې د ده د پیدایښت اصل مقصد څه دی...، د میاشتې په لیدلو د رمضان مبارکه میاشت پیلیږي او له ختمېدو باد یې د بلې میاشتې په لیدو یا د دېرشو ورځو په پوره کېدو پای مومي او د شک د ورځې روژه نیول منع دي.

روژه د لاس نیولو او ځان منع کولو په معنی ده او اصطلاحي معنی یې له خوراک، څښاک، جماع او نورو هغه څه نه چې روژه پرې ماتیږي، په ځان منع کولو د الله جل جلاله عبادت کول دي. روژه د اسلام د مبارک دین دریم رکن دی او دا خو د لمر په څېر روښانه ده چې د روژې فرضیت په قران او سنت ثابت دي، نو ګمان کوم چې دلته به یې دلیل راوړو ته ضرورت نه وي.

د الله له لوري په خپلو بندګانو د روژې فرض کول ډېر حکمتونه لري، لکه د انسان په زړه کې تقوی او له الله جل جلاله څخه وېره پیدا کېدل، د الله له لوري په انسان د شویو مهربانیو او نعمتونو درک کول او پېژندل، د همت لوړېدل او د عزم او صبر لاسته راوړل، د غریبو مسلمانانو له حاله خبرېدل او د رښتونې مسلماني وروروله‌ۍ احساس کول، او تر ټولو مهم یې هم د شهوت کچه کمول دي، کوم شهوت چې له انسانه حیوان جوړوي او ړوند او کوڼ یې ګرځوي، روژه انسان ته دا ورښیي چې دغه نفس چې ډېر بې همته یې ځان له ټینګولو عاجز بولي، دومره مست او سرزوری نفس نه دی، دا نفس د همدې انسان په لاس کې دی او چې په کومه یې بیایي ورسره درومي، د دغه بد نفس راټینګول د روژې په نیولو سره ډېر اسان کار دی، لکه څنګه چې په نورو نبوي ملغلرو کې هم د شهوت د

قابو کولو لپاره د روژې نیولو توصیه شوې ده، همدا ډېره مجربه نسخه ده او همدې ته لوی جهاد هم ویل شوی دی، همدا رنګه روژه نور ډېر حکمتونه لري.

د روژې د وجوب یا فرضیت شرطونه دغه دي: اسلام، بلوغ، عقل، توان، اقامت (په کور او سېدل) او د ښځینه لپاره له حیض او نفاس څخه پاکوالي، نو کافر، کوچنی، لېونی، ناتوان، مسافر او حایضه او نفاسه له دې حکم څخه وتلي دي.

د روژې فضیلتونه: ۱: شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ... البقره ۱۸۵ .

۲ :متفق علیه حدیث دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په کې فرمایلي: کله چې د رمضان میاشت داخله شي، د جنت دروازې وازې او د دوزخ هغه بندې شي او شیطانان وتړل شي.

۳ :په یوه فریضه د ۷۰ فریضو اجر الله ورکوي، ابن خزیمه له سلمان رضي الله عنه نه مرفوع حدیث روایت کړی، چې په رمضان کې د یوې فریضې ثواب د ۷۰ فریضو د ثواب په اندازه دی.

۴ :ترمذي حدیث روایت کړی، چې پېغمبر صلی الله علیه وسلم فرمایلي: چا چې یو روژه دار ته روژه ماتی ورکړ، نو د روژه دار په اندازه ثواب د ده هم وشو، غیر له دې چې د روژه دار له ثوابه څه کم شي.

۵ :د لیلة القدر شپه ده په کې چې دغه یوه شپه له ۱۰۰۰ میاشتو غوره ده.

۶ :د مسلم په یو روایت کې راغلي چې پېغمبر صلی الله علیه وسلم فرمایلي: (پنځه لمونځونه، یوه جمعه تر بلې جمعې او یو رمضان تر بل رمضانه د ګناهونو بښونکي دي، که له لویو ګناهونو دې ځان وساته.

۷ :د روژې ثواب ډېر زیات او بې اندازې دی، په یو متفق علیه حدیث کې دي، رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي چې الله جل جلاله فرمایلي: (د بنده هر عمل خپل ځان لره دی، نیکي په لس چنده ثواب بدلیږي تر اوه سوه چنده پورې، غیر له روژې څخه، ځکه روژه زما لپاره ده او د هغې ثواب زه ورکوم.

۸ :او بل یې دا چې د روژه نیوونکي د خولې بوی الله ته د مشکو له بوی څخه بهتر دی لکه څنګه چې احادیث په دې دلالت کوي.

همدا ډول روژه نور ډېر بې شماره فضیلتونه لري چې دلته په دې څو دانو بسنه کوو.

روژه څنګه ونیول شي ! اسلامي شریعت او ګران پېغمبر صلی الله علیه وسلم ډېر اداب راښودلي، چې په روژه کې باید مراعات شي تر څو د روژې حق ادا او روژه په سمه توګه سر ته ورسول شي، روژه تنها له خوراک څښاک او جماع څخه ځان منع کول نه دي، بلکې نور ډېر څه شته که مسلمان یې د روژې د وخت په اوږدو کې په پام کې ونه نیسي، نو خواري یې په سیند لاهو او ستړیا یې بې ګټې او بې نتیجې ده، همدا رنګه د رسول الله صلی الله علیه وسلم ځیني لارښووني شته چې د روژې ثواب نور هم زیاتوي او خوندوره کوي یې، چې په لاندې کرښو کې همدې ټکو ته اشاره ده:

۱ :ښه اخلاق، درونده خوی او نېکه معامله اختیارول، پېغمبر صلی الله علیه وسلم په دې اړه فرمایي: (او که چا ورسره جنګ کاوه، یا یې ښکنځه، روژه تي دې ورته ووایي چې ما روژه نیولې، ما روژه نیولې). متفق علیه، په دې سره به یې خپل ځان هم له بد اخلاقۍ او جنګه ژغورلی وي او مقابل لوری به هم دې ته متوجه کړي چې ګوره تا خو هم روژه نیولې کنه، ګذاره کوه.

۲ :له ټولو هغو ګناهونو ځان ژغورل، چې هغه د مسلمان روژې ته تاوان رسوي لکه غیبت، بهتان، چغلګري، درواغ ویل، او پوچه وینا کول، محرماتو ته کتل او... په دې اړه ډېر سپېڅلي احادیث شته، چې مسلمان ته خبرداری ورکوي چې که له دغسې ناوړه کارونو څخه لاس وانه خلي نو ګټه یې په تاوان بدله او ستړیا یې چټې ده، د مثال په ډول: (ډېر کله روژه نیونکي ته د هغه له روژې څخه له لوږې پرته هیڅ په لاس نه ورځي) ابن ماجه په صحیح سند روایت کړی، او (څوک

چې درواغ خبرې او په هغې عمل کول پرېښېږدي نو الله دې ته هیڅ اړتیا نه لري چې دغه کس خپل خوراک او څښاک ونه کړي) بخاري روایت کړی، د بخاري بل حدیث دی، چې (کله چې له تاسو څخه د یو د روژې ورځ وي، نو پوچه وینا دې نه کوي)، یعني له هر ډول گناه څخه ځان ژغورل هغه څه دي چې روژه یې له یو مسلمان څخه غواړي، او همدا د روژې اصلي مقصد هم دی، د البقرة سورت ۱۸۳یم ایت فرمایي: (يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ). ترجمه یې دا ده: ای هغه خلکو چې مؤمنان یاست! پر تاسو روژه داسې فرض ده لکه څنگه چې له تاسو پر مخکینیو خلکو فرض وه، ښایي چې تاسو له گناهونو ځان وساتۍ. د روژې دغسې تېرول او له گناهونو په کې ځان ساتل د انسان نفس - که ډېر گناهگار هم وي- داسې روزي او تربیه کوي چې همدا گناهگار نفس د روژې د میاشتې له تېرېدو وروسته هم تر ډېره د الله نافرمانۍ ته لاس نه غځوي او ځان ورته په ناوړه کارونو کولو سپک او بد ښکاري، چې دا د روژې اثر دی، خو ډېر افسوس د هغه چا په حال چې د ورځې روژه وي او له روژې ماتولو وروسته بیا هماغه زوړ خوی بوی کوي، یا یې مسلماني د روژې په میاشتې پورې محدوده وي او د روژې له تېرېدو وروسته بیا په یوه پوله هم را ایسار نه وي، دغسې انسان دې په دې پوه وي چې بدبختانه، ده د ځان په بدلولو او د سمې لارې په نیولو کې د روژې په څېر له یو مهم لارښود څخه هیڅ گټه نه ده پورته کړې، او البته دا د روژې د حق د نه ادا کولو نتیجه ده.

۳ :د لیلة القدر مبارکه شپه باید ولټول شي او کوښښ وشي چې مسلمان یې په عبادت روڼه کړي، ځکه دا داسې شپه ده چې ساری یې نه شته او د هر چا په نصیب هم نه وي، ډېر نېکبخته کسان به الله په دې شپه په خپل فضل د عبادت جوگه کوي، نور فضیلت یې د تفاسیرو په کتابو کې د ۳۰مې سیپارې د قدر سورت په تفسیر کې وگورئ، د دې مبارکې او بې سارې شپې د موندلو او په عبادت یې د روڼولو تر ټولو غوره لاره دا ده چې مسلمان اعتکاف شي، نو اعتکاف هم د روژې پر وروستیو لسو شپو ورځو کې دی او دغه شپه هم په همدې شپو کې ده، هم به مو له اعتکافه خوند اخستی وي او هم به مو که الله کول د لیلة القدر مزه لیدلې وي، بخاري له ابو هریره رضي الله عنه څخه روایت کوي هغه فرمایي: نبي علیه السلام په هره روژه کې ۱۰ ورځې شپې اعتکاف کاوه او په هغه کال چې په کې وفات شو ۲۰ ورځې اعتکاف و.

۴ :له احادیثو څخه ثابته ده چې رسول الله صلی الله علیه وسلم به په روژه کې ډېر زیات مسواک واهه، قیام اللیل به یې هم کاوه، او ډېر تلاوت یې کاوه چې جبریل علیه السلام د رمضان په هره میاشت کې یو ځل قران ورواوراوه او د وفات په کال یې دوه واره ورواوراوه، نبوي کړنو او لارښوونو ته باید وگورو او چې څومره ډېر مو وس کیږي، پر پل یې پل کښېږدو، د نورو نېکیو تر څنگ باید پوره کوښښ وکړو چې کم تر کم د روژې په میاشت کې هره ورځ یوه سپاره تلاوت ښه په غور او شوق وکړو، او دا نه کومه سخته خبره ده او نه دومره ډېر وخت نیسي، که هر څومره وخت هم ونیسي نو له هغه وخته به کوم غوره وخت وي چې د قران په خدمت او تلاوت کې تېر شوی وي؟!

۵ :پېشنمی خامخا کول او د شپې په بالکل اخري وخت کې کول، نه دا چې یا بالکل پرېښودل شي او یا ډېر وختي وکړل شي، ځکه چې له احادیثو څخه ثابته ده چې پېشنمي نه کول یا وختي کول له اهل کتابو سره مشابهت دی او له دوی سره له مشابهته باید نه تنها په روژه نیولو، بلکې د ژوند په هر ډگر کې ځان وساتو، د بخاري روایت دی، رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي: (پېشنمی وکړئ ځکه په پېشنمي کې برکت وي)، بل دی (خلک به تر هغه په خیر کې وي تر څو چې روژه ماتی وختي کوي او پیشنمی ناوخته)، د مسلم په یو روایت کې دي چې پېغمبر صلی الله علیه وسلم فرمایلي: (زموږ او اهل کتابو د روژې تر منځ فرق د پېشنمي کول دي). او د ابوداود په یو روایت کې دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي: (د مؤمن غوره پېشنمی په خرما وي)، ځینې خلک د اذان پر وخت هم خوراک کوي، داسې چې هلته مؤذن اذان وایي او دلته دی

لا هم خوراک کوي، نو باید ځیر شو؛ که مؤذن داسې سړی و چې بالکل په وخت یې اذان پیل کاوه، نو باید د اذان له پیل سره یې سم له خوراکه لاس ونیول شي، او که اذان کوونکی له وخت څه اندازه مخکې د اذان په کولو روږدی و، نو بیا د سهار تر راختو وخت لرو، خو که د اذان کوونکي له حاله نه و خبر چې اذان په وخت کوي، که بې وخته، نو هم باید لاس ونیسو، ځکه غالب ګمان دا دی چې دوی د وخت له داخلېدو وړاندې اذان نه کوي.

۲ :روژماتی کول هغه هم په اول وخت کې، چې لمر ولوېد او د ماښام د لمونځ وخت شو نو بیا نور خوراک ځنډول هسې له ځان سره زیاتی کول دي، باید روژه ماته شي او چې نور خوراک ته یې بیا څه وخت اشتها وي ودې یې کړي، په خرما یا اوبو باندې روژه ماتول د اسلام د ستر پیغمبر سنت و، که چا ته دا دواړه په لاس نه ورتلل نو چې کوم خوراک یې خوښه وي ماته دې یې کړي، او د روژه ماتي په وخت دې دا دعا ووایي: ذهب الظمأ وابتلت العروق و ثبت الأجر إن شاء الله.

د مسافر حکم دا دی چې کله په سفر ووځي- چې د سفر اندازه مالومه ده- نو ورته روا ده چې روژه وخوري، که سفر یې له کړاوه ډک وي او که نه، خو دومره ده چې که څوک خدای مه که په کومه ګناه پسې په سفر ووت نو هغه ته روا نه ده چې روژه وخوري.

د مرض په اړه علماء، فرمایي چې هر سخت مرض کې انسان ته روا ده چې روژه وخوري، خو هسې نه چې مرض مرض نه وي او موږ ورته روژه نوش جان کړو، نه! مرض به داسې وي چې انسان په کې روغ ونه بلل شي، د مسافر او مریض په اړه ایت شریف فرمایي: (ومن كان منكم مريضا أو على سفر فعدة من أيام أخر) البقرة ۱۸۵.
همدا ډول که څوک د سختې لوږې یا تندې له وېرې په ژوند وډار شي او د ځینو حواسو پر بایللو وډار شي، روا ده چې روژه وخوري، هغه بوډاګان او زړې ښځې چې بیخي کمزوري وي او د روژې نیولو وس ورسره نه وي هغوی به فدیه ادا کوي او روژه دې نه نیسي، د هرې ورځې فدیه یوه مسکین ته خواړه ورکول دي.

د ښځې په اړه کومې ښځینه چې د حیض او نفاس په مرض اخته وي، هغوي باید روژې وخوري او نیول ورته صحیح نه دي، کله چې له مرضه پاکې شوې بیا دې قضایي راوګرځوي، او استحاضه باید روژه ونیسي که په توان کې یې وه.

سړی په مخه واخلي

ل- خېرخوا

حق شي د غره په سر کې زباد سړی په مخه واخلي
ناره د حی علی الجهاد سړی په مخه واخلي

یوه دنیا یوه عقبی یو تصور د خوځښت
د مجاهد د څېو باد سړی په مخه واخلي

هره تپه هره څېړی، هره ډبره سنګر
د طبیعت د مینې داد سړی په مخه واخلي

ورانه مورچه سوې چانته په وینو سرې ډبرې
د شهید شوي جانان یاد سړی په مخه واخلي

ستا د عظمت په لمن ټوله شپه سجدې کفر شي
دغه ژړا دغه فریاد سړی په مخه واخلي

یوه معنی یو تصور او حماسه ده خیرخوا
ستا د غزل خواږه اوراد سړی په مخه واخل

جهاد څنګه وکړو؟

ليکوال : ابو عمر افغان

د مجاهد څلورم صفت اخلاق دي، ښه نو اخلاق څه

اخلاق جمع دخُلُق ده او خُلُق خوي، طبيعت او خصلت ته وايي، ځکه اهل اعلم د اخلاقو په باره کې داسې وايي :الخلق: صورةُ الإنسان الباطنة . يعنی اخلاق د انسان سيرت ته وايي. دلته د باطني صورت خبره راغلې، د باطني صورت تعريف علماء داسې کوي : هي حال للنفس راسخة تصدر عنها الأفعال من خير أو شر من غير حاجة إلى فكر و رؤية.معنا باطني صورت دېته وايي: چې دا د نفس يو مضبوط او راسخ حالت دی، چې کارونه ترې بې تفکره صادرېږي، خير وي او که شر .

د دې خبرې په استناد انسان دوه صورته لري، يو ظاهري صورت او بل باطني صورت. لکه څنګه چې ظاهري صورت دوه قسمه دی: حسين او قبيح، نو همدارنګه باطني صورت هم دوه قسمه دی، يو حسين يعنې د ښو اخلاقو څښتن او دوهم قبيح يعنې د بدو اخلاقو څښتن.

ښه اخلاق هم دوه قسمه دي :

بعضې کسبي وي، يعنې د انسان په کسب او محنت سره په انسان کې پيدا کيږي او بعضې وَهَبِي ،جِبِلي وي ، يعنې انسان الله په همداسې خويونو پيدا کړی وي، لکه حديث کې راځي رسول الله (صلی الله عليه وسلم) اشج عبدالقيس ته ويلي وو :

"إنّ فِيکَ خَلَتَيْنِ يُحِبُّهُمَا اللهُ الحِلمُ وَالأَنَاةُ "، قَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ أَنَا أَتَخَلَّقُ بِهِمَا أَمِ اللهُ جَبَلَنِى عَلَيْهِمَا ؟ قَالَ: " بَلِ اللهُ جَبَلَکَ عَلَيْهِمَا "، قَالَ: الْحَمْدُ اللهِ الَّذِى جَبَلَنِى عَلَى خُلُقَيْنِ يُحِبُّهُمَا اللهُ وَرَسُولُهُ. رواه البيهقي في السنن الکبری. يقينا په تا کې دوه خويونه دي، چې د الله ورسره مينه ده : لومړی دا چې حلم (د غضب په وخت کې صبر کول) او په اطمئنان کار کول. هغه وويل: ای د الله رسوله ! دا اخلاق ما ځان کې پيدا کړي او که زه همداسې الله پرې پيدا کړی يم ؟ رسول الله (صلی الله عليه وسلم) ورته وويل: بلکې الله تعالی پرې ته همداسې پيدا کړی يې، هغه وويل : د الله حمد و ثناء ده، چې زه يې په داسې خويونو پيدا کړی يم، چې دا الله او د رسول خوښ دي.

له دې حديث نه معلومېږي، چې بعضې اخلاق کسبي وي ، بعضې جبلي او طبعي وي .د ښايسته اخلاقو په باره کې ډېرا حاديث راغلي دي، چې ځينې به ترې راواخلو ، په ځانګړې توګه هغه احاديث چې د سند په لحاظ له رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه صحيح ثابت دي.

اخلاق دومره اوچت شی دی، چې رسول الله صلی الله عليه وسلم د هغې د پوره کولو لپاره راليږلی شوی دی لکه حديث کې راځي رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي:

اول حدیث: عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ -صلى الله عليه وسلم- «إِنَّمَا بُعِثْتُ لأُتَمِّمَ صَالِحَ الأَخْلاَقِ». رواه احمد في مسنده. معنا يقينا زه د دې لپاره رالېږل شوی يم، چې نېک اخلاق پوره کړم.

دوهم حدیث: عن عبد الله بن عمرو بن العاص رضي الله عنهما قال لم يكن رسول الله صلى الله عليه وسلم فاحشا ولا متفحشا وكان يقول إن من خياركم أحسنكم أخلاقا. رواه البخاري ومسلم والترمذي. قال الشارح: أي ليس ذا فحش في كلامه و أفعاله. والفحش ما يشتد قبحه من الأقوال والأفعال (ولا متفحشاً) أي متكلف ذلک ومتعمده. قال العيني رحمه الله: حاصله أنه لم يكن الفحش له لا جبليا ولا كسبيا. يعنې رسول الله صلى الله عليه وسلم بې حيا نه و او نه يې په زوره بې حيايي کوله او ويل به يې: يقينا په تاسې کې غوره د ښو اخلاقو څښتن دی. شارح ليکلي دي: رسول الله صلى الله عليه وسلم په خپلو خبرو او کارونو کې بې حيا نه و. بيا وايي: فحش قبيح اقوالو او افعالو ته وايي او متفحش د هغه ته وايې: چې په تکلف او قصد سره فاحشې خبرې يا کارونه کوي. علامة عيني رحمه الله وايي: يعنې رسول الله صلى الله عليه وسلم نه فطرتا فاحش و، نه يې کسبا او قصدا دا کار کولو.

دريم حدیث: عن جابر رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: إن من أحبكم إلي وأقربكم مني مجلسا يوم القيامة أحسنكم أخلاقا. رواه الترمذي وقال حديث حسن. يعنې يقينا د قيامت په ورځ ماته نږدې او محبوب انسان د ښو اخلاقو څښتن دی.

څلورم حدیث: عن أبي الدرداء رضي الله عنه: أن النبي صلى الله عليه وسلم قال: "ما من شيء أثقل في ميزان العبد المؤمن يوم القيامة من حسن الخلق و ان الله يبغض الفاحش البذي". رواه الترمذي. د قيامت په ورځ د مؤمن بنده پّه تله کې له اخلاقو درووند شی بل نه شته او الله سپک او کم اصله سړی ډېر بد ګڼي.

پنځم حدیث: عن النواس بن سمعان رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: البر حسن الخلق والإثم ما حاک في صدرک وکرهت أن يطلع عليه الناس. رواه مسلم. نېکي ښايسته اخلاقو ته وايي او ګناه د هغه ته وايي، چې د انسان په سينه کې (يو خبره) تېره شي، خو د خلکو په مخ کې پرې شرمېږي.

شپږم حدیث: عن عائشة: قالت قال رسول الله صلى الله عليه و سلم إن أكمل المؤمنين إيمانا أحسنهم خلقا وألطفهم بأهله. رواه الترمذي. يقينا په مؤمنانو کې ايمانا هغه شخص پوره دی، چې اخلاق يې ښايسته وي او له خپل اهل (کوروالا) سره نرم وي.

اووم حدیث: عن انس رضى الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: إن أكمل المؤمنين إيمانا أحسنهم خلقا و إن حسن الخلق ليبلغ درجة الصوم و الصلاة. رواه البزار بسند صحيح. يقينا د هغه مؤمن ايمان ډېر کامل وي، چې ښه اخلاق لري او ښه اخلاق د روژې او مانځه درجې ته رسېږي. پورتني حديث نه دا معلومه شوه، چې د ښو او ښايسته اخلاقو په وجه انسان هغه چا ته په مرتبه کې رسېدلی شي، چې هغه د شپې تهجد او نفلونه کوي او د ورځې نفلي روژې نيسي.

اتم حدیث: عن عائشة رضى الله عنها عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: صلة الرحم و حسن الخلق و حسن الجوار يعمرن الديار و يزدن في الأعمار. رواه احمد والبيهقي في شعب الايمان وصححه الشيخ ألباني. يعنې د خپلوی پالل او ښايسته اخلاق او ښايسته ګاونډيتوب کورونه ابادوي او عمرونه زياتوي.

نهم حدیث: عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: سئل النبي صلى الله عليه و سلم عن أكثر ما يدخل الناس الجنة؟ قال: التقوى و حسن الخلق و سئل عن أكثر ما يدخل الناس النار؟ فقال: الأجوفان، الفم و الفرج. رواه الحاكم في المستدرک والبيهقي وغيرهما. يعنې له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه پوښتنه وشوه، چې خلک ډير په څه شي جنت ته داخلېږي؟ هغه صلى الله عليه وسلم ورته وويل: په تقوی (له الله څخه وېره کول) او ښايسته اخلاقو باندې. پوښتنه ورڅخه وشوه، چې جهنم ته ډېر په څه شي داخلېږي؟ هغه صلى الله عليه وسلم وويل: دوه کولاو (خالي، خلاص) شيان: خوله او عورت.

لسم حديث: عن أسامة بن شريک قال: كنت عند النبي صلى الله عليه و سلم وجاءت الأعراب...قالوا: يا رسول الله ! ما خير ما أعطِي الإنسان؟ قال: "خلق حسنٌ". رواه البخاري في الادب المفرد. اسامه بن شريک وايي، زه له رسول الله صلى الله عليه وسلم سره وم، **څه اطرافي خلک راغلل...هغوي وويل: ای د الله رسوله !هغه غوره شی څه دی، چې انسان ته ورکړل** شي؟ رسول الله صلى الله عليه وسلم وويل: ښايسته اخلاق.

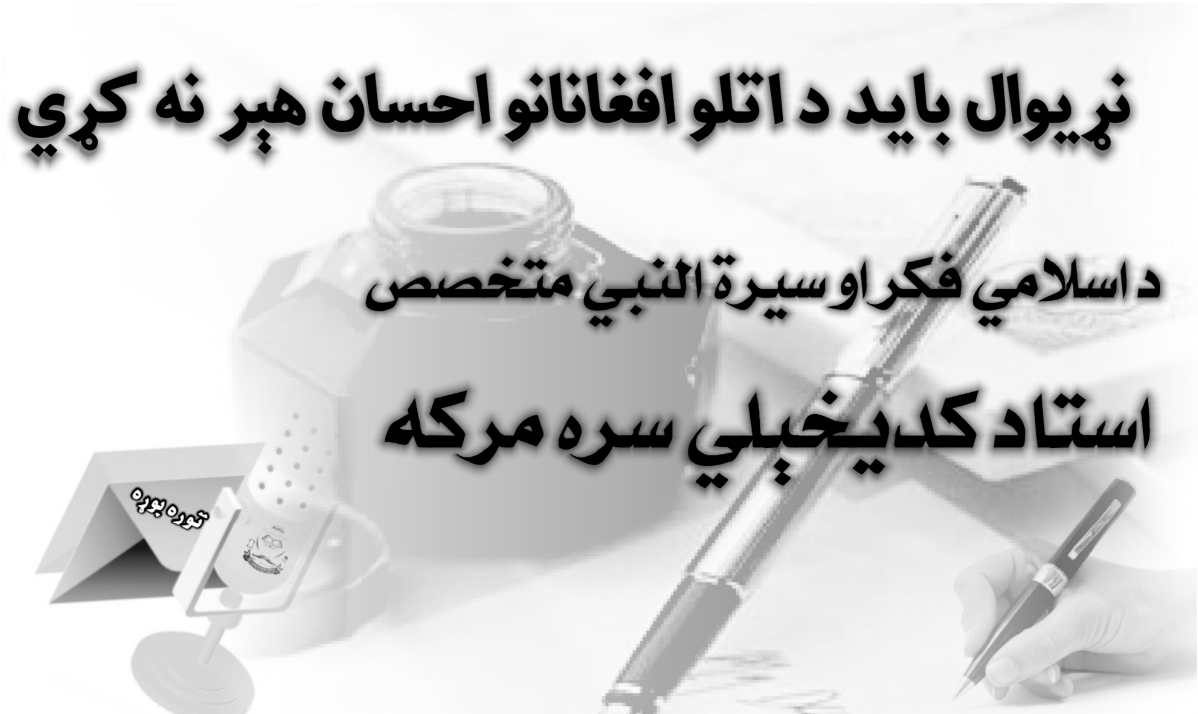

نړیوال باید د اتلو افغانانو احسان هېر نه کړي

د اسلامي فکر او سیرة النبي متخصص

استاد کدیخېلي سره مرکه

د افغانستان قضیه مخکې له دې چې عسکري او نظامي شي، یوه عمیقه فکري قضیه ده. د دې قضیې فکري ابعاد مو په هره ګڼه کې له نظامي مسؤولینو، سیاسي مسؤولینو او فرهنګي مسؤولینو سره څېړلي او یو څه روښانه هم ده. دا ځل مو د یوه داسې متخصص استاد د زړه خوالې ته رابولو چې نږدې نیم عمر یې همدې مسائلو ته ورکړی، وخت پر وخت یې خپلو شاګردانو، همسنګرو او څنګ ناستو ته پرې رڼا اچولې. زموږ د قضیې فکري ابعاد په شیندلي ډول په مرکه کې ځای شوي، چې محترم استاد کدیخېلي ورته په ډېره فکري لهجه ځواب ویلی. هیله ده چې مرکه درته په زړه پورې وي.

اداره

توره بوره: محترم استاده تاسې د روسانو پر ضد د جهاد شاهدان وئ او دا دی د یوې بلې امپراتورۍ پر ضد جهاد کې هم ونډه لرئ، د مرکې پیلامه به د دې دواړو مهمو مرحلو په تبصره کړو.

استاد کدیخېلی: له تورې بورې د ادارې څخه مننه کوم چې ماته یې د دې فرصت راکړ تر څو د هغې محترمو لوستونکو ته یو څو کلمې عرض کړم.

په دې کې شک نه شته چې د دښمن سمعي بصري او کتابي رسنۍ نن او پرون په خپل ټول ځواک سره کوښښ کړی، چې په اسلامي دنیا کې هره تازه پېښه په خپله ګټه د خلکو ذهنونو ته ورسوي، د دغې بې لګامې میډیا د شور ماشور او غوغا له امله زموږ ډېری خلک په دې اند دي، چې ګواکې د **۱۳۵۷** هجري لمریز کال د غوایي د اومې کودتا د هغه مهال یوه اړتیا وه، بلـه دا چې د نوموړې کودتا انګېزه، تصمیم او پلان هم د هغه وخت د حکومت د مخالفینو یوه داخلي موضوع وه، هغوی غوښتل چې د افغانستان خلک د یو مستبد خود خواه او جاه طلب داؤد له پنجو څخه وژغوري، نو ځکه یې په دغه مثبت بدلون لاس پورې کړ، چې هم مهال د ټولو عامو خلکو او همدا رنګه د اردو د تائید وړ وګرځېد، چې کله کودتا کامیابه شوه، بیا وروسته په **۱۳۵۸** هجري لمریز کال د مرغومي په شپږمې روسانو له فرصت څخه په ګټې اخیستنې د یو منتخب جمهور رئیس حفیظ الله امین پر

ضد اقدام وکړ، هغه یې وواژه او پر ځای یې ببرک کارمل واک ته ورساوه.

دغه پېښې اوس مهال د کمونستانو بقایا داسې توجیه کوي، چې موږ د افغانستان د خلکو د پرمختګ او ازادۍ لپاره د ثور د اومې پر بدلون لاس پورې کړ، یو کال وروسته د جدي د شپږم خونړي یرغل قربانیان، خو موږ وو، تاسو (مجاهدین) خو له صحنې ډېر لرې یا خو د هېواد په غرونو یا هم په پاکستان، ایران او نورو ملکونو کې په سړه سینه پېښې څارلې، چې کله مو موقع وموندله، نو په شورش او وسلوال مقاومت مو لاس پورې کړ.

حقیقت داسې نه دی، د ثور اوم او بیا یو کال وروسته د جدي شپږمه پېښې د هېواد په دننه کې نه، بلکې بهر او ډېر لرې د هغه مهال زبرځواک اتحاد جماهیر شوروي په زړه ماسکو کې څه کم او زیات یوه پېړۍ دمخه پلان شوې وې.

په افغانستان کې د روسانو مستقیمه مداخله د شوروي اتحاد د پټو پولیسو یا استخباراتي دستګاه KGBکمیټې، ګاسورا رستو، بیزابانستي) چې -کمیټه امنیتي دولتي- یې معنا ده، له خوا په ۱۹۱۹میلادي کال د هېواد د هغه وخت واکمن امان الله خان په وخت کې رامنځته شوه، له هماغه وخته په افغانستان یرغل او بیا له دې لارې د هند ګرمو اوبو ته رسېدل د روسانو په یوه اوږده ستراتېژۍ باندې بدل شول.

له هماغه وخت د یوې پېړۍ د سیاسي، فرهنګي او پوځي سرمایه ګذارۍ (پانګې اچونې) په نتیجه کې بالاخره دې ته لار هواره شوه، چې د ۱۳۵۸هـ شم کال د جدي د شپږمې په سپېره ماښام د هغه وخت د یکه تاز میدان اتحاد جماهیر شوروي ځمکني او هوایي یرغل د افغانستان په پاک حریم د مارغانو د سیل په څېر رامنځته شو.

دا د غوایي غوبل و، چې وچ او لانده یې له یوې مخې زبر او زبر کړل، په میلیونونو بې دفاع افغانان د ګاونډیو هېوادونو په شمول د نړۍ نورو مختلفو هېوادونو ته په مهاجرتونو مجبور شول.

له بلې خوا د افغاني خاورې اتل بچیان یو ځل بیا په یوه تاریخي ازموینه کې کېوتل، له داسې یو زبرځواک سره لاس او ګرېوان شول، چې په خپل وخت کې یې د ځمکې پر مخ د امریکا او اروپا په شمول چا د مقابلې توان نه درلود، پرته له بهرنیو مرستو او وعدو یې د جهاد سنګرونه ګرم کړل، نړیوالو هغوی لیونیان بلل، ځکه له سره پوځ (قشون سرخ) سره ټکر وهل ځان په خپله د ګرګ کومې ته له حواله کولو پرته بل څه نه وو.

امریکا چې نن ځان د نړیوال کلي خان بولي، هغه مهال اعلان وکړ چې سوله غوښتونکې نړۍ به روسانو ته د افغانستان له اشغاله وروسته د نور پرمختګ اجازه ورنه کړي، د دې اعلان څه معنی کېدلای شي؟

د هغه وخت د مبصرینو په اند د دې مطلب دا و، چې افغانستان خو د روسي امپراطورۍ یو ایالت شو، خو البته که هغوی نور پوځي خوځښت د کوم بل هېواد د نیولو په موخه وکړ، نو د امریکا په شمول نوره سوله ایزه نړۍ به یې مخه ونیسي، نړۍ له هماغه وخته، بلکې د افغانستان د اشغال له اوایلو څخه یې نوموړی هېواد په روسانو پورې وتاړه.

خو دا افغانان وو، چې په تش لاس یې خپل سپېڅلي جهاد ته ادامه ورکړه، چې البته د روسانو پر خلاف د افغانانو دغه سپېڅلي جهاد د نورې اسلامي نړۍ بې دفاع ولسونو مخ ځانته راوګرځاوه او په ډېر اخلاص سره یې په کې مالي او ځاني سربښیندنې او قربانۍ ته راودانګل، همدا رنګه د دې تر څنګ لویدیځې نړۍ (هغوی چې اوس یې په افغانستان کې د عامه وژنې بازار ګرم کړی) هم د افغانانو مېړانه او زړورتیا ته خپل پام راواړاوه، دا چې هغوی له خپلو تاریخي دښمنانانو (روسانو) څخه د ویتنام، کیوبا او نورو ټپونو غچ په یوائې سر نه شو اخیستلی او یوائې د ساړه جنګ په جاري ساتلو یې ورسره بسنه کړې وه، د افغانانو پاخون یې د ځان لپاره یو طلایي چانس وباله، بالاخره د مجاهدینو تنظیمونو ته یې د پیسو او وسلو پر ورکولو پیل وکړ، البته د دې لپاره نه، چې کله افغانان په پای کې د دې جګړې ګټونکي شي، نو بیا دې د خپلې خوښې یو

اسلامي حکومت جوړ کړي، بلکې د دې لپاره چې له یوې خوا په نړۍ کې د خپلې پراختیا غوښتنې سیاست پیاوړی او پر مخ بوځي او له بلې خوا له روسانو څخه خپل انتقام واخلي او همدا رنګه د روسانو او نورې کمونستي نړۍ توسیع طلبۍ ته د پای ټکی کېږدي.

همدا رنګه لویدیځې نړۍ پر افغانانو کې یو شمېر مجاهد نما (جهادي ډوله) کاري ډلګۍ جوړې کړې چې ښه مثال یې د صبغة الله مجددي جبهه نجات ملي او همدا رنګه د پیر سید احمد ګیلاني د محاذ ملي په څېر وړو تنظیمونو څخه عبارت دی، د دې تر څنګ یو شمېر نور په اصطلاح جهادي قوماندانان چې لویدیځو خبري رسنیو ورته پراخه تبلیغات وکړل، د کاغذي زمریانو په څېر یې وپړسول، ملي اتلان یې وبلل او د نړدې راتلونکي لپاره یې د خپل نوې پیلېدونکې ډرامې د لوبغاړو په څېر تمرین کړل.

د افغانانو سپېڅلي جهاد په پای کې د بې ساري قربانیو په ورکولو سره بالاخره روسانو د خپلې اویا کلنې امپراطورۍ په تاریخ کې د لومړي ځل لپاره ماتې وخوړه د خپلو پوځیانو ډېرې ککرۍ یې د افغان مېړنۍ خاورې خوراک شوې.

بالاخره روسانو له دې خونړي یرغل څخه څه تر لاسه کړل؟

لنډ ځواب یې دا دی چې په شا نه تلونکی پوځ یې دلومړي ځل لپاره په شا شو، جنګي مورال یې بایلود، ګوډ او مات پوځیان خو یې په ښکاره یوائې یو قدم له پولې هغه خوا له امو سیند څخه په پورې وتلو په تېښته بریالي شول، خو په حقیقت کې اویا کاله په شا ولاړل، له طنطنو ډکه امپراطوري د افغانانو د پاکو وینو د سور سیلاب په وړاندې د خس او خاشاک په څېر ګډه وډه شوه، نړیوال هیبت یې له لاسه ورکړ، اتحاد جماهیر شوروي ړنګ شو د منځنۍ اسیا د هېوادونو په شمول نور ډېر اسیر اولسونه یې له غلامۍ ازاد شول، اوس د دې وخت را رسېدلی و، چې افغانان هم د خپلو قربانیو ثمره چې له یو سوچه ازاد ناپېیلي او اسلامي حکومت څخه عبارت و، تر لاسه کړي (یومئذ یفرح المؤمنون بنصر الله)

لویدیځې نړۍ هم خپلې موخې تر لاسه کړې، د دوی پر وړاندې نور روسانو د کوم پوځي خوځښت توان په ځان کې نه لیده، خو یوائې یو خطر (اسلام) اوس د دوی د استعماري اهدافو د لاس ته راوړلو په لاره کې ستر خنډ و.

له دې امله یې په سیمه کې خپلو جوړو شوو کاري ډلګیو او زرخریدو عناصرو ته (چې مخکې مو ورته اشاره وکړه) امر وکړ، چې په افغان شهید روزونکي ټاټوبي کې د یو سوچه اسلامي حکومت د تاسیس مخه ونیسي، د خپلمنځي جګړو اور ته یې لمن ووهله، د نجیب د حکومت له سقوطه وروسته د قدرت پر سر وسله وال برخردونه (جنګونه) پیل شول، د بهرنیو دښمنانو په لمسون ظاهراً د شهیدانو مقدس ارمان د شخصي، تنظیمي، منطقوي، ژبنیو، سمتي او نورو ملحوظاتو قرباني شو، د مجاهدینو د حکومت په نوم یو کاواکه او ضعیفه اداره د کمونستانو له بقایاو تش په نامه مجاهدینو او لویدیځ پلوه مفسدینو څخه تشکیل شوې وه، د هېواد په پلازمینه کابل کې اقتدار ته ورسېده، له هماغه راهیسې یې د مجاهد ملت ارمانونه له خاورو سره خاورې کړل، د دې پر ځای چې له روسانو څخه د افغانستان د تباهۍ تاوان وغوښتل شي، هغوی د دغې سترې فاجعې عاملین وګڼل شي، له هغوی سره یې د دوستۍ نوي سندونه او پروتوکولونه امضاء کړل، د هغو شهیدانو کونډې او یتیم اولادونه چې د هغوی د سرښیندنو له برکته دوی اقتدار ته رسېدلي وو، چا دحکومت په دروازو کې هم نه پرېښودل د خلکو پت، شرف او همدا رنګه مال او سر خوندي نه و، تقریباً د ټولې اسلامي دنیا او همدا رنګه په نوره نړۍ کې د مسلمانو لږه کیو ځوانان په دې هیله د افغانستان په جهاد کې سهیم شول، چې دلته به اسلامي خلافت رامنځته کیږي او بیا به نوره نړۍ هم د هغه تر سیوري لاندې له افغان مجاهدینو څخه په الهام اخیستلو په خپلو ټاټوبو کې دغه تجربه تکراروي.

خو کله چې هغوی د مجاهدینو د حکومت په نوم د دغې فاسدې ادارې کړنلاره ولیده، نو د ډېرې ناهیلۍ

ښکار شول، نه يې پر ځمکه په خپلو هېوادونو کې ځای درلود او نه هم په اسمان.

دغه دردناک حالت يو عاجل مثبت بدلون ته اړ و، بالاخره د لوی خدای په فضل د طالبانو د اسلامي تحريک په بڼه دغه تشه ډکه شوه د ۱۹۹۶ م کال څخه تر ۲۰۰۱ م پورې خلکو د افغانستان د اسلامي امارت په سيوري کې د ارامۍ سا واخيسته، ځان مال او عزت يې خوندي شو، سر تاسري امن تامين شو، غله پاټکيان او لاره شکوونکي خو يا له مينځه ولاړل او يا خپلو بهرنيو دوستانو ته ورکډه شول، دوی د ژمنيو جراثيمو په څېر په خپل قشر يا (cyst) کې ننوتل او د يوې بلې فاجعې انتظار يې ويست چې يو ځل بيا د يو بل بهرني دښمن د ټوپک په سيوري کې په ملت مسلط شي، هماغه و چې په ۲۰۰۱ م کال د ستمبر يوولسمه په نيو يارک کې د نړيوال تجارتي مرکز د دوو برجونو د ړنګېدو پېښه رامنځته شوه، لويديځوالو اسامه بن لادن او افغانان ګرم وبلل، د يادونې وړ ده چې د ننۍ (امريکا او متحدين) اشغال او پروني (روسي) اشغال يو غټ مماثلت دا دی، لکه چې دمخه مو وويل د ثور اوومه او ورپسې د جدي شپږمه ناځاپي پېښې نه، بلکه د قطبي خرس يا شمالي ګاونډي شوروي اتحاد د يوې پېړۍ د سياسي سرمايه ګذارۍ نتيجه وه، چې په دغه ټوله موده کې يې د خلق او پرچم په نوم مزدورې سياسي ډلې جوړې کړې، په لازم فرصت کې يې ورڅخه کار واخيست او د افغانستان اشغال يې نړيوالو ته داسې توجيه کړ، چې ګواکې دا د دغه هېواد داخلي موضوع وه.

په همدې ډول د اکتوبر اوومه يرغل لکه څنګه يې چې غربي ميډيا توجيه کوي د ۲۰۰۱ م کال د ستمبر د يوولسمې پېښې زېږنده نه وه، بلکې دا هم د څه باندې يوې پېړۍ د پلان په نتيجه کې وه او هغه په دې ډول؛ که چيرته مونږ په خپله د غرب په تاريخ کې د مسلمانانو مليتونو فاجعو ته يو ځغلنده نظر واچوو، وبه ګورو چې د ټولې اسلامي نړۍ د نيولو په موخه نړيوال صليبيزم په ۱۹۲۴ م کال په بيت المقدس کې يو تاريخي غونډه درلوده، مکمل جريان يې د conferences Cristian) (Workers Among Muslims) په نوم کتاب کې ځای پر ځای شوی دی، په دغه غونډه کې پرېکړه وشوه چې بايد مسلمان هېوادونه په هره ممکنه وسيله سره چې وي بايد د لويديځو هېوادونو مستعمرې وګرځي.

دغې پرېکړې يوه استثناء درلوده او هغه دا چې د افغانستان او سعودي عربستان په مستعمره ګرځولو کې بايد له عجلې کار وانه اخيستل شي، دليل يې دا وړاندې کړ چې د افغانستان خلک هيڅکله هم بهرنی استعمار او اشغال نه مني او سعودي عربستان له دې امله چې هغه د اسلامي مقدساتو سرزمين دی، دا چې د اسلام پنځم رکن (حج) همدلته اداء کيږي، د نړۍ ټول مسلمانان د ويښې مور په څېر هر وخت هلته ويښ ناست دي، نو ممکن چې د دغې عربي جزيرې په مستعمره ګرځولو به زمونږ ټول پلانونه کشف او خنثی شي.

بايد ووايو چې پروني اشغال د نني اشغال لپاره يو عمده رول پلی کړ او هغه داسې چې پروني اشغال د افغانستان دفاعي خط مات کړ، نړيوال صليبيزم ته يې د دې فرصت برابر کړ، لکه چې د مخه وويل شول په افغانانو کې خپل مزدوران هم په ډله ايزه بڼه او هم د افرادو په بڼه وروزي او پر لازم فرصت کې ورڅخه کار واخلي.

هماغه و، چې د ستمبر يوولسمه د تېرېو، بمباريو او اشغال لپاره يوه ښه پلمه وګرځېده ظاهراً يې د افغانستان امارت ته ګوت څنډنه وکړه، چې ګواکې زمونږ مجرم ستاسو مېلمه دی، عامه اذهان يې هم په همدې ډول د خپلې ميډيا له لارې تخدير کړل، چې په افغانستان د امريکا او متحدينو تېری او يرغل هلته د اسامه او القاعدې له شتون څخه دی، ليکن په حقيقت کې دا هم د غرب د پراختيا غوښتنې يوه اوږده ستراتيژي وه، چې تر سره شوه، بله دا چې اوسنۍ دنيا هيڅکله هم د طالبانو د اسلامي امارت په څېر داسې يو حکومت نه شي منلای، چې له ټولو مشکلاتو سره سره بيا هم اسلامي احکام من و عن عملي کړي، هغه د دې له امله چې کېدای شي دا د نړۍ د نورو مسلمانانو لپاره يوه عملي نمونه وګرځي، البته تش په نامه اسلامي حکومتونه د نړۍ په هر ګوټ

کې تر سترګو کیږي لکن هغه عملاً د اسلام دښمنانو ته هیڅ راز خطر نه شي پېښولای، بلکه دا چې یواځې د اسلام او اسلامي حکومت له نامه پرته بل هیڅ راز عملي بڼه نه لري، له دې امله یې پر ضد هیڅ راز پوځي اقدام ته اړتیا نه لیدل کیږي، د پروني او نني اشغال یو بل غټ مماثلت دا دی، چې په دواړو کې دښمن عملاً پوځي حضور لري، نو لکه څنګه چې پرون د افغانانو په شمول په ټولو مسلمانانو جهاد فرض ګڼل کېده، نن تر هغه څو چنده زیات فرض ګڼل کیږي او دا ځکه چې نني اشغال تر پروني ډېر خونړی او تباه کوونکی دی.

د پروني او نني اشغال تر منځ کېدلای شي یو عمده توپیر په دې کې وي، چې روسانو پرون د خپل لس کلن اشغال په پای کې په ښکاره توګه دا اوږد مهاله شتون مدعیان نه وو او همدا رنګه یې تلپاتې پوځي اډې هم تر شا پرې نه ښودې، مګر په پټه یې د خپلو مزدورانو مرسته ان لا تر اوسه جاري ساتلې ده.

لیکن نني نیواکګر لګیا دی، تلپاتې پوځي اډې جوړوي او په مکمل صراحت سره د اوږد مهاله شتون خبرې کوي او هغه د یو ډراماتیک ستراتیژیک تړون په لاسلیک کولو سره تبریروي او هغه داسې چې دغه تړون په ډېر وقاحت سره یې د دښمن اوږد مهاله شتون تبریر او توجیه کړ، په اصطلاح د ملت د نماینده ګانو (چې په حقیقت کې د نیواکګرو ګوډاګیان دي) له خوا توثیق او ومنل شو، له دې امله یې جواز وموند. همدا رنګه د پروني او نني اشغال تر منځ یو شمېر نور توپیرونه هم شته لکه:

-روس پلوه ګوډاګیو حکومتونو د اسلامي حکومت نوم نه تحمل کاوه، لیکن نن ورته جمهوري اسلامي افغانستان ویل کیږي.

-په پرونیو روس پلوه رژیمونو کې رېږه او پټکي یواځې د شؤون اسلامي محدودو افرادو درلودل، لیکن نن دغه غولوونکې حربې ډېرې تر سترګو کیږي.

-روسي اشغال د تش په نامه نړیوالې سوله ایزې مؤسسې ملګري ملتونه (UN)تائید له ځانه سره نه درلود مګر نننیو نیواکګرو په ډېر مکارتوب سره له تېرې څخه تر مخه دغه تائید او جواز تر لاسه کړ.

-پرون په ملت کې قومي جوړښتونو ته زیات اهمیت نه ورکول کېده، لیکن دښمن په تدریج سره د پروني اشغال له پیله لا تر اوسه دغه موضوع اوج ته رسولې، چې نن د پروني په نسبت زیاته تر سترګو کیږي او حتی عملاً تشدید شوې هم ده.

-د اسلام لپاره دوستي او دښمني د روسانو د شتون په وخت کې یو څه زیاته عملي کېده، لیکن نن په هماغه ځواک او قوه سره ښکاره نه معلومیږي، علت یې دا نه دی، چې د افغانستان مجاهد ولس له جهاده ستړی شوی دی، بلکې زما په اند دوه اساسي علتونه لري، یو دا چې د دښمن غولوونکو شعارونو نوې بڼه اختیار کړې ده ، له هغې سره اشنا کېدل به یو څه وخت واخلي، لکه دیموکراسي، مدني ټولنه، نړیوال تروریزم، او داسې نور او دا داسې اصطلاحات دي، چې هیڅ ډول ثابت مفهوم نه لري او دا ځکه هغه دیموکراسي چې په لویدیځ کې پلې شوې ده، چې هلته انسان د حیوان په څېر مطلق العنان دی او ظاهراً دواړه د حکومت په چوکاټ کې له حیاتي حقوقو برخه من دي له هغې دیموکراسۍ سره په خورا ژور توپیر کې ده، چې دوی اسلامي هېوادونو ته صادره کړې ده، چې دلته یې مفهوم د لویدیځ د ګټو ساتل دي او بس او هیڅ راز انساني او بشري اصل نه لري.

همدا رنګه تروریزم هم په معاصره نړۍ کې په متضادو بڼو وجود لري، که مطلب یې عامه وژنه وي باید چې د بیت المقدس اشغالګران او همدا رنګه هغه شمېر نور اشغالګران چې په اسلامي ټاټوبي کې پوځي شتون لري، باید دا ټول تروریستان وګڼل شي، خو داسې نه ده ، بلکې عملي مفهوم یې دا دی چې نیواکګر مظلومان او د دوی په مقابل کې له ځانه دفاع کوونکي تروریستان او همدا رنګه هغه څوک چې د لویدیځ ګټو ته خطر پېښوي همدغه اصلي تروریستان دي.

په پای کې باید ووایو چې لکه څرنګه چې پرون مجاهدو افغانانو نړۍ د روسانو له سرو منګولو وژغورله او د شرقي امپراطورۍ ټغر یې ورټول کړ او د نړۍ نقشه

يې بدله کړه، همدا رنګه نن هم د لوی خدای په فضل افغانانو ته د غربي امپراطورۍ د راپرزولو فرصت په لاس ورغی، چې له دې څخه وروسته به د نړۍ ولسونه له ډار او وېرې پرته په سوله او ارامۍ کې ژند وکړي، نړېوال باید د اتلو افغانانو دغه احسان هېر نه کړي.

توره بوره: ځينې خلک لا اوس هم شک لري، چې پر افغانستان روانه جګړه، صليبي نه ده، که د دې خلکو د پوهاوي لپاره د صليبي جګړو په غټو نښو رڼا واچوئ!

استاد کديخېدلی: ددې سوال د جامع ځواب موندلو لپاره باید ډېر څه وویل شي او ولیکل شي، دا ډېر اوږد بحث دی.

لومړی باید په هغه صليبي جګړو چې تقريباً دوه پېړۍ (١٠٨٩-١٢٩١م) يې اسلامي نړۍ وحشتاً د عامه وژنې، تباهۍ، بربادۍ او لوټ تالان په شکل د يوې طوفاني سيلۍ په څېر جارو کړه، پوره رڼا واچول شي، بيا دهغوی اهدافو او نتائجو ته يوه کره کتنه وشي، تر هغه وروسته بيا د تېرو صليبي جګړو او معاصرو صليبي جګړو تر مينځ د اهدافو او نتائجو مماثلتونه تر غور لاندې ونيول شي. په خواشينۍ سره باید ووایم؛ ډېر هغه خلک چې ځانته روڼ اندي وايي په دې هکله مکمل ټپ اندي دي. له همدې امله د ننيو صليبي جګړو په کولو کې نښتي دي. ډېره بده يې لا دا چې هغه شمېر خلک چې په دې کې يو څه معلومات لري، هغوی هم د صليبي دښمن له خوا په مادياتو سره تطميع شوي دي، شخصي ګټو ته يې د اسلامي امت په ګټو ترجيح ورکړې ده، دا بيا د معاصر تاريخ بد ترين مثالونه دي.

صليبي جنګونه هغه جنګونو ته ويل کيږي، چې د نصرانيت ديني څراغونو او غربي قساوسه و د ختيځو مسلمانو هېوادونو پر خلاف رهبري کړي دي. د صليبي جنګونو په نوم ځکه ياد شوي دي، چې پوځيانو به په خپلو سينو (ټټرونو) د صليب (+) نښه (د عيسايانو په اند ددې نښې مطلب دا دی چې عيسی عليه السلام په دار زړول شوی دی) ټومبلې وه. دا ددې لپاره چې ګواکې دا ددوی تصديق جنګونه دي او هدف يې له مسلمانانو څخه د توري پر مټ د بيت المقدس له خلاصولو او ازادولو څخه عبارت دی، چې عيسايي حاجيان د دنيا له ګوټ ګوټه د خپلو ديني رسوماتو د اداء کولو لپاره ازادانه سفرونه وکړي او خپل عبادات وکړي. نصراني ملايانو لکه دوهم سلفستر، خوريفوريوس او نورو، عامه اذهان په دې قانع کړل چې دا يو مقدس جنګ دی او په دې کې قرباني د خدای رضا ده، چې هدف يې د عيسی عليه السلام لپاره د مملکت جوړول دي، مګر حقيقت داسې نه و، دې جنګونو لاندې اهداف درلودل:

١:- په مسلمانانو کې د اسلام پر ځای د نصرانيت دين خپرول.

٢:- له مسلمانانو څخه د هغو کاميابو فتوحاتو غچ اخستل، چې د فرانسې په حدودو ورودرېدل.

٣:- د اسلامي نړۍ له اشغال شوو ټاټوبو څخه د نصرانيانو د شړلو او ويستلو انتقام اخستل.

٤:- هسپانيه(spain) او پرتګال (portogal) په اسلامي تاريخ کې دواړه د اندلس په نوم ياد شوي دي او په (٩٢هـ) کې طارق بن زياد او موسی بن نصير فتح کړې و، يو ځل بيا د نصرانيت دايرې ته ننويستل.

٥:- د اسلامي نړۍ په طبعي شتمنيو او ذخايرو خېټه اچول (تر ټولو مهم او اساسي هدف همدا وو).

٦:- د يهودو دا هيله، چې بايد د ټولې نړۍ زعامت د دوی په لاسونو کې وي، تحقق ته رسول.

بايد په ياد ولرو چې د صليبي جنګونو ستر هدف د طبعي زېرمو، سرو، سپينو او نورو مالي او کرهنيزو منابعو لاسته راوړل وو، ليکن ديني رنګ ورکول او مقدس جنګونه بلل، فقط د عامه اذهانو د تخدير لپاره د يوې غولوونکې حربې په څېر وکارول شول. دوه پېړۍ دغو جنګو دوام درلود، مسلمانانو ته چې په دغه جنګونو کې کوم مالي، ځاني، فرهنګي، علمي او نور زيانونه واوښتل هغوی ته اشاره کول د دې ځواب له حوصلې بهر دي.

صليبي پوځيان چې کله (١٠٩٩م) کال چې له (٤٩٣هـ) کال سره سمون خوري، بيت المقدس ته ننوتل، يو راهب (روبرت) ددوی په لاس د مسلمانانو قتل عام هلته انځوروي، دی وايي:

زموږ پوځيان به کورونو ته ننوتل، چتونو ته به ختل، بازارونو او عامه تم ځايونو ته به ورد ننه کېدل، هر چېرې چې به يې ژوندي انسانان ليدل، له تېغه به يې تېرول، همدا رنګه ددې لپاره دغه کار زيات وخت و نه نيسي، په يوه رسۍ کې به يې په لسهاو انسانان بوډاګان ښځې او ماشومان زوړندول، ددې کار نتيجه دا شوه، چې زموږ د پوځيانو اسونه د مسلمانانو په وينو کې تر خپلو سينو پورې ډوب روان وو.

صليبي جنګونه داسې مهال پيل شول، چې د اروپا لويه وچه د ترقۍ او تمدن له لحاظه د طفوليت په مرحله کې وه. همدا رنګه اروپايي نسلونه او قومونه د ځنګلي ځناورو په څېر له نظم، يووالي او انساني اصولو څخه بلکل لرې اوسېدل.

دا صليبي جنګونه وو، چې هغوی يې متحد کړل. پوځي، سياسي او ټولنيزه قومانده يې يو شوه. د جنګونو په ټوله موده کې يې د مسلمانانو علمي، فني، حضاري او نورې پانګې او شتمنۍ ولوټلې، د هغې محصول ننني اروپا شوه.

ددې په مقابل کې اسلامي دنيا په دې ټولو اړخونو کې وروسته پاتې شوه، دا ځکه چې شتمني يې لوټ شوې، د وړاندې تګ لاره يې تقريباً درې ځلې په ټپه ودرېده او د تباهۍ او بربادۍ تر اخري پولې ورسېده، خو بيا هم صليبيانو د الله تعالی په فضل د جنګ ميدان وبايله او ناهيلي بېرته اروپا ته په تېښته بريالي شول، خو بيا هم خبره په همدې سرحده پای ته ونه رسېده، بلکې د ښکېلاک او زبېښاک نوي تکتيکونه شروع شول.

د وسلوالې پوځي مداخلې پر ځای يې په اسلامي دنيا کې د کمال اتاترک په څېر ګوډاګيان وروزل، استعمارچيان په ارامه په خپلو ملکونو کې ناست په اسلامي هېوادونو کې يې مداخلې ساتلې وې، ددې کار لويه ګټه به دا وي، چې له يوې خوا به استعمارګران د اسلامي ملکونو له جدي او مخامخ عکس العمل څخه خوندي پاتې وي او له بلې خوا هماغه کار چې ددوی د پوځي اشغال او يرغل په صورت کې تر سره کاوه او ورسره يې درونډ مالي او ځاني زيان هم ګاللی، اوس به په ډېره ارامه توګه د هغوی مزدوران او نوکران هماغه کار، ددوی لپاره پر مخ بيايي او همزمان به د اسلامي ملکونو د طبعي شتمنيو او مادي زېرمو همدا رنګه د نورو موادو لوټ تالان به جاري وي، چې دا کار لا تر اوسه د اسلامي امت په جسد د وينو يا ديمکو (يو ډول وژونکي حشرات دي) په څېر ادامه لري.

دمخه مو د صليبي جنګونو تاريخ (پيل او پای) دوه پېړۍ وښود، مګر بايد په ياد ولرو، چې په دې هکله مسلمان سياست پوهان په درې ډلو وېشل شوي دي:

لومړی:- يوه ډله وايي چې صليبي جنګونو دوه پېړۍ دوام درلود، چې پيل او پای ته يې د مخه اشاره شوې ده.

دوهم:- صليبي جنګونو تر (١٩١٨م) کال پورې ادامه درلوده او دا هغه تاريخ دی چې په دې کې انګليسي (برطانوي) جنرال النبي بيت المقدس ته ننوت او ويې ويل:

اوس صليبي جنګونه پای ته ورسېدل او چې دمشق ته ننوتل، نو د صلاح الدين ايوبي قبر ته يې لته ورکړه، ويې ويل: صلاح الدينه! موږ بيا راغلو. په دې حساب سره صليبي جنګونو څه باندې اوه پېړۍ دوام درلود.

درېيم:- صليبي جنګونه دا اوس هم ادامه لري. دا ډله مسلمان پوهان داسې استدلال کوي، چې صليبي جنګونه د کومو اهدافو د تحقق لپاره پيل شوي وو، نه يوازې دا چې صليبيان ورڅخه په شا شوي نه دي، بلکې نور هم پر مخ تللي دي او خپل ټول مادي او معنوي امکانات يې په دې لاره کې په کار اچولي دي. همدا رنګه له هر بل وخت نه اوس زيات پر مخ روان دي. ددې نظر خاوندان د خپلو دلايلو په لاره کې د امريکا د پخواني جمهور رئس جارج ډبليو بوش هغه اعلان ته نغوته کړې ده، چې په افغانستان د نظامي يرغل د مخه يې په مکمل صراحت سره ټولې دنيا ته اعلان کړه، چې (war crusades) مطلب دا چې له ننه بعد به د صليبي جنګونو لومړۍ حمله په افغانستان باندې پيل شي، هماغه و چې د مخه پلان شوي نړيوال ايتلاف د هيڅ کوم تردد او شک

پرته په کار پیل وکړ، په هماغه بڼه، چې په (۱۰۸۹م) کې د ټولې اروپا ولسونو هر سړي د خپل توان مطابق په صلیبي یرغل کې خپله مالي او بشري سهمیه وړاندې کړه، د افغانستان د یرغل لپاره هم تقریباً په نړیوال پوځي ائتلاف کې هر زبرځواک او د هغوی ځینو تش په نامه مسلمانو مزدورانو هم خپله فعاله ونډه واخستله او د صلیبي جنګونو حمله په نوې بڼه پیل شوه، همدارنګه د افغانستان له نیولو وروسته یې دوهم تمځای د عراق اسلامي خاوره وګرځېده او لا دوام لري. محترم لوستونکي باید په خپله قضاوت وکړي، چې د اسلامي دنیا د روان بحران په رڼا کې ذکر شوو دربوو نظریو کې کومه یوه صحیح ده، زما په قاصر او ناقص فکر سره خو دریمه او اخري نظریه حقیقت بریښي او د افغانستان په شمول د ټولې اسلامي دنیا د دردناک وضعیت اصلي لامل له پخوا راهیسې راروان صلیبي جنګونه دي.

توره بوره: څو ورځې وړاندې د کرزي او اوباما ترمنځ ستراتیژیک تړون وشو، فکرپوهان وایي د دې تړون تر شا صلیبي اهداف دي، ستاسې په نظر دا اهداف څه کېدای شي؟

استاد کدیخېلی: د اوباما او کرزي ترمنځ ستراتیژیک تړون هیڅکله د دوو سیالو هېوادونو ترمنځ د تړون په معنی نه دي، بلکې د بادار او نوکر ترمنځ د طنز او مزاح داسې یوه صحنه ده، چې د افغانانو په شمول د نړیوالو په سترګو کې د خاورو اچولو او په رڼا ورځ په دوه ګوتو د لمر له پټولو څخه عبارت دی. د اوباما پر وړاندې د کرزي حیثیت او شخصیت د یو غلام او مال ومتاع په څېر دی، چې په بازار کې د تاجرانو په لاس خرڅېږي او اخیستل کیږي.

پاتې شوه د افغانستان د راتلونکي مسئله، په دې خو هر څوک پوهیږي چې د افغانستان دولت ډوله دولت د چا له خوا اداره کیږي، او چارواکي یې څوک دي؟ په کابل کې کېنول شوي مهرې او بتان او که د واشنګټن او پنتاګون سیاسي او پوځي وکداران؟

محترم لوستونکي د نړیوالو رسنیو له لوري وخت پر وخت اوري، ویني او لولي چې په نړیوال ایتلاف کې شریک د ناټو(NATO) او ایساف(ISAF) د غړو هېوادونو سیاسي او پوځي چارواکي چې هر وخت وغواړي د افغانستان د پلازمېنې کابل په شمول د دغه هېواد ګوټ ګوټ ته بې له دې چې ګوډاګي حکومت - له کرزي نه واخله تر ادنی مامور هم- خبر شي سفر کولی شي او دا ځکه چې دا د دوی خپله پوځي اډه ده، چې د هیڅ کوم مخکېني اعلان یا خبرتیا اړتیا نه شته. د دوهم سوال په ځواب کې مو د صلیبي جنګونو اهدافو ته اشاره وکړه. او سمهال په افغانستان کې د صلیبي جنګونو اهداف زما په اند په لاندې ډول دي:

لومړی: دیموکراسي باید د اسلام ځای ونیسي (دیموکراسي باید د یو دین په حیث قبوله شي). مطلب دا چې حاکمیت باید د الله تعالی نه، بلکې د بشر په واک ورکړي (ام لهم شرکاء شرعوا لهم من الدین مالم یاءذن به الله). په دې لار کې عملي اقدامات دا دي چې یو شمېر لویدیځ پلوه سېکولرستانو(ملحدانو) د بادارانو په اشاره افغانستان ته د قوانینو د مرجع په نوم یوه کنده نسخه (اساسي قانون) جوړه کړه. پخواني تعلیمي نصاب ته بدلون ورکړل شو او وخت پر وخت اسلامي تقدساتو ته (د قران سوځول او د پیغمبر علیه السلام کاریکاتیر جوړول) ته سپکاوی وشو، چې په خلکو کې د هغې اهمیت راکم او له منځه یوسي او په پای کې اسلام د احکامو مرجع ونه ګڼل شي. او دیموکراسي هم لکه چې دمخه وویل شول، په هغه ډول تعبیر شي چې نیواکګر یې غواړي.

د دیموکراسۍ مفهوم:

د خلکو له خوا په خلکو د خلکو حکومت، چې دغه اصل لا تر اوسه په هیڅ یو نیول شوي اسلامي ټاټوبي کې نه دی پلی شوی. بلکې ځمکني حقایق ښیي، چې دیموکراسي یوه غولونکې حربه ده، چې د اشغالګرانو ګټې خوندي ساتي.

دوهم: افغانستان(د اسیا زړه) باید د لویدیځ لپاره داسې یوه پوځي اډه وي، چې د دې هېواد د ګاونډیانو په شمول ټوله سیمه له هغې ځای څخه کنټرول او اداره شي. د لویدیځ پر خلاف هر ډول مقاومت وځپل

شي او ګټو ته يې جدي پاملرنه وشي او په سيمه ايزه سطحه دا هېواد د دوهم يهودي هېواد رول پلې کړي.

درېيم: د افغانستان طبعي شتمني او کاني مواد هر څومره چې ژر ممکن وي، ولوټل شي. د انرژي د نړيوال کميسيون په حواله هغه بېش بها کاني مواد، چې په افغانستان کې د امريکايي استعمار هدف دي په لاندې ډول دي:

١:- ليتيم (Lithium):- هغه کيماوي فلز دی، چې په ډېره اسانۍ سره اتوم بم پارچه پارچه کوي او ديوې تباهۍ باعث ګرځي، چې د جاپان د هېروشيما او ناګاساکي په څېر يو اتوم د څلوېښتو ښارونو د مکملې تباهۍ لپاره کافي دی. دغه فلز د اتوم بم او هايدروجن بم په جوړولو کې کارول کيږي، چې له هغه پرته يې جوړول ممکن نه دي. ايران، ليبيا، جنوبي افريقا او شمالي کوريا اتومي رياکتورونه جوړ کړي، خو له هغوی سره د ليتيم د نشتوالي له امله اوس د اتوم بم په جوړولو کې ستونزې لري. له دوه زره شلم کال نه وروسته به افغانستان واحد هغه هېواد وي، چې په ډېره پراخه پيمانه به دغه فلز لري، چې د نوموړي فلز د لاسته راوړلو لپاره به د دنيا ستر هېوادونه لاس او ګرېوان وي.

دوهم:- تيتانيم (Titanium):- له هغه کيمياوي فلز څخه عبارت دی، چې د مېزايلو په جوړولو کې په کار وړل کيږي، د انرژۍ د نړيوال کمېسون په قول نوموړی فلز هم اوس په ټوله دنيا کې ډېر کم موندل کيږي، يوازې افغانستان په ټوله دنيا کې هغه واحد ملک دی، چې په ډېره ستره پيمانه دغه فلز لري. د افغانستان په شمال کې تر يوه غره لاندې دغه فلز د ټنونو په حساب سره موجود دی، د تېر ۲۰۱۰م دوه زره لسم ميلادي کال هغه وروستۍ نېټه اټکل شوې وه، چې له افغانستان پرته به په نړۍ کې دغه فلز د نشت برابر وي، د امريکې ماهرينو له قوله د دغه فلز د لاسته راوړولو لپاره به نړۍ په يوه خطرناکه لوبه کې ښکېله شي.

درېيم:- سره زر (طلا) (Gold): - په ټوله دنيا کې چې د دغه قيمتي کيمياوې فلز څومره ذخاير او کانونه وو، تقريباً د ځمکې له تله رابهر شوي دي، د نړۍ په کچه يوازې دوه ملکونه داسې دي، چې لا تر اوسه پکې د سرو زرو کانونه امانت دي، چې هغه دوه ملکونه افغانستان او قزاقستان دي. په افغانستان کې يو لک ټنه ټنه خالص سره زر موجود دي. دا ډېر ژور هم نه دي او راويستل يې هم اسانه دي. د ماهرينو له قوله د ۲۰۵۰م کال پورې به افغانستان يوازينی هېواد وي، چې يو لک ټن خالص سره زر به لري.

څلورم:- مس (copper) سمبول يې (cu) دی. نوموړی فلز د برېښنا په تارونو، وسله، بارودو، سکې او د لوښو په جوړولو کې په کار وړل کيږي. د استعمال له لحاظه دغه ماده د (۱۸۲) هېوادونو لپاره يواځېنۍ اړتيا ده. په افغانستان کې څلوېښت (۴۰) غرونه په ډېره لويه پيمانه د دغه فلز درلودونکي دي.

پينځم:- اوسپنه (IRON) کيماوي سمبول يې (FE) دی. هغه واحد فلز دی، چې د ټول بشريت لپاره له عادي استعمال شيانو نيولې، بيا په موټرو، طيارو، وسلو، ماشينونو او نورو په جوړولو کې کارول کيږي (و انزلنا الحديد فيه باءس شديد و منافع للناس).
افغانستان يواځېنی هېواد دی، چې (۱۷) اولس ځايونو کې د اوسپنې وسيع ذخاير لري. په نوموړي هېواد کې د اوسپنې تعداد دومره زيات دی، چې اټکل يې ممکن نه دی.

شپږم:- د ډبرو سکاره، چې د ښختو په بټيو د خونو په ګرمولو او د ماشينونو په چلولو کې کارول کيږي، افغانستان د دنيا له هغه هېوادونو څخه دی، چې د دې مادې وسيع ذخاير لري.

اووم:- د سوند غاز او پټرول، چې نړيوال ورته د تور زر او سرو زرو پلار وايي، دغه مواد په افغانستان کې په دومره اندازه شته، چې د ټولې اسيا لپاره کافي دي. روسانو د خپل اشغال پر مهال په ډېر زيات تعداد سره د سون غاز غلا کړ، مګر بيا هم دومره ذخاير شته چې د راتلونکو څو سوه کلونو لپاره د خلکو اړتيا پوره کولی شي.

له دې سربېره مالګه، جست، سپین زر، سیماب، سلفر او داسې نور قیمتي ډبرې په پراخه پیمانه په افغانستان کې شته.

همدارنګه افغانستان د مېوو له پلوه لکه منه، انګور، زردالو، مالټه او نورو او همدارنګه د وچو میوو له پلوه هم په ټوله دنیا کې شهرت لري.

امریکا یوائېنی هېواد دی، چې د پورته ذکر شوو کاني موادو په اړه پوره او کره معلومات لري، له دې کبله اوس په ډېر سرعت سره ددې په راویستلو او انتقالولو مصروف دی. له روسي اشغال څخه نېولې بیا تر ننه د شمالي ټلوالې د مشر احمد شاه مسعود او جنبش ملي مشر دوستم او روسانو فرانسې او همدارنګه اوس مهال امریکایانو تر منځ د پیسو او وسلو په بدل کې ډېرې معاهدې لاسلیک شوې دي.

همدارنګه د کرزي د حکومت د کانونو او صنایعو وزارت او امریکایانو تر منځ هم یو شمېر معاهدې او تړونونه په دې اړه لاسلیک شوي دي. ددې معاهدو جزیات د شخصیتونو، نومونو، ځایونو، تاریخونو او همدارنګه په دې اړه د پټو توطئو رسوا کول یو اوږد بحث غواړي او له موضوع به مو لرې یوسي، بیا به ان شاء الله په راتلونکي کې په دې اړه مفصل بحث وشي.

په لنډ ډول باید ووایو، چې دښمن، نړۍ او افغانانو ته اعلان کړه چې تر (۲۰۱۴م) کال پورې وځي، چې دا هم کاملاً دورغ دي. د تش په نامه ستراتیژیک تړون له مخې به هغوی د (۲۰۲۴م) کال پورې په افغانستان کې پاتې وي.

د یادونې وړ ده دښمن وایي، چې نوموړی تړون له (۲۰۲۴م) څخه وروسته هم اوږدېدای شي او په دغه ټوله موده کې به پورتني صلیبي اهداف د روانو صلیبي جګړو په وسیله سرته رسیږي، خو د ملت سپېڅلي فرزندان ان شاء الله ویښ دي، دوی به هم د روسانو په برخلیک اخته کیږي.

توره بوره:- یوه مهمه خبره د افغانستان په اړه د کنفرانسونو هم ده، مثلا له بن کنفرانسه پیل تر دا اوسني "اسیا زړو هېوادونو کنفرانس" پورې، د تاریخ په ایینه کې دا ډول کنفرانسونه د اسلامي مقاومتونو په ځپلو کې څه رول لرلای شي؟

استاد کدیخېلی: د افغانستان د معضلې د دایمي او همېشني حل په لاره کې د کنفرنسونو د رول په اړه باید وویل شي، چې دا افغانستان د اسلامي نړۍ د واحد جسد یوه عضوه ده، له دې امله د افغانستان غمیزه هم د نورو اسلامي هېوادونو د بې دفاع مظلومو او اسیرو اولسونو له ستونزه سره زیات توپیر نه لري، ځکه چې (الکفر ملة واحدة)، نړیوال کفر ټول اسلامي امت یو شان هدف ګرځولی، فلسطین، صومالیا، فلپین، سوډان، بوسنیا، کشمیر، افغانستان، عراق او همدارنګه د اوسني د عربو د پسرلي په درشل کې عرب هېوادونه لکه تونس، مصر، سوریه، لیبیا او داسې نور هغه ویرجن ټپونه دي، چې په نړیواله سطحه یو هم د کوم سیاسي حل یا کوم سیمییز او نړیوال کانفرنس له لارې شافي علاج او جامع حل نه دی موندلی، زما په اند لاندې لاملونه لري:

لومړی:- اسلامي نړۍ د یووالي او وحدت له نعمته بې برخې ده.

دوهم:- د اسلامي هېوادونو نږدې ټول چارواکي د خپلو اولسونو استازي نه، بلکې د پردیو نوکران دي او د خپلو خارجي بادارانو له خوا د واک په ګدۍ کېنول شوي دي.

دریېم:- له بده مرغه ټوله اسلامي دنیا یوه واحده قانوني مرجع نه لري، چې هلته خپل قضایا او ورپېښې کړمې حل وفصل کړي. له دې امله هر اسلامي هېواد د خپلې ستونزې د حل لپاره د ملګرو ملتونو(؟!!) نړیوالې مؤسسې(UN) چې د نړیوال کفر له خوا اداره کیږي، مراجعه کوي، دغلته قضیه نه یواځې، نه حل کیږي، بلکې نوره هم ستونزمنه کیږي.

څلورم:- په اسلامي دنیا کې اسلامي کانفرانس (المؤتمر الاسلامي OIC) او د عربو ټولنه (جامعة الدول العربیة ARAB LEAGUE) یو له هغو دوو ناکامو ادارو څخه دي، چې د اکثرو اسلامي تاټوبو فایلونه په کې په دې هیله پراته دي، چې ګوندې یو جامع حل ته به لار ومومي، مګر یوه ستونزه هم له دې لارې نه ده حل

شوې او دا ځکه چې پورتني درې لاملونه يې د حل مانع ګرځېدلي.

پينځم:- افغانستان هم هغه ناسور ټپ دی، چې د روس له اشغاله نيولې بيا تر ننه پورې هم په ملي او هم په بين المللي کچه د هر کنفرانس د اجنډا خورا ګرمه موضوع ګرځېدلې، خو له ستونزمن کېدو پرته يې بله نتيجه لاس ته نه ده راغلې.

شپږم:- د کنفرانسونو له پوچو اهدافو څخه يو دا هم وي، چې د قضيې د خاوندانو په شمول د نړيوالو توجه له اصلي ستونزې څخه بل خوا ته واوړي او همدارنګه د دښمن پر خلاف روان مقاومت بې ځايه تورن کړي، چې د خپل ولس او نړۍ په سترګو کې تجريد شي او خپل اعتبار وبايلي او همدارنګه د قضيې د اصلي لوري پر ځای يعنې هغه څوک چې جګړه پرې تحميل شوې ده داسې تطميع کړي چې ګوندې مور (نيواکګر او جګړه مار) له جنګه پرته قضيې ته د پای ټکی ږدو، په دې ترتيب نيواکګر ځان، بې دفاع او مظلوم ولس ته هم منصف هم قاضي او هم خواخوږي وروپيژني بالمقابل اصلي مدافع او مقاوم لوری تروريست، وينه څښونکی، غدار او وطن خرڅوونکی وروپېژني.

دا ډول کنفرانسونه پرون روسانو او د هغوی ګوډاګيانو هم په ژنيو، طايف، ماسکو او داسې نورو ځايونو کې څومره واره تر سره کړي، چې نتيجه يې د اشغال له اوږدېدو او همدارنګه د افغان مجاهدينو او نړيوالو توجه له قضيې څخه بل لوري ته له اړولو بل څه نه وه. نن هم همدغه لوبه په لږ توپير سره پر مخ درومي.

په بن کې يواځې يو لوری چې نيواکګر او د هغوی له امله داخلي نوکرانو څخه عبارت دی، ناسته کوي او د افغانانو برخليک ټاکي، حکومت په بهر کې جوړيږي او هغه بيا په ډېر وقاحت سره د افغانستان داخل ته راوارديږي، په هغه کې د افغان ولس يو واقعي استازی هم شتون نه لري. دغه ګوډاګي حکومت د اوسپنې او اور پر مټ پر ملت منل کيږي. د ملت واقعي ګټونکو او طالبانو ته په حکومت کې د شريکېدو عجيبه بلنه ورکوي:

× اساسي قانون ومنئ.
× له جګړې لاس واخلئ او وسله پر ځمکه کيږدئ.
× بيا راشئ له موږ سره د خبرو مېز ته کښېنئ.

که دغه ټولې جملې داسې راخلاصه شي چې (راځئ نيواکګرانو ته تسليم شئ)، نو دومره لفاظۍ او فلسفيانه جر وبحث ته به اړتيا نه وي.

ډېره عجيبه داده چې بايلونکی لوری ګټونکي لوري ته دا دعوت ورکوي، په ډېر تاسف سره د يادولو وړ ده، چې زموږ د تېر جهاد د سقوط له ډېرو لاملونو څخه يو دا هم و، چې د کنفرانسونو په شکل کې د پرديو په درواغجنو وعدو زياته تکيه وشوه، په جهادي قيادت کې درز رامينځته شو. قوماندانان اخستل کېدل او خرڅېدل، دا کار زياتره له بهره اوږدو شوو لاسونو ترسره کړ. پايله يې دا شوه چې شپږ پنځوس کسيز وفد د صبغت الله مجددي په مشرۍ کابل ته د واک تر لاسه کولو لپاره واستول شو، د کمونست حکومت له بقاياو نه قدرت تر لاسه کړي، په داسې حال کې چې کمونست حکومت له خپل ټول فساد، کفر او الحاد سره په خپل ټول قوت سره په اوضاعو مسلط و.

همدغه ډول ناکردې د عرب هېوادونو، پخواني شوروي اتحاد او امريکا له خوا د فلسطين په بې دفاع ولس هم شوي، ولس يې ټوټه ټوټه کړ او ځمکې او کورونه يې په يهودو وپلورل شول، قضيه کله په (اوسلو)، کله په ملګرو ملتونو، کله په (کامديويد)، کله په عربي ټولنه او کله هم په اسلامي کنفرانس کې ضايع شوه. دافغانانو ذيدخله اړخونه بايد دې خطر ته جدي پاملرنه وکړي، چې ګټل شوې جګړه د قطر يا نورو کنفرانسونو په شان د غولوونکو جالونو ښکار نه شي او الحمدلله چې د اسلامي امارت اتل مجاهدين له دې خطر نه ښه خبر دي.

توره بوره: دا دعوه څه ډول تحليلوئ، چې د افغانستان جهاد هر وخت مسلمانو پرګنو ته د ازادۍ دروازه ثابته شوې؟

استاد کديخېلی: د پخواني شوروي اتحاد د يرغل پر مهال دا د افغانانو پاڅون لکه چې د مخه وويل شول، د نړيوالو له نظره داسې يو جنون و، چې له اور سره

له لوبو پرته بل څه نه و، د ځمکې پر مخ هیڅ هم له دغه زبر ځواک سره د ټکر توان نه درلود. شرقي(پخواني شوروي اتحاد) مستبده او متجاوزه امپراتورۍ د بېر مسلمان او بې دفاع ولسونه د خپلې پراختیا غوښتنې پر موخه د خپل وحشت او بربریت ښکار کړي وه او د داسې لويې موقع په انتظار ناست وو، چې له هغو څخه خپل کسات واخلي. د افغانانو مقدس جهاد او حقیقي مقاومت د هغوی لپاره دغه دروازه پرانسته. بې له ځنډ او درنګ یې دغه جهاد ته له خلیج، نورو عرب هېوادونو او په نړیواله سطحه نورو مسلمانو لږه کیو پرګنو د افغانانو دغه برحق داعیې ته له هماغه ځایه لبیک ووایه او په افغانستان کې یې د جهاد ګرمو سنګرونو ته ورودانګل. باید وویل شي چې د افغانستان جهاد یوازې د افغانانو د وینو نه، بلکې د دنیا د نورو مسلمانانو د وینو محصول هم دی.

د روان جهاد په ترڅ کې دغه مسلمان زلمیان په پوره مېړانه، زړورتیا او د خپل ایمان په حکم او د شهادت غوښتنې له جذبې سره په مخ روان وو، په عصري وسلو سمبال د خپل وخت یو ځواکمن او ماتې نه منونکي لښکر پرلپسې ماتې د دوي ایماني جذبې نورې هم زیاتولې، د جهادي کراماتو د عیني شاهدانو په څېر یې په الهي موعوداتو عقیده نوره هم مضبوطېده، هرې صحنې د بدر، احد، احزاب، خیبر او حنین یادونه تازه کول، په عملي او نظري بڼه یې جهادي تربیت ادامه درلوده.

د روسانو او د هغوی جنګي تجهیزات به یې چې کله په خپلو هېوادونو له فراعنه و او چنګېزیانو سره پرتله کول، د هغوی پر ضد به یې د انتقام جذبې په رګونو کې موجونه وهل، د روسانو په مقایسه هغوی ورته د بېر کمزوري ښکارېدل. په افغانستان کې د روسانو ماتې او تېښته او د نجیب حکومت له سقوطه وروسته په دغو اتلانو ځمکه تنګه شوه، یو شمېر یې په خپله خوښه خپلو ملکونو ته ستانه شول او یو شمېر یې په زور وویستل شول، خپلو ملکونو ته د ستنېدو وروسته هغه د افغان عرب مجاهدینو په نامه یاد شول (یعنې هم افغان او هم عرب)، له بده مرغه جهادي بقایا د خپلو شخصي او منطقوي سازشونو ښکار شول او د یو مضبوط اسلامي حکومت په جوړېدو و نه توانېدل.

خپلو ملکونو ته ورستنو شوو مجاهدینو هلته د ځوانانو په مینځ کې د خپل جهادي فکر په خپرولو لګیا شول او هغوی یې هم د افغانانو په څېر یو ځواکمن مقاومت ته وهڅول، همدارنګه د دنیا له نورو ملکونو څخه راغلو اتلانو هم همدغه تجربه تکرار کړه.

د روسانو له ماتې وروسته چې کله غربي نړۍ نوره هم ځواکمنه شوه، نو ورسره ورسره یې د دنیا د نیولو فکر په سر کې نور هم تند شو، په یوه او بله پلمه یې له هرې خوا په اسلامي ټاټوبو یرغلونه پیل کړل (لکه افغانستان عراق او نور) همدغو افغان عرب، افغان بوسنیایي، افغان کشمیري افغان تاجک، افغان امریکایي او افغان اروپایي اتلو مجاهدینو هماغلته خپله جهادي فریضه په ښه توګه ترسره کړه. چا د کینیا او تنزانیا په پلازمېنو (دارالسلام او نایروبي) کې امریکایي سفارتونه په نښه کړل. چا په بوسنیا کې د جهاد سنګرونه ګرم کړل. چا د فارس په خلیج کې امریکایي جنګي بېړۍ خپل هدف وګرزولې. چا د ابومصعب الزرقاوي په څېر په عراق کې د امریکایي یرغل پر وړاندې د جهاد قومنده په لاس کې واخسته او ځینو نورو هم په نیویارک کې د کفري اقتصاد د غرور دوه څلي لا د مخه نړولي وو، په دې د نړیوال کفري اقتصاد ملا ماته شوه او د امریکایي خونړۍ امپراطورۍ زوال پیل شو دغو ټولو اتلانو د افغانستان له جهاده الهام اخستی و. د عربو د پسرلي اتلان هم یو شمېر همدغه مجاهدین دي.

که د نجیب د حکومت له سقوطه وروسته افغانان د یو سوچه اسلامي حکومت په تاسیس توانېدلي واي، نن به د اسلامي نړۍ حالت په اوسني صورت نه وای. د عربو او نورو هېوادونو مجاهدینو به په خپلو خپلو هېوادونو کې نور هم ځواکمن پرمختګ کړی وای، د هغوی لاره ځکه هلته ډپ شوه، چې د افغانستان په جهاد کې د دوی فعال سهم دنیا ته د اسلامي حکومت په شکل کې ونه ښودل شو. د هغو هېوادونو ملحدو او

سیکولر چارواکو به د طعنې او پېغور په بڼه ورته ویل چې ایا تاسو د افغانستان خونړۍ تجربه دلته هم تکراروئ؟ دلته هم گډوډي او ترورېزم خپرول غواړئ؟

د هغه ځای د اولسونو تر منځ د دوی داعیه یو څه کمزورې شوه، خو بیا هغوی په دې قانع شوي وو، چې د خپلو خلکو د بشپړې ازادۍ او د اسلام د سرلوړۍ لپاره د وسلوال مقاومت پرته بله لار نه شته. له دې امله یې همدغه لاره خپله کړه او لا تر اوسه پر مخ درومي.

توره بوره: تاسې د یو فکري کتونکي په ډول د کرزي او سیمېیزو هېوادونو د چارواکو سیاستونه د سیمې لپاره څه ډول بولۍ؟

استاد کدیخېلی: د مخه مو وویل چې د اسلامي هېوادونو چارواکي خپلواک نه دي، سیاستونه او پرېکړې یې خپلواکې نه دي، بلکې هغوی بهرني تابعتونه لري، په دې معنا چې خارجیان دي او د خپلو هېوادونو له خوا په اسلامي نړۍ کې په یو څه ځانگړو وظیفو او ماموریتونو گومارل شوي دي.

د دې خلاصه مطلب دا کېدای شي چې؛ که چېرې د اسلامي هېوادونو او د خارجیانو گټې په ټکر کې راشي، دوی به د بهرنیانو گټو ته ترجیح ورکړي او د هغو هېوادونو گټې به خوندي ساتي چې دوی یې تابعیت لري.

دغه موضوع یو څه استثناء هم لري، لکه چین او ایران چې نسبتاً ځان ازاد او خپلواک گڼي، هغوی د خپلو گټو په ساتلو سربېره د مسلمانو مبارزینو د ځپلو موقع هم له لاسه نه ورکوي. په سیمېیزو هېوادونو کې خپله سیاسي او فکري مداخله روانه ساتي. چین په خپله سین کیانگ (شرقي تورکستان) ولایت د مسلمانانو فکري او دیني ازادي نه شي زغملای. ایران، پاکستان، افغانستان، عراق او نورو عربي هېوادونو لکه بحرین، سعودي، لبنان، کې د شیعه لگه کیو داسې ملاتړ کوي، چې د سوچه مسلمانو او مبارزینو مخه ونیسي. دوه مخیزه او درې مخیزه پالیسي پر مخ بیایي. هم مسلمان او هم د مسلمان پر ضد. هم د استعمار پر ضد او هم د مسلمانانو پر ضد د استعمار همکار.

همدارنگه له روسي امپراطورۍ څخه تازه ازاد شوي هېوادونه هم خپلواک نه دي. هغه پالیسي پر مخ بیایي چې شرقي او غربي باداران یې غواړي او د ایران له مداخلې هم خوندي نه دي.

داسې ویلای شو چې د افغانستان په شمول د ټولو سیمېیزو هېوادونو د چارواکو پالیسي د یرغلگرو او استعمارچیانو د گټو د تامین لپاره وضع او پلې کېږي چې ورځ تر بلې په عامو خلکو د شدیدې اقتصادي، فکري او فرهنگي ستونزې د اقتصاد کړۍ راتنگېږي.

توره بوره: داسې څه چانسونه په سیمېیزه او نړېواله سویه وینۍ چې باید اسلامي امارت ورڅخه گټه پورته کړي؟

استاد کدیخېلی: د افغانستان اسلامي امارت د خپل تاریخ له یوه بوگنوونکي پړاوه تېرېږي. لکه څنگه چې د ټولو مسلمانو پرگنو د هیلو وروستۍ مرجع گڼل کېږي، همدارنگه د اسلام او مسلمانانو د دفاع وروستی سنگر هم گڼل کېږي. اسلامي امارت تر هغه وخته ډېر ځواکمن دی، چې کله په واک کې و. که دښمن له دې ځواکمن امارته خبر وای هیڅکله به یې هم په افغانستان د یرغل اشتباه نه وای کړې. اسلامي امارت اوس یوه جنگجو ډله نه، بلکې د یو حکومت، یو سستم، یو نظام حیثیت لري او دښمن هم بلفعل پر دې اعتراف کړی چې اسلامي امارت یې مذاکراتو ته راوباله. په نړېواله توگه هم باید دغه امارت له بهر دنیا سره د یو واکمن حکومت په څېر سیاست وکړي. پالیسي یې باید روښانه وي. دنیا ته تضمین ورکړي چې موږ اوس د بشپړې فتحې په درشل ولاړ یو او د واک د ترلاسه کولو وروسته هیڅ یو سیمېیز او بهرني هېواد ته د خطر زنگ نه غږوو. موږ جنگیالي نه یو، بلکې جنگ پر موږ تپل شوی، چې په تعامل کې د خپلو خلکو د دفاع حق لرو. په همدې ډول باید د نړۍ د مسلمانانو د تایید د لاسته راوړلو لپاره له اوسني زرین فرصت نه گټه واخستل شي او یقیناً چې د هغوی عاطفه له اسلامي امارت سره شامل حال ده.

له هغوی سره د خپل راتلونکي په رابطه اړیکې مضبوطې کړای شي او له مشورو یې گټه واخستل شي. د

انقلابونو او مبارزو تاریخ دا رابښيي چې ترټولو حساسه مرحله اخري مرحله ده، چې په ترڅ کې یې ثبات خورا ګران کار دی. همدارنګه په سیمییزه توګه د خپلو خلکو له نېکو احساساتو څخه اعظمي استفاده وشي. او سمهال هر سړی دا غواړي چې د اسلامي امارت په صفونو کې د یو سپاهي دنده ترسره کړي، نو هیڅ ته اجازه ورنه کړل شي چې د خپلو شومو اغراضو د پیاده کولو په موخه د اسلامي امارت په صفونو کې له خپل شتون څخه غلطه ګټه واخلي. همدارنګه د تېرو ترخو تجربو څخه د پند او عبرت په غرض استفاده وشي. په پای کې باید ووایو چې په نړیواله او سیمییزه سطحه عامه اسلامي ذهنیت د اسلامي امارت په ګټه دی چې له هغې څخه ګټه اخستل ځواکمن تدبیر، لرلید او په پراخه کچه حوصله غواړي. پټه دې پاتې نه وي چې د دغه کار اهمیت که له عسکری فتوحاتو څخه زیات نه وي، نو کم هم نه دی.

توره بوره: دا اوس چې په هېواد کې لیکوال، سیاستوال، ژورنالستان، ملایان او ....د صلیبیانو په خدمت کې اړم دي، له هغو صلیب غلامو سره یې مشابهت وینئ چې په تاریخ کې تېر شوي؟

استاد کدیخېلی: شاعر مشرق او فیلسوف اسلام علامه محمد اقبال رحمه الله وایي چې اسلامي نړۍ ته ورپېښې کړمې د دريو ډوله خلکو له لاسه دي:

اول: چارواکي، دویم: درباري ملایان، دریم: پیران.

په رښتیا هم نن او پرون همدغه خلک دي چې د ناسور ټپونو په څېر د امت په جسد کې شتون لري. چارواکي او واکداران د بهرنیو غلامان دي، د پردیو پالیسي پلې کوي، درباري ملایان د خپلو شخصي ګټو لپاره د دغو واکدارانو په څنګ کې ناست د هغوی هر قول او عمل او هرزه ګویي مشروع ګڼي او د عوامو د تېر ایستنې په موخه غلطې فتوا ګانې ورکوي. د دین په جامه کې نغښتي دریمه ډله هغه شمېر پیران دي چې د خلکو په پت او عزت هم ډېره پروا نه کوي، حلال حراموي او حرام حلالوي، د غیرالله عبادت، د اسلامي عقایدو مسخه کول د دوي د باطلو اهدافو د تحقق لپاره مهم وسایل ګڼل کېږي. د تاریخ په نشیب و فراز او خم و پېچ کې نن او پرون دغه جراثیم فعال دي. بلعم بن باعورا هم د موسی علیه السلام د لښکر پرضد د بد دعایې هوډ څرګند کړ، چې قرآن ورته د سپي خطاب وکړ (فمثلهم کمثل الکلب...)

د روسي اشغال او اوسني امریکایي اشغال پر مهال همدغسې بلاعمه په لږ توپیر سره شتون لري، همدارنګه د تاریخ په اوږدو کې د بهرني دښمن غلامانو تل دا کوښښ کړی، چې خپل ځانونه د خپلو ملتونو جزء وښیي، د هغوی لباس د هغوی کلتور ته زیاته پاملرنه وکړي چې د عامو خلکو تر منځ دښمن ته ښه خدمت وکړای شي. د اوسني غلام کرزي قره قل، چپن او قندهاري لهجه هم همدغه مفهوم لري. که د روسانو د شتون پر مهال د هغوی د ګوډاګي حکومتونو شؤون اسلامي او د امریکایي اشغال د ملایانو پرتله وشي، زما په اند اوسني نوکران تر پخوانیو ډېر خطرناک دي، ځکه دوی له ځان سره د مجاهد او مبارز کلمه هم استعمالوي، چې عام خلک ورباندې ډېر زیات غولېږي.

توره بوره: که د فرهنګي مقاومت لوري ته راشو د دښمن د شامل یرغل په پرتله د جهادي فرهنګ مقاومت څنګه ارزوئ؟

استاد کدیخېلی: د دې پوښتنې ځواب څو اړخونه لري:

لومړی: د دښمن سمعي، بصري او چاپیزې رسنۍ تر بل هر وخت څخه ډېرې ځواکمنې دي، حتی چې په اسلامي هېوادونو کې هم دغه وسایل د دوی له سانسوره بهر نه دي او د اسلام د دښمنانو په چوپړ کې دي. لوړې تنخوا ګانې خورا زیات مادي امتیازات د دې سبب شوی، چې ډېر مسلمان لیکوال د دښمن د میډیا برخه ګرځېدلي، قلمونه یې اجیر دي، ژبې یې اجیرې دي، په خپل کور، کلي او وطن کې د دښمن په ګټه تبلیغات کوي او خپله اعاشه حلالوي د رادیوي او تلویزوني چینلونو هیڅ شمار او اندازه نه شته او هیڅ یوه خپرونه یې هم معیاري نه ده. د دغو رسنیو خبري سروس په ډېر وقاحت سره داسې حقایق مسخه کوي چې ړوند او کوڼ

هم پرې پوهېږي، همدارنګه هغه څوک چې نيټ ته لاس رسی لري او د دښمن ويب پاڼې ګوري، هم همدغه حقيقت په ګوته کوي، همدارنګه چاپيزې رسنۍ هم د هېواد د ننه او بهر د نيواکګرو په خدمت کې دي چې د هيڅ راز درواغو او دوکې پرته بل څه نه لري، د ټولو يو هدف دی او هغه دا چې اورېدونکو، ليدونکو او لوستونکو ته دښمن دوست او دوست دښمن ورو پېژني، د نورو فتوحات په ماته او خپله ماته په فتح تعبير کړي. له دې هرڅه سره سره يې اوس خپل اعتماد او اعتبار بايللی دی. عام خلک پوهېږي چې د دوی هيڅ يو خبره، هيڅ يوه احصايه او عددي شمېر حقيقت نه لري، ځکه خو هيڅوک هم يقين پرې نه کوي. د دې پر خلاف لله الحمد د اسلامي امارت د مجاهدينو محدودې رسنۍ د خلکو تر منځ د ډېر اعتماد او اعتبار وړ دي او خلک يې په ډېر شوق سره لولي او اوري. توره بوړه، الصمود، د شريعت غږ راډيو همدارنګه د الاماره ويب پاڼه او نورې امارتي رسنۍ له حقايقو پرته بل څه نه خپروي. بايد وويل شي چې د پورتنيو دوو متضادو رسنيو خپرونې په پوره وضاحت سره د حق او باطل تر منځ د روانې جګړې نوعيت او کيفيت څرګندوي.

د دښمن د رسنيو له خبري سرويس پرته نورې ګڼې خپرونې هم خپل ژورناليستي اصل ته ژمن نه دي، نه ازادې دي، نه بې طرفه، نه معلوماتي او نه علمي دي. لهوه او لعب او فحشاء ته د ځوان نسل له راکشولو او مايل کولو پرته بل څه نه لري. څه موده د مخه دښمن خپله په دې اعتراف وکړ چې د طالبانو ميډيا زموږ په نسبت ډېره ځواکمنه ده (كَم مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً).

دوهم: د غربي فرهنګ د خپرولو په موخه هغوی يو شمېر داسې ګامونه هم اخستي چې د عامو خلکو درد پرې نه شي دوا کېدلی، نايټ کلبونه، پارکونه، هوټلونه، رسټورانونه او نور عامه ځايونه د دې لپاره جوړېږي او کارول کېږي چې غربي فاسده ټولنه له هاغه ځايه کاپي "copy" او بيا يې دلته ترويج "paste" کړي. څو ورځې د مخه د کابل د قرغې په سيمه کې يو هوټل چې د خارجيانو لپاره د فحشاء د يوې اډې په توګه استعمالېده، د اسلامي امارت د اتلو بچيانو تر بريد لاندې راغی او ډېری مفسدان په کې جهنم ته واستول شول. د افغانستان په اصطلاح د بيا روغونې په نامه چې له بهر څخه يو څه راځي زياتره برخه يې د فحشاء د دغو مراکزو جوړولو او چلولو ته ځانګړې شوې ده. دا په داسې حال کې، چې عام وګړي په درې وختونو کې د يو وخت لپاره هم د خوړولو څه نه لري.

درېيم: د لويديځ فاسد فرهنګ د ترويج له وسايلو څخه يو هم تعليمي نصاب دی په هغه کې يرغلګر د دوستانو په نامه ياد شوي دي. تعليمي نصاب کې نوي داسې مضامين ځای پر ځای شوي دي، چې تر مخه چا نه پېژندل لکه (مدني ټولنه) چې هدف يې افغاني ټولنه غربي کول دي. دغه کار روسانو هم د خپل اشغال پر مهال کړی و، چې غوښتل يې افغانه ټولنه روسي کړي، خو ناکامه شول.

څلورم: همدارنګه د دې لپاره چې د افغانانو تر منځ د غربي فرهنګ حساسيت له منځه لاړ شي د لوبو په ميدان کې يې د ښځينه لوبغاړو ټيمونه جوړ کړي، چې دا د ځوان نسل د مصروف ساتلو لپاره ډېره بده کاري وسيله ده.

پنځم: افغاني ښځو ته د کار او روزګار د برابرولو په نوم د هغوی لپاره د خياطۍ پخلي او داسې نورو کورسونو دايرول دي. که په دې هکله يو څه دقيق متوجه شو او خياطي يو مثال راواخلو، د خياطۍ د ښودلو تر څنګ هغوی ته د داسې ډيزاين جامو ګنډلو لارې چارې ورښيي چې ساترې او باحجابه نه وي. همدغه ښځينه خياطانې بل هيڅ راز ډيزاين نه شي ګنډلای. دا بايد ووايو چې د افغانستان ملت يو مسلمان ملت دی او هيڅکله هم د بل خارجي فرهنګ رنګ نه مني او همدارنګه د هيچا منفي او پوچ تبليغات او ميډيا که هر څومره ځواکمنه هم وي اثر نه شي پرې کولای.

توره بوړه: توره بوړه مجله په يو مهم تاريخي پړاو کې خپل سفر کوي، څه وړانديزونه او مشورې ورته لرئ؟

استاد کديخېلی: توره بوره مجله د غربي ميډيا په شورماشور کې خپلو مؤمنو هېوادوالو ته د يو روښانه هنداري په څېر خپل تاريخي رسالت ډېر ښه پر مخ بيايي. الله جل جلاله دې د دې مجلې اداري کارکوونکو او ليکوالو ته په دنيا او اخرت کې د دې عظيم خدمت اجر ورکړي. مجله الحمدلله له پېښو سره سم ډېر ښه واقع بينانه مضامين لري. زما يوه مشوره د مجلې محترمې اداري ته دا ده؛ که د ديني سوال او ځواب سلسله پېل کړي، همدارنګه ماشومانو ته هم يوه پاڼه ځانګړې کړي نو ډېر به ښه وي. بله دا چې د لوستونکو د پام د راجلبولو په موخه يوه جهادي قصه هم ولري نو دا به د مجلې ارزښت او اهميت نور هم څو چنده کړي.

منته

سميع الله تړون

يو لېونی ملنګ سحر او ماښام
زمونږ د رنګ کلي په څنګ کې ګرځي
خاونده ته په خپله ښه پوهېږې
خلک دمه شو دا په جنګ کې ګرځي

زما د وطن د هغه خړو دښتو
ښکلي بازونه چا ښکاريانو يوړل
د بورو مېندو د شهيدو بچو
هډوکي غرونو ته لېوانو يوړل

وطن مو لامبي د سرو وينو ډنډ کې
رانه بېروج سنګ مرمر تالا شو
د دنګو غرونو له وچتو څوکو
رانه شينکي شينکي نښتر تالا شو

چا مو د پلار شمله سورۍ سورۍ کړه
ځينو په ژوند زمونږه لوبې وکړې
چا د ملالې بېرغ ونړاوه
چا په ميوند زمونږه لوبې وکړې

د امریکا سفیر (راین کراکر) وتښتېد !

حسن

په افغانستان کې د روس د یرغل پر مهال په کابل کې د روسیې سفارت خورا په غرور او مستۍ کې و، د هېواد ټولې چارې د همدې سفارت له لوري کنترول او منظمېدلې.

د هېواد د غیرتمنو، پتمنو مسلمانانو د نیولو او بیا د شهادت تر مرحلې پورې د هغوی اورونه په همدې شیطاني مرکز کې طرح او پلان کېدې او د وخت لاسپوڅي حکومت ته د تعمیل لپاره وړاندې کېدلې، خو د غیورو، متدینو افغانانو له لوري د وخت سُپر طاقت د الله جل جلاله په نصرت او فضل سره دړې وړې شو او د سفارت دروازې یې داسې ورپورې شوې، الحمدلله بیا د هیڅ افغان د زورونې پلان ترې راونووت.

افغانانو داسې ګذار ورکړ چې د دوی د ډېر وخت اتحاد جماهیر شوروي یې ورمات کړ، خو دا هر څه د امریکایانو له مغزو وتلي وو.

ځکه یې د زمرو پر پاکه خاوره افغانستان یرغل وکړ، په دې یرغل کې یې له ځان سره ډېر ساده ګان، کم عقلان یو ځای کړل، د افغانستان پر خاوره یې حشر وکړ، د افغانستان حریم یې تر خپل واک لاندې راوست، د کرزي مزدوره اداره یې په کې په واک کې راوسته.

د کرزي د ادارې تش نوم دی، د افغانانو د دوکې لپاره یې دا اداره په واک کې راوسته، د پردې تر شا واک د امریکایانو، د هغو د متحدینو په لاس کې دی، په دا ځل یرغل کې د امریکا سفارت لکه د روسانو د سفارت غوندې په خورا زور او غرور کې و.

د سفارت دنده، هدف د دوه ملکونو تر منځ دیپلوماتیکي روابط قایمول وي، هیڅ سفارت دا حق نه لري، چې د یو ملک په کورنیو چارو کې لاسوهنه وکړي، دا کار قانوناً جرم او خیانت بلل کېږي، خو د امریکا سفارت دا هرڅه له نظره وغورځول او په دې څه باندې یوه لسیزه کې د افغانستان د ګوډاګۍ ادارې ټولې چارې د همدې سفارت له لوري ترسره کېدې.

په دې برخه (سفارت) کې ډېرو زیرکو او هوښیارو اشخاصو کار وکړ چې نومونه یې دا دي: زلمی خلیل زاد، ایکنبیري او راین کراکر.

راین کراکر د امریکا له هغو کسانو څخه دی، چې د ګوتو په شمېر کې راځي، ده له کابله مخکې په عراق، سوریه، پاکستان او یمن کې په ډېرو حساسو مرحلو کې د سفیر په توګه په ډېرې کامیابۍ سره دا دنده ترسره کړه، خو دجوزا (غبرګولي) په لومړیو ورځو کې د ازادۍ راډیو تر نامه لاندې د غلامۍ راډیو په ډېر خپګان او ژړه غوني اواز سره دا اعلان وکړ، چې په کابل کې د امریکا سفیر (راین کراکر) له خپلې دندې څخه استعفاء وکړه او دا یې وویل چې د استعفاء لاملونه یې معلوم نه دي.

هو بلې ! د استعفاء لاملونه یې دوی ته معلوم نه دي، ځکه دوی خپل ټر په پر پټوي، دوی خپله ماتې په رسنیو کې په لاسته راوړنو اعلانوي، رسنۍ تصویري دي، که غربېږي ټولې د غربیانو په واک او د هغوی په ګټه خپرونې کوي، طیارې له بره راپرېوزي، ټانګونه یې په ماینونو والوزي رسنۍ اعلان وکړي چې هیچا ته په کې زیان نه دی رسېدلی ! !

دا د دې مهال د رسنیو حال دی !

د راین کراکر لالا د استعفاء لاملونه ټولې دنیا حتی دوی ته هم په خپله معلوم دي، چې هغه د مجاهدینو بریا او لاسته راوړنې دي، الحمدلله چې په دې وروستیو کلونو کې د اسلامي امارت مجاهدینو د کابل په زړه کې د اشغالګرو پر قوي او کلکو امنیتي مراکزو، سفارتونو کامیاب فدایي بریدونه ترسره کړل.

په دې بریدونو کې اشغالګرو ته زیات ځاني او مالي زیانونه ور ورسېدل. مجاهدینو په دې بریدونو سره ټولې دنیا ته، خاصکر دې اشرګنو ته دا په ډاګه کړه، چې موږ هر ځای هر قسم بریدونه چې وغواړو ترسره کوو او د

دښمن تبلیغاتي جنبه چې دوی وایي مجاهدین ډېر کمزوري شوي او موږ سره د مقابلې توان نه لري، دروغ او بې اساسه ثابته کړه، بلکې خبره بالعکس ده، پخوا مجاهدینو په کلیو او لرې پرتو سیمو کې یرغلګر په ښه ښه کول او د دوزخ کندې ته یې ورټېل وهل، خو اوس الحمدلله د افغانستان په زړه کابل کې د اشغالګرو پر امنیتي مراکزو قوي او پلان کړل شوي بریدونه ترسره کوي، اوس دا د مجاهدینو د قوت او بري ښه ښه ده او که د دوی د ضعف؟ دا قضاوت به لوستونکو ته پرېږدو چې دوی د دې خبرې فیصله په خپله وکړي!

د اسلام درېیم خلیفه

لونګین شینواری

نوم يې عثمان، د پلار نوم يې عفان او کنیه يې ابو عبد الله وه، له دې امله چې د ګران پېغمبر حضرت محمد صلی الله علیه وسلم دوه لوڼه يې په نکاح کړې وې، د ذوالنورین لقب ورکړل شو، د فیل له کال څخه شپږ کاله وروسته زېږېدلی، د قریشو له قبیلې څخه دی او نسب يې له رسول الله صلی الله علیه وسلم سره په څلورم نیکه عبد مناف کې یو ځای کیږي.

معتدل قامت، نه ډېر لوړ او نه ډېر ټیټ، ښایسته مخ، نوراني بشره، غنمرنګی، د لويې ږیرې څښتن، د غټو هډونو، اوږدو لاسونو او ډېرو ویښتانو څښتن انسان و.

له اسلامه د مخه: په قریشو کې د غوره نسب خاوند و او د قریشو په لانجو مسئلو ښه خبر و، د پوهې، تجربې او درندې ناستې پاستې له امله ورته قریش رامات وو او د مسائلو حل يې ترې غوښت، د قریشو لوی تجار او مالدار سړی و، په حیا کې يې سیال نه و، تر دې چې رسول الله صلی الله علیه وسلم يې په اړه ویلي وو چې: پرښتې هم له ده څخه حیا کوي. پاکدامني يې د هغه له خپلو خبرو جوتیږي، چې نه يې د اسلام له راتګه مخکې زنا کړې وه او نه وروسته.

اسلام يې او له اسلام وروسته: عثمان رضي الله عنه د لومړنیو مسلمانانو له ډلې څخه دی، عمر يې ۳۰کلونو ته رسېدلی و، چې ابوبکر اسلام ته راوباله او ورته يې وویل: ای عثمانه ! ته قاطع سړی يې، حق او باطل نه درځنې غلطیږي، ایا دغه بتان چې ستا قوم يې بندګي کوي، هسې له تیږې جوړې، ړندې کڼې مجسمې نه دي !؟ هیڅ ګټه او تاوان انسان ته نه شي رسولی، هغه ځواب ورکړ، چې هو ښېشکه همداسې ده، ابو بکر ورته وویل: محمد صلی الله علیه وسلم د الله جل جلاله له لوري پېغمبر رالېږل شوی، زړه دې نه دی چې ایمان پرې راوړې؟ هغه ورته هو وکړه، بیا چې کله پېغمبر صلی الله علیه وسلم ورته وویل، چې هغه د الله له لوري د هغه بندګانو ته پېغمبر رالېږل شوی، نو عثمان رضي الله عنه وايي، چې نور ټینګ نه شوم، مسلمان شوم او د شهادت کلمه مې وویله.

له اسلام راوړلو وروسته يې تره حکم بن ابی العاص په پړي وتاړه او ورته يې وویل: تر څو دې چې دا دین پرېښی نه وي، نه دې خوشې کوم، هغه ورته وویل: په الله قسم هیڅکله به يې پرېنږدم، تره يې چې کله د ده ټینګ دریځ ولید ، نو مخه يې ورته خوشې کړه.

له هماغې ورځې چې مسلمان شو، د نورو راشده خلیفه ګانو په څېر له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه نه دی بېل شوی، تل به ورسره و ، غیر له هجرته، چې هغه يې هم د الله د رسول په خوښه کړی و ، رسول الله صلی الله علیه وسلم سره د خلفاء راشده ټینګه او نږدې اړیکه او نه شلېدونکې ملګرتیا وه، د اسلام خلیفه ګان يې داسې وروزل چې له رسول الله وروسته بیا د نړۍ په تاریخ کې يې د خلافت ساری ونه لیدل شو. عثمان رضي الله عنه تجارت نورو ته وسپاره او خپله د پېغمبر صلی الله علیه وسلم او مسلمانانو په خدمت بوخت شو ، د اسلام بیت

المال لا نه و جوړ، چې د عثمان رضي الله عنه کور د دوی بيت المال شو، هر څه ته به چې اړتيا وه، عثمان رضي الله عنه به د الله ورکړي مال په مرسته حاضراوه، د لويو لويو جنګونو سامان يې په يوائې ځان تيار کړ، چې د الله د رسول سترګې به يې يخې کړې، مدينې ته د هجرت پر مهال مهاجرينو شکايت وکړ، چې اوبه بدلې دي او يوائې د اوبو يو کوهی داسې و، چې اوبه يې د دوی په طبعه برابرې وې، دغه کوهی د يو يهودي په لاس کې و او مسلمانانو نه شو کولای، چې ګټه ترې واخلي، عثمان رضي الله عنه دغه کوهی له يهودي څخه په پيسو وپېره او مسلمانانو ته يې وباښه.

د تبوک د غزا تياری نيول کېده؛ د زياتې ګرمۍ او اوږدې لارې له کبله مسلمانانو ته د ډېر څه ضرورت و، خو مسلمانانو څه نه درلودل، هماغه و، چې عثمان رضي الله عنه د غزا درېيمه برخه خرڅ په خپله غاړه واخيست او مسلمانان يې سمبال کړل. همدا ډول يې يوه اندازه ځمکه د نبوي جومات د پراختيا په خاطر په خپل مال وپېرله، له اسلام سره د ده بې مثاله مينه وه، چې رسول الله ته هم ډېر ګران و او پوره اعتماد يې هم پرې کاوه، د حديبيې د صلح پر وخت کله چې عثمان رضي الله عنه قريشو ته د رسول الله له لوري د استازي په توګه ورغی او بيا اوازه شوه، چې مشرکينو په شهادت رسولی، نو رسول الله خپل صحابه د ونې لاندې راټول کړل او بيعت يې ورځينې واخيست، بيا رسول الله صلی الله عليه وسلم خپل ښي لاس پر خپل کيڼ لاس کېښود او ويې ويل چې دا د عثمان بيعت شو، وروسته بيا د نوموړي بيعت په اړه الله جل جلاله ايتونه نازل کړل او په کې ويې ښوده، چې د دغه بيعت له ټولو ګډونوالو څخه الله راضي دی. عثمان رضي الله عنه رسول الله ته وحې هم ليکله او د رسول الله له وفاته وروسته له ابوبکر او عمر سره هم په کلکه ولاړ و.

هجرت يې: د رسول الله لومړنی صحابي چې د خپل دين د ساتنې په خاطر يې خپل ګران ټاټوبی پرېښود او د حبشې په لور يې هجرت وکړ، حضرت عثمان بن عفان رضي الله عنه و، په هجرت کې يې بي بي رقيه هم ورسره مله وه، له دوی وروسته بيا نورو مسلمانانو هم دا لاره ونيوه، دوهم وار هم حبشې ته مهاجر شو او له دې هجرت وروسته يې د مدينې په لور هجرت وکړ.

فضيلت يې: همدا يې بس وه، چې عثمان رضي الله عنه د رسول الله صلی الله عليه وسلم زوم و او د هغه دوه لوڼې يې يوه د بلې له وفاته وروسته په نکاح کړې، د عشره مبشره له ټولي څخه و او له دې به پورته کوم فضيلت وي، چې په يو چا دې په دنيا کې د جنت زېرې وشي، د يو داسې چا له خوا زېری چې په ريښتيا ګڼلو کې يې يوه ذره شک هم نه شته، د وحې د ليکلو غوراوی خدای ورکړ، په راتګ يې يو ځل رسول الله صلی الله عليه وسلم خپله خپه مبارکه راټوله کړه او چې ترې وپوښتل شول، چې د نورو صحابه په راتګ دې داسې ونه کړل، نو د عثمان رضي الله عنه په راتګ دې ولې وکړل؟ هغه صلی الله عليه وسلم يې په ځواب کې وويل، چې زه له هغه چا څنګه حيا ونه کړم، چې ملايکې هم ترې حيا کوي!

يو ځل د الله رسول د احد غره ته وخوت، ابوبکر، عمر او عثمان رضي الله عنهم هم ورسره وو، په دې وخت کې غر وخوځېد، پېغمبر صلی الله عليه وسلم ورته وويل: مه خوځېږه، په تا باندې يو پېغمبر، يو رښتونی او دوه شهيدان ولاړ دي، د بدر په غزا کې يې د خپلې بي بي (رقيه رضي الله عنها) د ناروغۍ له امله ګډون ونه شو کړای او د پېغمبر صلی الله عليه وسلم په اجازه له خپلې ناروغې بي بي سره پاته شو -چې بي بي يې بيا له همدې ناروغۍ وفات هم شوه- خو له دې سره سره هم رسول الله ورته د غنيمت په مال کې برخه ورکړه، ځکه چې هغه په دې ښه پوهېده، چې عثمان رضي الله عنه غزا ته په وتلو څومره حريص دی او تر ټولو لويه او غوره خبره دا: دا نن چې کوم قران کريم د مسلمانانو په لاسو کې په عثماني مصحف ياديږي، همدی و، چې ټول امت يې په دې مصحف سره راټول او رضا کړ.

خلافت يې: حضرت عمر رضي الله د خپل وفات په وخت شپږ کسيزه ډله وټاکله او واک يې ورکړ، چې له ده وروسته د مسلمانانو خليفه وټاکي او بيا لږ وخت وروسته د ټولو مسلمانانو همدا خوښه وه، چې له عمر

رضي الله عنه وروسته دې دغه درونډ پېټی د عثمان بن عفان رضي الله عنه پر اوږو بار شي، عثمان رضي الله عنه خلیفه شو، ۱۲ کاله یې دا درنده وظیفه په پوره امانتدارۍ سر ته ورسوله، چې په خلفاء راشده کې د ده د خلافت موده له ټولو اوږده وه، د خلافت په وخت کې یې مسلمانان پوره په ارام کې وو او هیچا د کوم خطر احساس نه کاوه، ښارونه یې فتحه کړل او د اسلام سپېڅلی او له رحمته ډک دین یې تر لرې لرې ورساوه، د قران کریم نسخې یې ولیکلې او ښارونو ته یې ولېږلې چې په دې کار د مسلمانانو تر منځ د قرآن کریم په اړه ټول اختلافات ختم شول او مسلمانان په همدې عثماني مصحف خوښ او راضي شول، مسجد حرام یې پراخ کړ، د فتوحاتو په لړۍ کې یې اسلام تر هند او چین پورې ورساوه، شمال طرف ته د قزوین تر بحیرې، غرب خوا ته د قسطنطینیې تر دروازو، همدا رنګه یې قبرص اسلامي ښار وګرځاوه او مسلمان لښکر تر حبشې ورسېد، همدا رنګه یې لومړنی بحري پوځ او لومړنۍ بحري بېړۍ رامنځته کړې، چې اسلامي ساحلونه یې د دښمن له حملو ساتل.

شهادت یې: د اسلام دښمنانو ولیدل چې اسلام ورځ له بلې پر مخ درومي او مسلمانان په پوره ارام کې ژوند کوي، نو دا یې پر مسلمانانو پېرزو نه شوه، په ځانګړې ډول د هغو یهودو چې په ټول تاریخ کې په ورانۍ او فساد مشهور دي او قران کریم یې ځای ځای را په ګوته کوي، چې ګورئ مسلمانانو ! همدا مو ښه پاخه دښمنان دي او تر هغه نه درسره جوړېږي، تر څو چې مو د دوی د ملت پیروي نه وي کړې، د الله د رسول د شهیدولو پلان یې څو ځل ونیو، خو په هر ځل الله جل جلاله په شرمونو وشرمول، د عثمان رضي الله عنه پر خلاف راولاړېدونکې فتنه هم د همدې مردار قوم زېږنده وه، په مصر، کوفه او بصره کې یې خلک په مختلفو چلونو فرېبونو راوپارول، تر څو عثمان رضي الله له منځه یوسي، خلک تر مدینې راغلل او د یهودي عبد الله بن سبا او د هغه د ملګرو ورښودل شوې نیوکې او پوښتنې یې له عثمان رضي الله عنه څخه وکړې، الله جل جلاله په خپل فضل عثمان رضي الله عنه په هر څه کې بریالی کړ او خلک بېرته د خپلو ښارونو او کورونو په لور وخوځېدل، دا یهود چې په خپله ناکامۍ پوه شول، نور هم په غصه شول او دا وار یې داسې کار تر سره کړ، چې هم یې د اسلام درېیم خلیفه په شهادت ورساوه او هم یې د اسلام دا متحد او سره راټول امت داسې ټوټه ټوټه کړ، چې تر ننه بیا سره یو ځای نه شول، یهودي عبد الله بن سبا داسې پلان جوړ کړ، چې کله د مصر خلک مصر ته ستنېدل، نو یو خط یې یو نفر ته ورکړ، تر څو دې خلکو ته یې ورسوي، داسې چې ځان په زوره په ګیر ورکړي، همداسې وشول، سړي په زور ځان پرې ونیو او ورته یې وویل، چې زه د مصر والي ته د امیر المؤمنین عثمان رضي الله عنه استازی یم او درواغژن خط یې هم په لاس ورکړ، هغوی چې خط ولوست، نو د مصر والي ته په کې د دې خلکو د وژلو یا ټوټه ټوټه کولو امر او توصیه شوې وه او د عثمان رضي الله عنه مهر هم پرې لږېدلی و، خط خپل کار وکړ او خلک بېرته غصه د مدینې په لور راستانه شول، مدینې ته راورسېدل او د پېغمبري خلافت درېیم خلیفه یې په کور کې محاصره کړ، د کور دا محاصره کوونکي بد ترین، له اخلاقو خلاص او بې دینه خلک وو، عثمان رضي الله عنه که هر څو ورته وویل چې دغه ناوړه کار ما نه دی کړی او تاسو چا غولولي یاست، خو هغوی له خپل شیطاني دریځ څخه نه اوښتل او په هر صورت یې غوښتل چې دا مظلوم خلیفه په شهادت ورسوي، هغه شهادت چې د الله رسول یې لا مخکې وړاندوینه کړې وه او د هغې په بدل کې یې عثمان رضي الله عنه ته د جنت زېری هم ورکړی و !

محاصره تر دېرشو یا څلوېښتو ورځو اوږده شوه او بیا هغه ورځ راورسېده چې په اړه یې د الله رسول لا د مخه وړاندوینه کړې وه، د عثمان رضي الله عنه خلاف د فتنې او د هغه مظلوم د شهادت ورځ، د جمعې مبارکه ورځ د **۳۵** هجري کال د ذوالحجې د میاشتې **۸**مه نېټه وه، محاصرین د کور پر دیوالونو ورواوښتل، د اسلام درېیم خلیفه په خپل کور کې بې وسلې د قران کریم د سپېڅلي کتاب په تلاوت بوخت و او دې ظالمانو په ډېره بې رحمانه توګه په شهادت ورساوه، له شهادته مخکې

يې ويل: دوی مې ولې وژني او حال دا چې ما د الله د رسول له خولې اوريدلي دي چې: د مسلمان وينه تويول له درې حالتو پرته روا نه ده، يو هغه کس چې له ايمان راوړلو وروسته کافر شي، بل هغه چې له واده وروسته زنا وکړي او بل هغه چې بر ناحقه څوک ووژني، او زما دې په الله قسم وي، چې ما نه په جاهليت کې زنا کړې او نه له اسلام منلو وروسته او له کومې ورځې چې الله د اسلام سمه لار راښودلې ده، د بل دين هيله مې نه ده کړې او څوک مې وژلی هم نه دی، نو دوی ولې ما وژني؟ خو ای کاش چې دې ظالمو قاتلانو د قران کريم يو ايت او د پېغمبر صلی الله عليه وسلم يو حديث هم منلی.

د رسول الله صلی الله عليه وسلم په دفاع او سيرت کې د نړۍ تر ټولو غټ کتاب وليکل شو

د سعوي عربستان د المدينة ورځپانۍ له راپور سره سم تر ټولو غټ کتاب چې **۲۵** متره مکعب دی او **۱۵۰۰** کيلو ګرامه وزن لري له رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه د دفاع په موخه د هغه (صلی الله عليه وسلم) په سيرت مبارک کې محمد بن سعيد العولقي ترتيب او تاليف کړی دی.

دا کتاب اوس په ۲۰۱۲ کال کې بشپړ شوی دی، مخونه يې څلور متره پلنوالی، پنځه متره اوږدوالی او څلور سوه دېرش مخونه لري، په ليکلو کې يې داسې کاغذ او فونټ کارول شوی چې نه خو وړاندې کله شوی وو او نه به په راتلونکې کې وشي.

دوه تنې يې په ابتداء کې له لرګيو څخه جوړې شوې وې خو بيا يې د درونداوالي په وجه له المونيمو څخه جوړې کړې، پاڼې يې له رخت او کاغذ څخه جوړې شوي او هغه د ليکلو پاڼو ته ورته دي چې د مصر فرعونيانو به د ليکنو لپاره کارولې، د دې کتاب په جوړښت کې نوي الماني ټکنالوژي کارول شوې ليکوال غواړي چې د جينيس د تر ټولو ستر کتاب مسابقې ته دا کتاب وړاندې کړي

مؤلف يې وايي چې دا کتاب په ډېره ساده ژبه ليکل شوی او غواړي پنځو نورو ژبو ته يې هم وژباړي.

برما کې مسلمانان

د کینې او سپکاوي په اور سوځي

ژباړه او ترتیب : نبي خېل

د ځمکې په ډېرو برخو کې په میلیونونو مسلمانان رېړول کیږي، خو د هغوی اسلامي وروڼه په دې هکله ډېر کم معلومات لري، لکه همدا اوس چې په پخوانۍ برما او اوسني میانمار کې مسلمانان له کوم حالته تېرېږي، بلکې ډېر خلک د دې هېواد د نوم او په کې د مسلمانانو له شتونه په دوه زره او اتم میلادي کال کې د (نرګس) د بړبوکۍ له پیښې وروسته خبر شول، چې له امله یې زیات شمېر مسلمانان مړه او ورک شول. غواړم په همدې سیمه کې پر مېشتو مسلمانانو رڼا واچوم، چې ویې پېژنو او له حالته یې خبر شو.

(روهینجیا) د بې هېواده قوم داستان

(روهینجیا) کلمه له (روهانج) اخیستل شوې، چې د (اراکان) اوسني (راخین) دولت پخوانی نوم دی، همدا اوسمهال د میانمار (برما) له خوا د اشغال شوي (اراکان) اصلي اوسېدونکو ته (روهینجیا) ویل کیږي، (روهینجیا) مسلمانان برما کې لږکي او په ځورېدلي او ویرجن حالت کې ژوند کوي.

د دې لپاره چې د دې هېواد د تاریخ ژورو ته ورښکته شو، اسلامي ثقافت او کلتور ته یې د انتساب په هکله ځانونه وپوهوو، ویلای شو چې (اراکان) د اسیا په جنوب ختیځ کې د څو پېړیو لپاره یو ازاد خپلواک اسلامي هېواد و، خو په اولس سوه او څلور اتیایم میلادي کال کې د برما لخوا د (اراکان) له اشغاله وروسته دغه هېواد د برما (میانمار) د څوارلسو ولایتونو د اتحاد یو ولایت وګرځېد.

جغرافیوي جوړښت

(اراکان) ولایت د بنګال د خلیج پر ساحل د برما په جنوب لویدیځه څنډه کې موقعیت لري، له بنګله دېش سره ګډه پوله لري، مساحت یې پنځوس زره کیلومتره دی، چې د برما د ټول مساحت لسمه برخه جوړوي. اوسنی میانمار او پخوانۍ برما د اسیا په جنوب ختیځ کې پروت هېواد دی، چې شمال ته یې چین او هندوستان، جنوب ته یې د بنګال خلیج، هندوستان او بنګله دېش موقعیت لري، د برما پلازمېنه (رنګون) او د مسلم مېشته ولایت (ارکان) پلازمېنه د (اکیاب) ښار دی.

د اوسېدونکو وېش

د میانمار د اوسېدونکو شمېر نږدې څلور پنځوس مېلیونه دی، مسلمانان په کې شل سلنه دي یعنې شا او خوا لس مېلیونه. که څه هم په دې هېواد کې د مسلمانانو شمېر ډېر دی، خو له اسلام او مسلمانانو سره د دښمنۍ پر اساس ځینې کوښښ کوي، چې د مسلمانانو نفوس کم وښیي، چې ځینې امریکایي ادارې په کې د مسلمانانو شمېر څلور مېلیونه ښیي.

د (اراکان) د سیمې د اوسېدونکو شمېر پنځه اعشاریه پنځه مېلیونه دی، چې مسلمانان یې نوي سلنه جوړوي، خو اوس مهال په میانمار کې یوازې دوه مېلیونه مسلمانان پاتې دي،نور د هېواد د حکومت له خوا د شکنجو، ځورولو او کړولو له کبله د هېواد پرېښودلو او هجرت ته اړ شوي دي.

د میانمار مسلمانان له بېلا بېلو قومونو او پښتنیو څخه راټول شوي، لکه بنګالیان، عرب، مورو، ترکان، فارسیان، مغول او داسې نور خو شکلونه او رنګونه یې هندوستانیانو ته ورته دي.

ژبه

د (اراکان) د اوسېدونکو د ژبې لهجې ته (الروهنجیان) وایي چې د عربي، فارسي، اردو او بنګالي ژبو له کلمو، مصطلحاتو او تعبیرونو څخه جوړه شوې او اوسمهاَل یوه پرمختللې ژبه بلل کیږي.

پتمن تاریخ

(اراکان) ته د اسلام د رسېدو تاریخ په اومه میلادي پېړۍ کې پیل شوی. دې سیمې ته د عربو مسلمانو سوداګرو تر ورتګ پورې رسیږي، له هغې وروسته نوموړې سیمې ته د نړۍ له ګوټ ګوټه د مسلمانانو ډلې ډلې هیئتونه ورغلي او ډېرو خلکو اسلام ته غاړه ایښې، (روهنجیا) په نوموړې سیمه کې داسې یو حکومت رامنځته کړ، چې درې نیم سوه کاله یې دوام وکړ، یعنې له څوارلس سوه او دېرشم میلادي کال څخه تر اولس سوه او څلور اتیایم میلادي کال پورې.

په څوارلس سوه او دېرشم میلادي کال کې د سلیمان شاه په مشرۍ په (اراکان) کې لومړۍ اسلامي حکومت رامنځته شو او له هغه وروسته پر همدې هېواد اته څلوېښت مسلمانو بادشاهانو حکومت وکړ، هر یو بادشاه په خپل نوم سکه درلوده، چې اسلامي شعارونه به پرې لیکل شوي وو، د بېلګې په توګه (طیبه کلمه).

برما کې د مسلمانانو د وجود لرغونتوب له ځینیو اثارو او تاریخي ودانیو څخه هم ثابتېدلای شي، لکه د (اکیاب) په ښار کې د (بدرمقام) تاریخي مسجد، د (سندي خان) مسجد چې پنځه سوه او شپېته کاله وړاندې جوړ شوی، (الدیوان موسی) مسجد چې په دولس سوه او اته پنځوسم میلادي کال کې جوړ شوی او یا د (ولي خان) مسجد چې په پنځلسمه میلادي پیړۍ کې جوړ شوی دی.

د (ارکان) اشغال

د برما بودایي بادشاه (بودابای) په اولس سوه او څلور اتیا میلادي کال کې (اراکان) اشغال او د میانمار برخه یې وګرځوله، له دې کبله چې بودایانو په هېواد کې د اسلام له خپرېدو وېره درلوده، د مسلمانانو په ځورولو یې لاس پورې کړ، د هغوی شته یې ورځخه وشکول او د خپل اشغال په ټوله موده کې یې دغه کار د هندي نسب (ماغ) بودایانو ته سپارلی و.

په اتلس سوه او څلور ویشتم میلادي کال کې لویې برتانیې برما اشغال او د خپلې مستعمرې هندوستان سره یې یو ځای کړ. په نولس سوه او اوه دېرشم میلادي کال کې برتانیې برما د (اراکان) په ګډون د یو بل اشغال شوي هېواد په توګه له هندوستانه جلا او د میانمار نوم یې پرې کېښود.

په سیمه کې انګریزي استعمار د مسلمانانو له کلک غبرګون سره مخ شو، خو انګریزانو د مسلمانانو له نفوذه د خلاصون په موخه په خپل دې سیاست عمل پیل کړ، چې (جلا یې کړه مشري پرې وکړه)، بودایان یې د مسلمانانو پر ضد راپاڅول، هغوی ته یې وسلې ورکړې او په نولس سوه او دوه څلوېښتم میلادي کال کې یو داسې ناورین رامنځته شو، چې په ترځ کې یې د (اراکان) سل زره مسلمانان ووژل شول.

> تر ټولو بې رحمه او وحشي کړنه چې د مسلمانانو پر ضد تر سره کیږي، دا ده، چې دولتي سرتېري مسلمانان په زور سره مجبوروي، چې د ټول کال لپار عسکرو او د قانون د تنفیذ ادارو کار کوونکو ته وریژې، چرګانو او بزو غوښې، سوند لرګي او د ابادۍ توکي په وړیا توګه ورکړي، بې له معاوضې د فوځ د تګ راتګ، مورچلو د جوړولو، سرکونو د ایستلو پر مهال په شاقه کارونو مجبوریږي.

په نولس سوه او اته څلوېښت میلادي کال کې برتانیې میانمار ته په دې شرط خپلواکي ورکړه، چې لس کاله وروسته به هر هغه نژاد ته ازادي ورکوي، چې هیله یې لري، خو د خپلواکۍ له ترلاسه کولو وروسته د میانمار واکمنانو خپلې ژمنې ماتې کړې، د مسلمانانو د ارزو خلاف یې د (اراکان) اشغال ته دوام ورکړ او د مسلمانانو پر ضد یې تر ټولو بدې کړنې تر سره کړې.

سربېره پر دې د ملګرو ملتونو د ځانګړې پرېکړې تر مخې د پاکستان د جوړېدو پر مهال هغه سیمې چې مسلمانان په کې اکثریت وه، باید د پاکستان او هغه سیمې چې هندوان په کې اکثریت دی باید له هندوستان سره یو ځای شوې وای، لکه چې بنګله دېش د پاکستان برخه شوه، خو د (اراکان) په حق کې داسې ونه شول، بلکې برما په نولس سوه او اته څلوېښتم میلادي کې (اراکان) په زور لاندې کړ او له خپل هېواد سره یې یو ځای کړ.

که وکتل شي، نو نولس سوه او اته څلوېښتم میلادي کال د مسلمانانو لپاره د مصیبت کال و، ځکه چې همدا کال په فلسطین کې د اسرائیلو دولت رامنځته شو، په ورته وخت کې اراکان، کشمیر او په اسیا، افریقا او اروپا لویو وچو کې نورې اسلامي سیمې د کفري ځواکونو لخوا اشغال شوې.

په وینو لړلې حقیقت

په نولس سوه او دوه اتیایم میلادي کال کې په میانمار کې د هویت، تابعیت او ملیت په هکله نوي قانون د (روهنجیا) د مسلمانانو کړاوونه یو نوي پړاو ته داخل کړل، د همدې قانون تر مخې مسلمانان د ځمکو د ملکیت، سوداګرۍ، عسکرۍ او دولتي ماموریتونو له تر سره کولو څخه بې برخې شول.

همدا راز د (اراکان) مسلمانان له هر ډول انساني، طبعي او اساسي حقوقو څخه محروم کړای شول، لکه په انتخاباتو کې د رایې ورکولو، د ټولنو د رامنځته کولو او سیاسي فعالیتونو له تر سره کولو څخه.

نه یوازې دا چې د دې قانون له رامنځته کېدو وروسته په (اراکان) کې د مسلمانانو پر ضد اشغالګرو برمایانو نوي ګامونه پورته کړل، بلکې د مسلمانانو په وړاندې پر پخوانیو پروګرامونو هم روان پاتې شول، چې مسلمانانو له خپلې اسلامي عقیدې څخه اوښتلو او په زور سره د هېواد پرېښودلو ته اړ کړي.

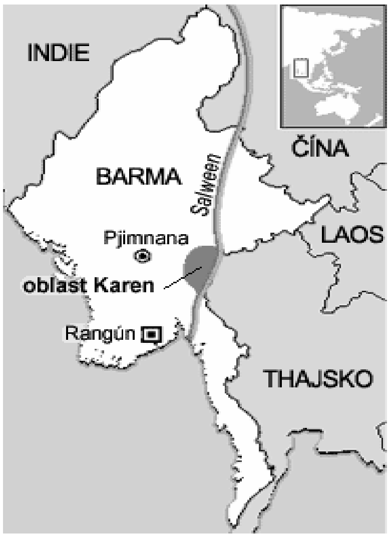

هغه کړاوونه او ظلمونه چې مسلمانان ورسره مخ دي

په میانمار او ځانګړې توګه (اراکان) کې مسلمانان د بې پایانه بلوا د یوې لړۍ سره مخ دي، چې د خلکو ژوند او مالونه له ځانه سره وړي، خو تر اوسه پورې حکومت د مسلمانانو د امنیت د خوندي کولو لپاره هېڅ ډول ګام نه دی پورته کړی. برمایي عسکر، د قضایي قوي مسئولین او د (ماغ) د نسل بودایان د مسلمانانو په کلیو او لارو کوڅو کې ګرځي، سپین ږیري مسلمانان او ځوانان ځوروي، د هغوی کورونو ته ننوځي او شتمنۍ یې لوټوي.

تر ټولو بې رحمه او وحشي کړنه چې د مسلمانانو پر ضد تر سره کېږي، دا ده، چې دولتي سرتېري مسلمانان په زور سره مجبوروي، چې د ټول کال لپار عسکرو او د قانون د تنفیذ ادارو کار کوونکو ته وریژې، چرګانو او بزو غوښې، سوند لرګي او د ابادۍ توکي په وړیا توګه ورکړي، بې له معاوضې د فوځ د تګ راتګ، مورچلو د جوړولو، سړکونو د ایستلو پر مهال په شاقه کارونو مجبورېږي.

همدا راز په مسلمان مېشتو سیمو کې د

بودایانو لپاره کورونه جوړ شوي او واک يې بودايانو ته سپارل شوی، له نولس سوه او اته اتيايم ميلادي کال څخه د ميانمار حکومت د (اراکان) په شمال کې داسې ښارګوټي جوړ کړي چې (مثالي کلي) يې بولي چې وکولای شي بودايي کورنيو ته په همدې سيمو کې د ابادېدو لاره هواره او د مسلمانانو د ژوند دايره ورتنګه کړي.

حکومت د مسلمانانو په خپل منځ کې او يا نورو سره د واده په اړه ځانګړي شرطونه او قوانين وضع کړي، چې تر مخې يې د واده پر مهال د حکومت موافقه شرط ده، هر وګړی بايد د واده د اجازې د تر لاسه کولو لپاره ډېرې پيسې او هم مامورينو ته رشوت ورکړي، چې کله کله دغه اجازت نامه د څو کلونو لپاره وروسته کېږي او هغه څوک چې له اجازې پرته واده وکړي د لسو کلونو لپاره په بند محکومېږي.

د عذاب له ډولو يو دا هم دی چې په همدې هېواد کې يوې کورنۍ ته له دوه د زياتو اولادونو زېږولو اجازه نه ورکول کېږي او هغه څوک چې له دوو څخه زيات اولادونه وزېږوي له حکومت سره په تور لست کې ليکل کېږي، معنی دا چې حکومت هغوی د خپل هېواد د تابعيت درلودونکو په توګه نه پېژني، هغوی هيڅ حقوق نه لري او کورنۍ ته يې سزا ورکول کېږي. له همدې کبله ډېرې کورنۍ د خپلو اولادونو پټ ساتلو ته اړ کېږي او يا خپل اولادونه د نورو خپلوانو په نوم ثبتوي.

د ميانمار مسلمانان په خپلو کورونو کې چاته ملمستيا نه شي ورکولای، ولو که ورور يا يې بل خپلوان وي، مګر دا چې له وړاندې څخه اجازه ولري، په پردي کور کې شپه تېرول په ټوله معنی ممنوع دي او دا کار يو ستر جرم بلل کېږي، چې کېدلای شي سزا يې د کور نړول، بندي کول او له خپلې کورنۍ سره له هېواده شړل شي.

د مسلمانانو اولادونو ته په ښوونځيو او پوهنتونو کې د زده کړې اجازه نه شته، هغه څوک چې له هېواده بهر د تعليم لپاره ځي له کلي څخه يې سوانح ټولېږي، کله چې بېرته هېواد ته ورستون شي، بې له ځنډه نېول کېږي او زندان ته اچول کېږي.

مسلمانانو ته د سفر پاسپورتونه نه ورکول کېږي او نه له اجازې پرته له هيواده بهر سفرونه کولای شي، همدا راز د هېواد پلازمېنې رنګون او نورو ښارونو ته د مسلمانانو سفرونه جرم دی.

حکومت د خپل فوځ په واسطه په ډله ايزه توګه مسلمانان هجرت کولو ته اړ کوي، چې له هېواده يې لېرې کړي، لکه چې په لاندې کلونو کې دا ډول پېښې رامنځته شوي دي:

په نولس سوه او دوه شپېتم ميلادي کال کې له پوځي اوښتون څخه وروسته درې لکه مسلمانان بنګله دېش ته وشړل شول.

په نولس سوه او اته اويايم ميلادي کال کې پنځه ميليونه مسلمان په خورا سختو حالاتو کې له هېواده بهر وشړل شول، د همدې هجرت پر مهال څلوېښت زره مېرمنو، سپين ږيرو او کوچنيانو خپل ژوند له لاسه ورکړ. په نولس سوه او اته اتيايم ميلادي کال کې يو نيم لک مسلمانان په دې موخه له خپلو کورونو وشړل شول، چې په همدې سيمو کې د بودايانو لپاره (مثالي ښارګوټي) جوړ کړي.

په نولس سوه او يو نويم ميلادي کال کې په ټولټاکنو کې د حکومت د مخالفينو د غوڅ اکثريت له ګټلو او بريالیتوب وروسته نيم ميليون مسلمانان له خپلو کورونو و ايستل شول، ځکه چې هغوی د ملي ګوند پلوی کاوه.

د مليت او هويت په اړه د نولس سوه او دوه اتيايم ميلادي کال د برما اوسېدونکي په درې ډلو وېشي چې مسلمانان يې په درېيمه ډله کې راځي، ځکه چې هغوی په برما کې بهرنيان شمېرل کېږي، حکومت داسې انګېري چې ګوندې مسلمانان د برما د اشغال پر مهال نوموړي هېواد ته ورغلي، ځکه خو د برما هويت نه لري، له ټولو حقوقو څخه محروم او بې برخې دي او کله چې هم حکومت وغواړي کولای شي له هېواده يې وشړي.

پایله

نه یوائې دا ، بلکې د برما مسلمانان له دې پرته له نورو ډول ډول زړه بوګنوونکو شکنجو او ظلمونو څخه تېرېږي، له سیاسي، ملي، او لومړنیو حقوقو پرته له انساني حقوقو څخه محروم ساتل شوي او په نوموړي هېواد کې د مېشتو مسلمانانو پر ضد دغه ظلم لا هم دوام لري.

د کشمیر، فلسطین، ختیځ ترکستان، نایجیریا، البانیا، بوسنیا او ځینیو نورو اسیایي، افریقایي او اروپایي هېوادونو په څېر په برما کې هم مسلمانان په خورا ویرجن او ناوړه حالت کې ژوند کوي، چې له یوې خوا د نړۍ د مسلمانانو له نظره غورځېدلي او له بلې خوا د انسان د حقوقو نړیوال دعوه داران ورباندې پټه خوله دي، تر ټولو ستره بېلګه یې د برما مشهوره سیاستدانه او د بشر د حقوقو فعاله مېرمن انګ سان سووکي ده، چې په نړیواله کچه د بشر د حقوقو په برخه کې د فعالیت او مبارزې له کبله شهرت لري، خو همدا اوس د دې هېواد د (اراکان) په ولایت کې د مسلمانانو پر ضد د حکومتي کړیو لخوا ظلمونه جرمونه تر سره کېږي، چې دغه اغلې یې په اړه چوپه خوله ده.

دا چې د نړۍ په کچه کفري ځواکونه د اسلام او مسلمانانو په وړاندې یو لاس شوي او په هر ډګر کې د مسلمانانو په ځپلو اخته دي پر مسلمانانو هم لازم ده چې د ځمکې په څلور خواوو کې له هغوی سره د عقیدې په مزي تړلو مسلمانانو سره یو والی اعلان او د مرستې لپاره یې میدان ته راودانګي.

د نړۍ تر ټولو لوی قرآن شریف

په روس کې د نړۍ تر ټولو لوی قران شریف د خلکو په خدمت کې وړاندې شو . له جواهراتو او سرو زرو سره د دې نسخې وزن ۸۰۰ کلو ګرامه دی، د قران پاک پوښ په جواهر پوښل شوی دی، په یو نیم میټر ورقه، په ۶۳۲ ورقو باندې په ډېر ښکلي خطاطۍ باندې لیکل شوی دی.

د روس تاتارستان ریاست دا قران شریف په ایټالیا کې جوړ کړی، د قران شریف دا عظیمه نسخه په یوه کال کې بشپړه شوې.

د نړۍ دا تر ټولو لوی قرآن شریف به د کازن په یوه جومات کې کېښودل شي.

د نني عصر غازيانو ته

د زړه له کومې پيغام

مفتي ابوعبدالله عزام

الحمد لله ناصر المجاهدين و مخزى الكافرين والصلاة والسلام على قايد المجاهدين امابعد:

۱- ګرانو غازيانو ! السلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

۲- ګرانو غازيانو ! په کومه ځمکه چې زموږ د امت د شهيدانو وينې توی شوې دي او ځمکه يې ګلرنګې کړې، هغه ځمکه به نن ستاسو سپېڅلي قدمونه ښکل کړي.

۳- ګرانو غازيانو ! کوم اسمان چې د مؤمنانو ورونو او زامنو او مظلومو لوڼو او ميندو زړه سوری کوونکي فريادونه اورېدلي وي، هغه اسمان به ستاسو د الله اکبر لړزونکې نارې او چغې هم واوري.

په نړۍ کې چې کوم جوماتونه په کليساو او مندرونو بدل شوي دي، هلته به بيا ستاسو د الله اکبر لړزوونکي غږونه او نارې انګازې وکړي.

۴- ګرانو غازيانو ! ستاسو لپاره له ما سره د يو ځو غوره خبرو او د زړه له دردمن غږ څخه پرته نور څه نه شته. ای ګرانو غازيانو ! کوم وخت چې امريکا او متحدينو يې په اسلام ګوزار کاوه، د اسلام پر خلاف يې د يوې پرېکنده جګړې اعلان وکړ، همدغه تاسو وئ چې د اسلامي امت سترګې در واوښتې، الله جل جلاله دې ستاسو حافظ او ناصر شي.

۵- ګرانو غازيانو ! ستاسو د مقاومت هدف تنها د الله جل جلاله د سپېڅلي دين برى دى، نو د دې غوره هدف لپاره مرګ او ژوند د دنيا تر ټولو لويه نېکمرغي ده.

۶- ګرانو غازيانو ! د اسلامي امت ډېرې پاک لمنې او مظلومې لورګانې او غيرتي ميندې چې عفت يې ورڅخه يرغلګرو کفارو او د هغوی بې غيرته مرتدينو ملګرو اخيستی، تاسو ته په لوړ غږ چغې وهي چې ای د اسلام غيرتي زامنو ! ای د اسلام فدايانو ! ای د اسلام سربښندونکو ځوانانو ! تاسو د ځمکې پر سر د هرې خور، مور او لور د عزت او عظمت د ساتلو لپاره پيدا شوي ياست.

۷- ګرانو غازيانو ! د خپلو پاکو وينو په نذرانه کولو سره د اسلام د عظمت تاريخ بيا راژوندی کړئ او د اسلام د حقانيت نوی باب پرې وليکئ.

۸- ګرانو غازيانو ! کوم وخت چې د اسلامي امت کښتۍ د ډوبېدو په ګرداب درېدلې ده، تاسو د دغې کښتۍ لپاره د يوه غوره ماڼو په څېر ثابت شوي ياست.

۹- ګرانو غازيانو ! که تاسو د ژوند په دې حساس پړاو کې د اسلام په ټول پوره وختئ، نو د ځمکې خلافت به ستاسو په برخه وي، تاريخ پر دې ګواهي ورکوي چې تل د نړۍ پر نقشه کړې وکړې کړښې د اسلام د غازيانو د تورې په څوکه سمې شوي دي.

۱۰- ګرانو غازيانو ! نن ورځ کفار په خپل ځواک او اتحاد او ټيکنالوژۍ باندې ناز کوي، خو که تاسو د يو مؤمن زلمي ايمان په خپلو زړونو کې راژوندی کړای شو، نو پر دې ياغي جهان به يو ځل بيا د بدر، حنين او قادسيې داستانونه تکرار شي.

۱۱- ګرانو غازيانو ! کوم وخت چې د اسلامي امت د غدارانو له لاسه د اسلامي امت بنيادونه لړزېدلي دي، همدغه تاسو د فولادي غرونو په څېر په خپل ځای پاتې شوي ياست.

۱۲- ګرانو غازيانو ! تاسې د هغه قوم بچيان ياست چې د ځمکې پر سر د هر مظلوم چغې ته لبيک وايي او هغوی له ظلم څخه ژغورل خپل فرض ګڼي، نو

تاسو د خپلو خویندو میندو په بې عزتۍ چپ نه شئ پاتې کېدی.

۱۳- ګرانو غازیانو ! ژوندي او مېړني ولسونه د ازادۍ د نارې او شعارونو ورکولو څخه مخکې خپلې تورې له تېکو څخه راباسي او د مقابلې ډګر ته وردانګي، نو تاسو هم د ژوندي او مېړني ولس غیرتي بچیان یاست، خپلې وسلې د کفري ځواک خلاف راواخلئ او میدان ته راودانګئ.

۱۴- ګرانو غازیانو ! هر وخت چې د امت اسلامي په رګونو کې د ژوند وینې وچې شوي دي دغه تاسو اتلان یاست چې د ژوند په ترخو او وېرونکو شپو کې مو لامبو وهلې ده او اسلامي امت لره مو بیا د عزت او وقار او ازادۍ ژوند وربښلی دی.

۱۵- ګرانو غازیانو ! د اسلام د ګلبڼ د اوبه کولو لپاره خپلې پاکې او سپېڅلې وینې نذرانه کړئ، راتلونکي نسلونه به ستاسو په وینو خپلې د ازادۍ ډېوې په عالم اسلام کې بلې کړي او ستاسو په مبارک پل به پل کښېږدي.

۱۶- ګرانو غازیانو ! د خپلو پاکو وینو په نذرانه کولو سره د ازادۍ او ایمان ډېوه بله وساتئ او د غلامۍ او بې ایمانۍ د ذلیل ژوند پر ځای د شهادت د عزت مرګ ته لبیک ووایاست.

۱۷- ګرانو غازیانو ! د صبر، تقوی، ذکر او استقامت په وسیله خپل سپېڅلي مقاومت ته دوام ورکړئ او د نړۍ ستر طاغوت امریکا او د هغوی د متحدینو پر خلاف خپل د حق سنګر د یو پولادي او نه ماتېدونکي غره په څېر ثابت کړئ.

۱۸- ګرانو غازیانو ! د هر ظالم، جابر او متجاوز څخه د اسلامي امت د ګرانو شهیدانو د هر څاڅکي د وینو کسات او بدل واخلئ.

۱۹- ګرانو غازیانو ! د اسلامي امت په زرګونو پاک دامنې خویندې د خپلو عفتونو د بدل اخستلو لپاره ستاسو لارې څاري، الله جل جلاله دې تاسو ته د هغوی د عفت د بدل او کسات اخیستلو توفیق درکړي.

۲۰- ګرانو غازیانو ! په اسلامي امت کې د ارتداد فتنه ډېره په تېزۍ لکه د توند توپان په څېر خپرېږي نو دغې فتنې ته د پای ټکی تاسو ایښودلای شئ.

۲۱- ګرانو غازیانو ! ستاسو د سپېڅلي جهاد په برکت د نړۍ د کفري ځواکونو پخوانۍ مضبوطې کلاګانې او سنګرونه یو پر بل پسې ماتېږي او د کفر په نوي سامان سمبال لښکرې د ایمان یوې زوروري څپې په مخه اخیستي دي په ګرده نړۍ -افغانستان، عراق، صومالیه، فلسطین، کشمیر، الجزایر، شیشان، یمن بلکې په ټول خراسان- کې ستاسو د ازادۍ او نېکمرغۍ اسونه مخ په وړاندې روان دي او ستاسو د ازادۍ او نېکمرغۍ پیغام خپروي، ستاسو دا لوي بری او فتح دې ټول امت ته مبارک وي.

۲۲- ګرانو غازیانو ! تاسو پر دې ویاړ او افتخار کوئ چې لوی خدای تعالی تاسو د خپل دین د دفاع کولو لپاره غوره کړي یاست.

۲۳- ګرانو غازیانو ! تاسو د لوی خدای جل جلاله د خوښۍ لپاره د هغه په لار کې خپل سرونه په تلي کې نیولي دي، هماغه خدای به ستاسو مرسته کوي هغه وخت رایاد کړئ چې لوی خدای تعالی خپل درې سوه دیارلس تنه کوچنی ټولګی د ایمان په ځواک د دښمن په غوره وسله وال لښکر بریالی کړ، د قادسیې، یرموک او اجنادین په جګړو کې د حق د یوې تورې په وړاندې د باطل لس او کله تر لسو هم زیاتې تورې میدان ته راوتلې خو لوی خدای تعالی تل حق پالونکو ته بری او فتحه ور په برخه کړې ده، نو ګرانو غازیانو ! نن ورځ به هم ستاسو مدد وکړي او د نړۍ د متحد ځواک پر خلاف به تاسو کامیاب کړي.

۲۴- د الله تعالی او رسول صلی الله علیه وسلم غیرتمندو غازیانو او فدایانو ! نن ورځ ستاسو د زړورتیا، بهادرۍ او ستاسو د ایمان د امتحان ورځ ده، د دښمن له زیات شمېر څخه ونه وېرېږئ، ستاسو جګړه د یو قوم خلاف جګړه نه ده، د کوم هېواد خلاف نه ده، ستاسې جګړه د حق او باطل جګړه ده، بلکې ستاسو جګړه د نړۍ د هر فرعون او سرکښ خلاف جګړه ده، تاسو د ځمکې پر

مخ خپل حکومت نه غواړئ بلکې الهي نظام نافذول غواړئ، هیڅ طاقت او باطل لښکر به ستاسو په وړاندې ونه شي درېدی.

۲۵- ګرانو غازیانو ! تل هوښیار او ویښ اوسېږئ او دا زیار باسئ چې په اسلامي امت کې غدارانو ته د ناستې ځای پرېنږدئ او تر هر چا لومړی خپل غدار د مرګ په خوب ویده کړئ، دا ځکه چې د کور غدار او غل له دښمن څخه څو چنده زیات خطرناک وي، هغه کور چې ساتونکي یې له غلو سره یو ځای شي تل له بربادۍ او رسوایۍ سره مخ کېږي.

ای د جزاء مالکه ! ای رب العالمین !

موږ ستا د سپېڅلي دین کامیابي، بری او نفاذ غواړو.

الهي ! ته موږ ته د خپلو صحابوو او د نېکو غازیانو او مؤمنو نېکونو جذبې رانصیب کړې.

زموږ خپلوان، میندې او پلرونه د قیامت په ورځ زموږ په سبب ټیټ سترګي مه کړې.

الهي ! موږ ته د غازیانو عزتمند ژوند او د شهیدانو ویاړلی مرګ راکړې.

امین یا رب العالمین

* * *

په سورت انفال کې د جهاد اړين

احکام او مسایل:

مفتي ابو عامر صاحبزاده

په دې سورة کې درېيم ضروري حکم د صلحې او معاهدې دی، چې په **۵۲**، **۵۸** او **۶۱** اياتونو کې ورته اشاره شوې ده. د دې حکم په اړه موږ درې خبرې اړينې ګڼو، چې دلته بايد تر څېړنې لاندې ونيول شي:

۱- د صلح او معاهدې ثبوت.
۲- د جواز شرايط او حالتونه.
۳- د **۵۸-۶۱** اياتونو په اړه د مفسرينو او فقهاء کرامو اراء او اقوال.

اوله خبره: له کفارو سره د رسول الله صلی الله عليه وسلم د صلح او معاهدې ثبوت:

رسول الله صلی الله عليه وسلم چې کله مدينې منورې ته هجرت وکړ، د سياسي پوهې او بصيرت په بناء يې د مدينې منورې يهودو سره معاهده وکړه، ځکه مسلمانان په دې وخت کې د ضعف حالت کې وو، له ټولو کفارو سره جنګ په داسې حالت کې خورا ګران او سخت و، معاهده په يو څو شرايطو وشوه، ځينې دا دي:

۱- که په مدينې منورې باندې د کوم دښمن له خوا حمله وشي، نو په شريکه به يې ټول دفاع او مقابله کوو.

۲- د مسلمانانو پر خلاف به د مکې قريشو يا يې حلفاء (دوستانو) ته په مدينه منوره کې پناه نه ورکول کېږي.

۳- د مدينې او سېدونکو تر منځ که څه اختلاف او جګړه پيدا شي، نو فيصله به جناب رسول الله صلی الله عليه وسلم ته راوړل کېږي.

۴- د جنګ مصارف او فوايد به د مدينې ټولو اوسېدونکو منځ کې شريک وي(¹).

خبره دا وه چې يهودو په بدر کې خيانت کړی و. د مسلمانانو پر خلاف يې پټې دسيسې جوړې کړې وې، ليکن بيا راغلل او عذر يې وکړ، ورسره د عهد تجديد وشو، بيا يې د خپل عادت پر بناء په احد کې خيانت وکړ او د مکې مکرمې مشرکينو سره يې لاس يو کړ، هماغه و، چې رسول الله صلی الله عليه وسلم هم دوی ته خبر ولېږلو، چې ستاسو د همېشه خيانتونو په وجه زموږ او ستاسې تر منځ چې کومه صلح او معاهده وه، هغه ختمه شوه او يهود بنونضير يې جلا وطني کړل.

بيا دوی په غزوة احزاب (خندق) کې له نورو کفارو سره ښکاره او عام ملاتړ وکړ. کله چې د مکې کفار وتښتېدل، نو يهود خپلو قلعه ګانو کې پټ شول. له احزابه وروسته په بني قريظه باندې د يرغل حکم راغی، رسول الله صلی الله عليه وسلم سره د صحابه کرامو ورپسې ورغلل او محاصره يې کړل، چې تقريباً **۲۵** ورځې يې دوام وکړ. دوی د سعد بن معاذ رضي الله عنه په فيصله راضي او خوشحاله شول او هغه هم داسې فيصله وکړه، چې ځوانان دې ووژل شي، چې د ۶۰۰ نه تر ۷۰۰ پورې وو او ماشومان، زنانه دې اسيران کړی شي او همداسې ورسره وشول.

خبره رانه اوږده شوه، راځو خپل مقصد ته چې هغه د صلح او معاهدې ثبوت و. دا اوله معاهده وه، بيا د هجرت په ۶ کال د مکې مشرکينو سره هم صلح شوې وه، چې په اختصار او لنډيز سره بايد ذکر شي.

رسول الله صلی الله عليه وسلم سره له ۱۴۰۰ صحابه کرامو د همدې کال ذي القعدې په مياشت مکې مکرمې ته د عمرې اداء کولو په نيت روان شول، دا ځکه چې په شوال کې رسول الله صلی الله عليه وسلم خوب ليدلی و، چې مکې ته له ملګرو سره په امن او بې ډاره داخل شي، کله چې په حديبيه کې ورته لاره ورنه کړل شوه، داسې حال کې چې رسول الله صلی الله عليه

---

[1] ۱- تاريخ اسلام، د مولانا اکبر شاه، لومړی جلد، ۱۳۱ مخ.

وسلم د جنګ په نیت نه و راوتلی، نو د مکې مشرکینو سره یې په څو شرطونو صلح وکړه، چې یو له هغې دا و، چې مسلمانان به سږ کال عمره نه اداء کوي، اینده کال ته به راځي او صرف ۳ ورځې به تېروي او له توري پرته به نورې اسلحې هم ورسره نه وي او هغه به هم په تېکو کې بندې وي.

بل دا چې ۱۰ لس کاله به په یو بل غرض نه کوي، بل دا هم و، که تاسې نه څوک راشي (مرتد شي عیاذاً بالله) هغه به نه درکوو او که زموږ څوک درشي او مسلمان شي هغه به بېرته راکوئ، خو دا شرط په اکثر صحابه کرامو ډېر سخت تمام شو، لیکن د نبي علیه السلام د فیصلې په وجه یې ومنلو. بالاخره دا عهد هم بیا د کفارو لخوا مات شو(۲).

دوهمه خبره: د صلح د جواز شرایط:

دا خبره اتفاقي ده، چې صلح (روغه جوړه) یا پر بل تعبیر ډزبندي او جنګ بندي، نه مطلقاً روا ده او نه مطلقاً منع او ناروا ده، بلکې د جواز لپاره یې څو شرطونه او حالات علماء ذکر کوي، چې په لاندې ډول دي.

ا- صلح به هله روا وي، چې په کې د مسلمانانو خیر او فایده وي، مثلا د مسلمانانو کمزوري او ضعف وي او له صلح په استفادې ځانونه قوي کوي.

ب- صلح به هله روا وي، چې د صلح وړاندیز د کفارو له طرفه وي، مسلمان طرف نه باید د صلح پېشنهاد نه وي، ځکه الله تعالی په دې سورة کې ذکر کړي: { وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا } که د دوی له طرفه سولې ته میلان وي، بیا ته هم ورته مایله شه (صلح ورسره وکړه). فاجنح لها دا خطاب نبي علیه السلام ته دی، خو حکم تر قیامت پورې هر امام او امیر ته متوجه دی او دا امر بالاتفاق د وجوب او فرضیت لپاره نه دی، بلکې د اباحت لپاره دی او د مسلمانانو پر مصلحت بناء دی.

په سورة قتال (محمد صلی الله علیه وسلم) کې د مسلمانانو له طرفه د صلح پر وړاندیز بندیز دی: { فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلْمِ }.نو مالومه شوه چې د صلح وړاندیز به د مسلمانانو له طرفه نه وي او که د هغوی (کفارو) له طرفه وي، بیا به په کې مصلحت ته کتل پکار وي، چې مصلحت په څه شي کې دی، د صلح وړاندیز منل ښه دي او که ردول؟

ج- که چېرته مسلمانان د سخت تکلیف او مجبورۍ په حالت کې وي، چې بغیر د صلح نه یې بله چاره او لار نه وي، بیا مسلمانان هم د صلح وړاندیز کفارو ته کولی شي. ابن رشد مالکي لیکلي: که د مسلمانانو د ختمېدو خطره وي، بیا مسلمانان د صلح لپاره مال هم ورکولی شي(۳).

درېیمه خبره: لومړی د(۶۱) آیت په اړه د مفسرینو او علماء اراء او اقوال: { وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ }. امام ابوبکر جصاص رحمه الله داسې لیکي: دا ایت د ځینو مفسرینو په نزد منسوخ دی او ناسخ یې د قتال { وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً } ایت دی او دا د معمر، قتاده، سعید ابن المسیب رحمهم الله رایه ده.

او ځینې نور مفسرین وایي، چې دا ایت د اهل کتابو باره کې دی او د قتال حکم د مشرکینو په اړه دی، ځکه رسول الله صلی الله علیه وسلم چې مدینې ته راغی، نو له یهودو سره یې صلح او معاهده وکړه، لیکن دا قول کمزوری ځکه دی، چې صلح او معاهده له مشرکینو سره هم ثابته ده، لکه مخکې وویل شو(۴). د ایت د نسخ باره کې التسهیل لعلوم التنزیل قول کړی دی، فرمایي: "والایة منسوخة بآیة القتال في البراءة، لأن مهادنة الکفار لا تجوز "(۵). اصح قول دا دی، چې دا ایت نه منسوخ او نه اهل کتابو پورې مختص دی، بلکې محکم او عام دی، خو په مصلحت او حالت ته په کتو پورې مقید دی.

ابن الهمام رحمه الله وایي: دا ایت (وان جنحوا) اګر که مطلق دی، خو په اتفاق د فقهاوو په کې قید د مصلحت مراد دی، چې مسلمانانو ته

---

[2] -تېر ماخذ، ۱ جلد، ۱۷۳-۱۸۰ مخ.

[3] -بدایة المجتهد، ۱ جلد، ۴۷۵ مخ.

[4] -احکام القرآن، جصاص، ۳ جلد، ۲۹ مخ.

[5] -التسهیل لعلوم التنزیل، ۲ جلد، ۲۸ مخ.

په کې خیر، فایده او مصلحت وي. لامل په کې د سورة قتال {فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلْمِ} چې دې کې له صلح منع ده. خبره دا شوه؛ که څه مصلحت او څه فایده په کې مسلمانانو ته نه وي، بیا دا صلح بالاجماع ناروا ده(۶). علامه ابن الهمام د دواړو ایتونو تطبیق ته هم اشاره وکړه، چې د منع ایت(سورة محمد **۳۵**) د عدم مصلحت او عدم فایدې کې دی او د جواز ایت(سورة انفال **۶۱**) د مصلحت او فایدې پر بنا دی.

د ښه وضاحت لپاره د دوه نورو مفسرینو اقوال هم راوړو: ابوبکر جصاص رحمه الله لیکي: د مسلمانانو دوه حالته دي:

د کموالي او ضعف حالت، چې دښمن ډېر او قوي وي، په دې وخت کې بیا صلح جایز ده.

ب: د قوة او ډېروالي حالت، چې دښمن لږ او کمزوری وي، بیا صلح منع او حکم د قتال دی.

لږ وروسته بیا دا سې لیکي: که مسلمانان بېرته قوي او په جنګ قادر شي یا له هغوی څخه د عهد او معاهدې ماتولو خطره او وېره وي، بیا به خبر ورکوي، چې زموږ او ستاسو معاهده ختمه ده او قتال به ورسره کوي یا به کفار جزیه ورکوی(۷).

د تفسیر بیضاوي شارح، شیخ زاده بیا دا سې لیکي: "وقال الامام أبو اللیث انما یجوز الصلح اذا لم یکن للمسلمین قوة". معنا صلح په هغه وخت کې روا ده، چې مسلمانان کمزوري وي، چې کله مسلمانان قوة کې وي، بیا صلح مناسب نه ده، بلکې قتال به کوي، تر دې چې دا کفار یا مسلمانان شي او یا جزیه ورکړي، خو دا کفار به عرب نه وي، ځکه په عربو کافرانو باندې جزیه نه شته یا ورسره جنګ دی او یا به مسلمانېږي. د زمخشري قول یې نقل کړی، چې هغه وایي: چې ټول اختیار د امام (امیرالمؤمنین) دی، چې په څه کې د اسلام او مسلمانانو خیر او مصلحت ګڼي، باید هماغه وشي، که جنګ وي او که صلح(۸).

له تفاسیرو، احادیثو او فقه کتابونو څخه دا اتفاقاً راوځي، چې صلح د اسلام او مسلمانانو پر مصلحت او ضرورت موقوف ده. که صلح کې د اسلام او مسلمانانو هیڅ خیر نه و، د مسلمانانو په ضرر وه یا د مسلمانانو ورته ضرورت او احتیاج نه وي، بیا بالاتفاق دا صلح جایز نه ده، بلکې دا د تسلیمۍ او د اسلام او مسلمانانو د تذلیل او سپکولو په معنا ده.

زموږ د حنفي فقهې مشهور او معتبر کتاب هدایة کې دا سې راغلي: صلح معنا جهاد دی، ځکه له جهاده مقصود د کفارو د شر دفع کول دي او دا په صلح هم حاصل شو(۹).

کله چې په کې د مسلمانانو خیر او مصلحت نه وي، بلکې خالص فایده یې کفارو ته وي، د کفارو د شر دفع نه راځي، نو ځکه صلح هم بیا جایز نه ده.

(**۵۸**) آیت ته راځو: هرکله چې صلح او معاهده وشوه، بیا به مقابل لوری غدر او خیانت نه کوي، بلکې دا به په خپل عهد او معاهدې ټینګ ولاړ وي، ترڅو پورې چې هغه د عهد موده ختمه شي یا له کفارو څخه عهد مات شي او خیانت د هغوی له طرفه واقع شي بیا به عهد او معاهده ختمه وي. معاهده او صلح څومره موده پورې چې امام یې مناسب ګڼي، کولی شي، دا د امام ابوحنیفه، امام مالک، امام احمد رحمهم الله رایه ده. صرف امام شافعي رحمه الله وایي، چې له هغې مودې نه به زیات نه وي، څومره موده چې رسول الله صلی الله علیه وسلم صلح کړې وه، چې هغه لس کاله وه(۱۰). امام شافعي رحمه الله له (۱۰) لسو کلونو څخه زیات د صلح او معاهدې قایل نه دی. له دې نه باید کمه یا فقط لس کاله وي.

یوه فقهي جُزیه: چې کله معاهده یوې خاصې نېټې پورې شوې

---

[۶] - فتح القدیر، ابن الهمام، **۵** جلد، ۲۰۴ مخ.

[۷] - احکام القرآن، ۳ جلد، ۷۰ مخ.

[۸] - حاشیة شیخ زاده علی البیضاوي، ۳ جلد، ۳۱۴ مخ.

[۹] - الهدایة، ۲ جلد، **۵۱۲** مخ.

[۱۰] - بدایة المجتهد، ۱ جلد، ۴۷۴ مخ.

وي او له دې نېتې نه مخکې امام د عهد په ماتولو کې مصلحت وګوري، نو ماتولی يې شي او که نه؟ ځواب دا دی، چې هو ماتولی شي، خو د معاهدې د ختمولو خبر به ورلېږي، ځکه چې مسلمان بايد تر اخره بريده ځان له غدر و خيانت څخه وژغوري.

همدارنګه کله چې له کفارو څخه د عهد ماتولو خطره او وېره وي، بيا يې هم ماتولی شي، خو خبر ورکول به ضرور وي، چې زموږ او ستاسو منځ کې معاهده ختمه شوه. دې خبرولو ته (نبذ) وايي. الله تعالی فرمايي: {وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَى سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ}(١١). د نبذ معنا "اعلام نقض العهد " ده(١٢). کله چې دوی ټولو خيانت اولاً ابتداء شروع کړو بيا يې د خبرولو حکم نه شته يا يې بادشاه يا څو کسانو خيانت وکړو، خو د بادشاه په اذن او حکم سره او که عهد او معاهده څه کسانو ماته کړه چې واکمن خلک وو، نو دا نقض صرف د همدوی په حق کې دی او که واکمن نه وو او دار اسلام ته راغلل او خيانت ترېنه صادر شو، د قتل په صورت يا د غلا په صورت، دا نقض نه ګڼل کيږي(١٣).

د اسلام له ښېګڼو څخه دا هم ده، چې خيانت او غدر به له کافر سره هم نه کوې، له همدې وجه شريعت کې معاهد وژل منع دي او که چا قصداً بې له څه جرمه وواژه، نو دا مسلمان قاتل به قصاصيږي. دا زموږ د احنافو قول دی. دليل يې حديث دی چې: (دمائهم کدمائنا) چې د دوی وينې زموږ د وينو په شان دي، نو لکه څنګه چې مسلمان د اسلام په وجه محفوظ الدم دی، همدارنګه معاهد کافر د معاهدې له وجه معصوم الدم دی.

يو حديث کې راځي، چا چې معاهد (په دوران د معاهدې کې) ووژلو، نو د جنت بوی به هم ونه ګوري. د دې بحث اخر کې يوه فقهي جزيه چې د يادولو وړ ده، هغه دا چې صلح بالمال هم روا ده، ځکه؛ هر کله چې صلح روا شوه، نو د دې صلح په بدل کې له کفارو څخه مال هم اخيستی شي، النتف في الفتاوی ليکي چې؛ که مال ته د مسلمانانو ضرورت وي، بيا موادعة او صلح په مال هم کولی شي، چې له کفارو مال واخلي او د ده په عوض کې ورسره صلح وشي (١٤). والله اعلم

نـــــــــــــــــــــــــــــــــــوربيـــــــــــــــــــــــــــــــــــا.........

---

(١١) - سورة الأنفال: **٥٨**.

(١٢) - الهداية، ٢ جلد ، **٥٢٣** مخ. فتح القدير، **٥** جلد ، **٢٠٢** مخ.

(١٣) - د دې موضوع په اړه البحر الرائق ښه تفصيل کړی، **٥** جلد ، **١٣٥** مخ.

(١٤) - النتف في الفتاوی، **٤٤٢** مخ.

د جهاد له سنګره!

د سترګو لیدلی حال

نقیب خوستی

تېر کال همدا شپې ورځې وې، د جون میاشت وه، یو ځوان مې د سټو کنډو په جهادي محاذ کې ولید، ښایسته منځنی قد، ورین تندی، ګڼې کږې ښنلېدلې وریځې، تورې غټې سترګې، کاږه ګڼ بانه، تکې تورې تنکۍ ږیرې یې تک سپین مخ ته بېمثاله ښکلا وربښلې وه، په سپین نوراني تندي یې د سجدې اثرات له ورایه معلومېدل، د تندي په سر یې تورې اوږدې ګړګوتي څڼې دوه پړقه اچولې او پر دواړو اوږو راخورې وې، سوربخون چترالی پکول یې پر سر، سپین کرمبچ بوټان یې په پښو، خړ رنګه جامې یې په تن وې، په داسې حال کې مې ولید، چې د کمین په تکل یې په ملا ګردنۍ (چانټه) ټینګه تړلې او کلاشینکوف یې پر چپه اوږه راځړېده، په جېب کې یې موبایل ناڅاپه دا ترانه زمزمه کړه: (ښښلئ مو جهاد کې سر او مال د خدای په نام… عسکر یو د اسلام، عسکر یو د اسلام) په ډېره بیړه یې موبایل راواخیست، د موبایل سکرین ته په کتو مسک شو- اوکی یې کړ، غوږ ته یې ونیو، (السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته…ښه یم ته څنګه یې؟… زه چې راتلم هغه ورځ دې طبعیت ښه نه و، اوس څنګه یې؟… الحمد لله ستا د دعا برکت دی جوړ یم… هو ادې جانې که خدای کول دا دی روان یو دعا راته کوه، چې خدای پاک مو فتحه نصیب کړي او زه خپل لوړ ارمان ته ورسېږم… ههههه نه تر اوسه خو نه… سمه ده، ستا تحفه مې په جېب کې ده سترګې به تورې کړم… او هو مورجانې ! که تا په پاکو شیدو رالوی کړی یم او د زانګو له هر ټال سره دې الله راته ویلی وي، نو بیا خو زړه مه خوره، زما یقین دې چې د خدای نصرت له موږ سره دی، کامیابي زموږ ده ان شاءالله !… هو همدا شېبه روانېږو… آمین …آمین…آمین، ګوره ادې جانې ! ته یو ځل بیا راته بخشش وکړه… ما شاء الله، نورو وروڼو ته مې هم دا نصیحت کوه، نور درنه اجازه اخلم د خدای په امان.

ټېلېفون یې جیب ته کړ او شا و خوا یې وکتل، پر ما یې نظر ولګېد، مسکی مسکی را روان شو، په تنکۍ ږیره او ګوړګوتي څڼو یې لاس تېرول، زه هم ورنږدې شوم، ورته ومې ویل: لکه چې له مورجانې سره دې خبرې وکړې؟ ! ده ویل هو ! هغې ته مې پرون ویلي و چې سبا کمین ته ځو، نو زړه یې صبر ونه کړ، ټېلېفون یې راته وکړ او خدای پاماني مو سره واخیسته. ما ویل نور یې څه درته ویل ؟؟؟ ! په کړس کړس یې وخندل او بیا یې وویل: چې د غیرت، زړورتوب او مېړانې ټینګار یې راباندې کاوه او دعاګانې یې راته وکړې.

زه د دې مور داسې عقیدت او له اسلام او هیواد سره مینې ته حیران پاتې شوم، ځکه په اوسني وخت کې میندې خپل بچیان هیڅکله د مرګ په خوله کې نه ورکوي او بیا داسې سرو اورونو ته لېږل چې د بېرته راستنېدو چانس یې ډېر کم وي.

په هر حال امیر صاحب د وروستیو هدایاتو لپاره په مجاهدینو غږ وکړ، ټول راغونډ شول، پلان تشریح او لازم هدایات ورکړل شول، طرفونو ته کسان معلوم کړای شول، دعا وشوه او هر څوک په خپل استقامت وخوځېدل زه او دی (سیف الله) یو ځای روان شو، پیکا او کلاشینکوف مو له ځان سره واخیستل، په ټوله لاره یې راته د شهادت فضائل بیانول، په آخر کې مې

ورته وویل: لکه چې یو ځای جنت ته ځو ! ده وویل: د خدای پاک به څنګه خوښه وي خو په همدې اراده راوتلي یو.

خو ! یو لوی ارمان مې دا دی چې زه په خپل لاس وژل شوي امریکایان ووینم، کله چې ټاکلي ځای ته ورسېدو او نور ملګري هم ځای پر ځای شول، زر زر مو څو څو تیرې سر په سر کېښودې. ما ته یې وویل چې ته څار کوه زه لګ غوندې تلاوت کوم، پوره ساعت به لا نه و تېر شوی چې د کفارو کتار په کنډو راواوښت، ما ور غږ کړ: سیف الله ! سیف الله ! د کافر زامن خو راغلل، ده وخندل، مرمۍ یې تېره کړه، نور نو له هدایت سره سم انتظار یو، د کتار په لومړي ټانګ پسې ماین خلاص شو، څو دقیقې غلي ناست وو، دښمن د خپلو مړو د غوښو راټولولو لپاره عسکر پلي کړل سم ژوبلولو ته برابر شول، د سیف الله ټوپک له ما سره و او ده پیکا اخیستې وه، د آمر له امر سره سم لومړی د پیکا ضربې پیل شوې، پلي عسکر که څو تنه خلاص شوي وي نور یې ځای پر ځای په خپلو وینو کې ولوغړېدل او د همېش لپاره یې مسلمانان له شره خلاص شول، د راکټ لانچرو او وړو وسلو ناتاره فیرونه پیل شول، جنګ شلو دقیقو ته وغځېد، ما ترې وپوښتل: څنګه ارمان دې پوره شو؟ ده وویل یو ارمان خو پوره شو خو د شهادت...

لا د ستنېدو امر نه و شوی، سیف الله په هدفونو د مرمیو باران جوړ کړی و، د الله اکبر غږونه یې کول چې دښمن ورته زیات متوجه شو، د ټانګ له سره یې د مشینګړې خوله راواړوله او بېدرېغه فایرونه یې پیل کړل، سیف الله هم همدغه ټانګ تر هدف لاندې ونیو او ځای پر ځای یې غلی کړ، خو کله چې ده سر را اوچت کړ، له بلې خوا مرمۍ راغلې او د ده په سینه ښخې شوې، ده په مسکي حالت کې د شهادت کلمه ولوسته او روح یې خدای پاک ته وسپاره او خپل لوړ ارمان ته ورسېد. انا لله و انا الیه راجعون

د ده جنازه مو پر اوږو وه چې په جېب کې یې موبایل تېلېفون بیا هماغه ترانه پیل کړه: (ښنلی مو جهاد کې سر او مال د خدای په نام = عسکر یو د اسلام، عسکر یو د اسلام)، امیر صاحب یې له جېب نه موبایل راواخیست ویې کاته، او بیا یې په خپل جېب کې کېښود.

شېبه تېره نه وه چې بیا همدغه ترانه زمزمه شوه، خو تېلېفون ځواب نه شو، په درېیم ځل امیر صاحب وویل: د مور ټېلېفون یې دی، نه به یې خبروو که څنګه؟ ! ما ورته وویل: خبره یې کړه چې خوشحاله او مطمئنه شي، تېلېفون یې او کی کړ، له سلام سره جوخت یې مور وویل: ته خو سیف الله نه یې، غږ دې بدل دی، امیر صاحب ورته وویل: مورې مونږ هم ستا د اولادونو په څېر یو، هغه پوه شوه، نو د خدای جل جلاله تحمید یې ووایه او امیر صاحب ته یې د ده د شهادت مبارکي ورکړه، بیا یې ورته وویل: چې د ده د څنګ له مجاهد سره خبرې کول غواړم، نو ما ته یې تېلېفون راکړ، له سلام وروسته مې د سیف الله د شهادت مبارکي ورکړه او دې په ډېره خوشحالۍ ما ته مبارکي وویله، بیا یې د ده د شهادت ټوله کیسه راباندې بیان کړه، نو له ډېرې خوښۍ سره سره یې وویل: نو اوس مو که له وسه شي را ویې رسوئ او که نه هملته یې خاورو ته وسپارئ.

ما د ملګرو په مشوره وخت او لاره ورته وښودل، کله چې موږ تر نیمایي لارې ور رسېدو، مور، پلار او کشری ورور یې له تابوت او د ګلونو له هارونو سره یو ځای رارسېدلي ول.

کله چې مو د ده د جنازې موټر ورته ودراوه، نو والدین یې راغلل شهید او موږ ټولو ته یې د شهادت مبارکي وویله، د ده په پرهر پرهر سینه یې ګلونه خواره واره وشیندل، مور یې ورته آفرین وویل بیا یې په داسې حال کې چې سترګې یې له اوښکو ډکې وې او په ژړا کې یې ورو ورو خندل وویل: زویه ! که ستا شهادت خدای قبول کړ زما د جنت وسیله به یې، زه نن افتخار کوم چې د شهید مور شوم، شهیده زویه ! اوس به زه په جنت کې د دوه اویا حورو خواښې یم.

فقهي درسونه :

د اسلامي فقهې او رومي قانون تر مینځ ګډې ځانګړتیاوې

لیکوال : دوکتور احمدمحمودغازي

ژباړن : شفیع الله احمدزی

دریيمه برخه

شریعت یوه روښانه لار

د انساني وضعي قوانینو مقابل کې اسلامي شریعت دی، دې شریعت یوه لار ښوولې، چې انسان یې عملي کوي. د دې لارې بنسټیزې نښې نښانې الهي شریعت وضعه کړې دي، د الله تعالی شریعت دا ویلي چې؛ که پر دې لار چلېږې، بریالی به یې او که بله لار دې غوره کړه، نو کامیابي به په سترګو ونه وینې. که ته چېرته په یوه صحرا کې سفر کوې او تا نه د مشرق او مغرب لار غلطه وي او په دغه وخت کې تا ته یو څوک دلارې مشالونه کېږدي، نو منزل ته د رسېدو لار به دې اسانه شي. له دې ورسته دې خپله خوښه ، چې په اوښ، اس یا په موټر کې سفر کوې؛ په لار کې دمه کوې یا سیده خپل هدف ته ځان رسوې؛ ځان سره د لارې توښه څه اخلې یا نه. ستا خپله خوښه. دا ټول تفصیلات ته د حالاتو اړوند په خپله ټاکلی شې او که د لارې مسیر دې معلوم نه وي، څوک به درته وایي چې ښي، څوک به وایي چپ اړخ ته لاړ شه، ټول عمر به درباندې سرګردانه تېر شي او خپل منزل ته به ونه رسې. له همدې امله رب العالمین د رحمت للعالمین په واسطه د رحمت پیغام رالېږلی، هغه الهي شریعت دی، چې په دې صحرا او ځنګل کې درته سمه لار په نښه کړي او دغه لار به تا خپل ټاکلي هدف ته رسوي. دې لارې ته په عربي کې شریعت ویل کېږي. شریعت یوه جامع اصطلاح ده او ټولو هغو شیانو ته شامله ده چې رسول الله صلی الله علیه وسلم یې لارښوونه کړې. ټول قران مجید او نبوي سنت ته شریعت ویل کېږي. دې شریعت کې د انسان د دنیا او اخرت کامیابي پوښلي دي او د ژوند په هر پړاو کې چې څه ستونزو سره مخ کېږي، شریعت یې د حل ضمانت کوي. عربي کې شریعت هغې لارې ته ویل کېږي، چې ته پرې د اوبو چینې ته رسېږې.

که تاسو په یو کلي یا بانډه کې ژوند کوئ او ستاسو په کور کې دا یو مناسب نظام نه وي، نو به خامخا کومې نژدې چینې یا لښتي ته د اوبو راوړلو لپاره ځئ او همدې چینې ته به د کلي نور خلک هم ځي او د خلکو دغه همېشنی تګ را تګ به دې چینې ته یو لاره جوړه کړي وي، چې د نورو لارو په پرتله به لنډه وي هېڅوک به هم د لرې لارې تکل ونه کړي، بلکې همدا لنډه لار به کاروي او همدغه به سیده، لنډه او پراخه لار وي. د خلکو ډېر تګ راتګ پر دې لار تا یقیني کوي، چې دغه لار سیده چینې ته تللې او که څوک په بله لار ځي، نو د ورکېدو امکان یې

ډېر دی او که په همدې مشهورې لارې ځې، نو خپل منزل ته رسېدل ډېر یقیني دي. همدې لارې ته په عربي کې شریعت وایي. الله تعالی په قران مجید کې فرمايي.(وجعلنا من الماء كل شئ حی) موږ هر ژوندی شی له اوبو پیدا کړی یعنې چې کومه لار تا د ژوند ماخذ او مصدر ته رسوي، هغې لار ته عربۍ کې شریعت ویل کیږي. دغه لار تل لنډه، پاکه، پراخه او منزل ته درسېدو یقیني لار وي. دا د شریعت د لفظ لغوي ځانګړتیاوې وې. قران مجید دا هم فرمایلي دي (وأن الدار الاخرة لهي الحيوان) چې داخرت ژوند په حقیقت کې ریښتینی ژوند دی. د دې ژوند یقیني منزل ته دې چې کومه لار رسوي هغه لار ته شریعت ویل کیږي. د شریعت لار بې شکه پاکه، اسانه او پراخه لار ده. له همدې امله د هدایت دې نظام او د رحمت دغه پیغام ته د شریعت کلمه غوره شوې، ځکه چې دا کلمه هغو اړخونو ته شامله ده چې الله تعالی یې د شریعت په کلمه کې انساني اذهانو ته کوزول غواړي. الله تعالی چې د شریعت په صورت کې کومه لار موږ ته را ښوولې، د دنیا و اخرت د کامیابۍ یوازنۍ او یقیني لار ده.

د شریعت د کار دایره:

کله چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم پر شریعت سوچ کوو، نو دې نتیجې ته رسېږو چې شریعت د ژوند په دریو مهمو میدانونو کې لار ښوونې لري.

تر هر څه وړاندې د انسان ذهني او فکري لار ښوونه ده. که یو انسان له فکري او ذهني پلوه ګډوډ او پرېشانه وي، دی پر دې نه پوهېږي چې دا لار چېرته تللې او د کامیابۍ لار کومه ده او د ناکامۍ کومه، نو دغه انسان به د دنیا په دې ځنګل کې ورک و بې لارې شي.

له همدې امله شریعت اول د انسان ذهني تربیت ته ډېر اهمیت ورکړی، ځکه چې دا یو اساس دی. که انسان فکر کوي، نو باید څنګه یې وکړي، که له عقلي پلوه پر یو شي فکر کوي، نو باید د کومو حدودو پابندي وکړي، بنسټیزې پوښتنې څه دي چې، قران مجید یې ځواب ویلی، چې انسان یې پر اساس د راتلونکو سوالونو ځوابونه ووایي. که یو انسان ساینس لولي د نمونې په ډول کیمیا، نو باید اول د کیمیا بنسټیز تصورات او قوانین وپېژني او وروسته دې لابراتوار ته لاړ شي، چې څومره تحقیق یې زړه وي ودې کړي. دا کار به ورته د تحقیق لار اسانه کړي او که یوه نا لوستې زړه ښځه له یوې باندې راولې چې په الف با نه وي خبره او ته یې سیده لابراتوار ته بوځې او ورته وواېې چې هله پلانۍ کیمیایي مسله کې څېړنه وکړه، نو هغه بې چاره بوډۍ به هلته پرته له دې چې د لابرتوار سامان الات مات او ګډوډ کړي، نور هېڅ ونه کړي، ځکه چې هغه غریبه د کیمیا پر فورملونو او اساسي تصوراتو نه ده خبره، نو پاتې کاورنه کله کولای شي. الله تعالی انسان ته هغه بنسټیز سوالونه ښیي چې انسان باید خپله فکري کیمیا او د کایناتو دغه فکري کیمیا باید څنګه وکاروي. دا دنیا یو لابراتوار دی چې انسان په کې باید خپلې تجربې وکړي، مګر ستا مخ ته هغه ټول اساسي تصورات او سوالونه پراته دي چې قران مجید د کایناتو د کارولو لپاره ښوولي دي، نو ته کولای شې چې له دغو لارښوونو په استفادې د دنیا له لابراتواره په ډېره اسانۍ کار واخلې، چې یو نالوستی او نا خبر انسان یې په کلونو کلونو کې هم ترې نه شي اخستی، ځکه چې هغه ته د دنیا دا لابرتوار بې فایدې او بې کاره دی.

څه ناڅه تشبیه یې همدا ده چې یو انسان سره د وحي لار ښوونه نه وي او د دنیا دې لابراتوار کې کار پیل کړي، ډېر لږ وخت کې به د دنیا دغه کیمیایي لابراتوار تباه کړي او که ده سره د وحي هدایات او لار ښوونه وي، نو د کلونو سفر به په دقیقو کې سرته رسوي. دا د شریعت برکت دی چې د انساني ژوند اساسي سوالونه یې ځواب کړي دي.

دوهم شی چې شریعت ښودلی، هغه د انسان احساسات او جذبات دي. هر انسان خپل احساسات او جذبات لري. که انساني احساسات قوي او مستحکم وي، د انسان ټول ژوند مستحکم دی او که احساسات بې کنټروله وي، ټول ژوند به یې سره ګډوډ وي. موږ تاسو ګورو په دنیا کې ډېر داسې خلک شته چې هر رنګه نعمتونه الله تعالی ورکړي وي، مګر د زړه سکون یې نه

وي او ژوند يې ناکام وي او بل طرف ته ډېر داسې انسانان شته چې چندان دنياوي اسانتياوې نه لري، خو د زړه سکون له امله بيخي ارام ژوند کوي، ځکه چې احساسات يې کنټرول دي. ځينې خلک د خوښۍ په يو محفل کې ناست وي، څوک يې خبر کړي چې فلانی دوست دې ومړ؛ يو دم يې کيفيت بدليږي، د ده وجود دلته مجلس کې وي، خو زړه يې د پېښې ځای کې وي، هېڅ نه پوهيږي چې محفل کې څه روان دي، خو چې لږ وخت پس بل خبر راشي، چې هغه خو بل څوک مړ شوی وه د ده دوست نه وه، دی به بېرته خپل حالت ته راشي مګر که د تېر محفل په اړه ترې وپوښتئ چې څه خبرې شوي دي، يا کوم مناظر تېر شوي، دی به ترې نه وي خبر، ځکه چې هغه مهال دی ذهنا دلته نه وه او احساسات يې بې کنټروله ول. دا د احساساتو د کنټرول اهميت دی.

داحساساتو کنټرول اخلاقي او روحاني تربيت ته اړتيا لري، چې قران مجيد او شريعت يې په انسانانو کې پيدا کوي. دا د شريعت دوهم بنسټيز اصل دی. که لږ سوچ وکړو، پوه به شو چې اولې دوه برخې د دريېمې برخې لپاره تهميد او مقدمه ده، چې بالاخره انسان ولې د اساسي سوالونو ځوابونه غواړي؟ د دې لپاره چې انسان د ښه ژوند تېرولولارې چارې زده کړي او انسان ولې د احساساتو کنټرول ته اړتيا لري؟ د دې لپاره چې ښه کامياب ژوند تېر کړي. شريعت چې انسان ته د ښه ژوند د تېرولو کومه لار ښيي، هغه د شريعت دريېمه او تر ټولو مهمه لار ده چې د انسان عملي ژوند ښايسته کوي، انسان ته د عملي ژوند طريقه ښيي، دې ته فقه ويل کيږي.

د فقهې تعريف

دفقهې لغوي معنا ژور بصيرت او عميقه پوهه ده. د يو شي ژور فهم ته عربي کې فقه ويل کيږي او اصطلاحي معنا يې د شرعي احکامو هغه تفصيلي علم دی چې د دلايلو پر بنسټ ولاړ وي. دا ډېره اړينه خبر ده .عربي الفاظ يې دا دي: الفقه هو العلم بالأحكام الشرعية العملية عن أدلتها التفصيلية- له فقهې مراد د شريعت هغه علم دی چې له عملي ژوند سره تړاو لري او د شريعت له تفصيلي دلايلو ماخوذ وي.

د فقهې او قانون تر منځ فرق

که يو علم د انسان له عملي ژوند سره تړاو لري او مصدر يې شريعت نه وي، نو هغه ته فقه نه ويل کيږي، فقه هغه ده چې د شريعت له تفصيلي دلايلو او د انسان عملي ژوند سره تعلق ولري. د نمونې په ډول ډېر داسې معاملات شته، چې د انسان له عقل يا احساساتو سره يې تړاو وي ، کېدای شي د شريعت احکام شي، خو د فقهې نه، ځکه چې د دې معاملاتو تعلق له عملي ژوند سره نه شته. همدا رنګه هغه کارونه چې له عملي ژوند سره تعلق ولري، خو د شريعت د تفصيلي دلايلو پر بنسټ نه وي ، دې ته هم فقه نشو ويلای، د مثال په ډول د انګلستان ترافيکي قوانين، چې تقريبا هېڅ کوم قانون يې شريعت سره ټکر نه لري، مثلا له سرې اشارې مه اوړه، په خپل لاس ځه بل ته تکليف مه ورکوه؛ دا ټول قوانين پر عدل او انصاف ولاړ دي او هېڅ کوم قانون يې له شريعت سره تعارض نه لري، ولې فقه نه شي بللی ، ځکه چې دې قوانينو کې هېڅ کوم قانون داسې نه شته چې مستقيما دې له شريعته ماخوذ وي. هر حکم يا قانون چې د شريعت له تفصيلي دلايلو ماخوذ وي يوازې او يوازې هماغه فقه بللی شي. فقهي احکام ټول له قران مجيد او سنت نبوي صلی الله عليه وسلم سره مستقيم تړاو لري، که دا تعلق د اصولو او قواعدو پر بنسټ وي فقه ورته ويل کيږي او که داسې نه وي ، يوازې قانون بلل کيږي، فقه نه. د فقهې هر کتاب چې را واخلې ډېر زيات احکام به وي په کې مثلا د باران اوبه پاکې دي، اودس پرې کيږي. دا يوه عملي خبر ده، اودس يو عمل دی او د اودس باره کې درته مسله روښانوي، دا فقه ده، ځکه چې د شريعت له تفصيلي دلايلو سره مستقيم تعلق لري. د قران مجيد آيت دی (وأنزلنا من السماء ماء طهورا) موږ له اسمانه داسې اوبه نازلې کړې، چې پاکونکې دي. دا خبر روښانه شوه چې قران مجيد د باران اوبه پاکونکې ښوولې دي، له همدې امله د باران پر اوبو اودس کيږي. دا يو حکم دی چې تړاو يې د شريعت له تفصيل سره دی او هرکله چې د کومې مسلې تړاو مستقيما له قرآن مجيد ، سنت، د صحابي يا تابعي له بيان سره تعلق نه وي، فقه نه بلل کيږي. يعنې

فقه د خپل تعریف او اصل حقیقت پورې تړلې ده. د فقهې لغوي معنا عمیق فهم او بصیرت دی، ستاسو په ذهن کې به کېدای شي دا سوال وي، چې د دې عملي مضمون له ژور فهم سره څه تعلق دی؟ ولې عمیقه پوه بلل شوې ؟ که لږ فکر وکړو، پوه به شو چې د دې نوم او مضمون سره ژور تعلق او مشابهت دی. تاسې ټولو قران مجید لوستلی دی او د ټولو آیاتونو شمېر شپږ زره شپږ سوه شپږ شپېته دی، همدا رنګه ټول احادیث چې ګردو کتابو لیکلي، شمېر یې د څلوېښت او پنځوس زرو تر منځ دي. دا شمېر د هغو ټولو احادیثو دی چې نن سبا د مختلفو کتابونو په شکل کې ترلاسه کیږي او په دې کې هغه احادیث چې د انسان له ژوند او عملي احکامو بحث کوي، شمېر یې له څلور زرو زیات نه دی او د قران مجید هغه ایاتونه چې مستیقما له عملي احکامو بحث کوي، شمېر یې له څلور سوو زیات نه دی. یعنې د شریعت د ټولو نصوصو تعداد **۵۲** زرو له جملې څلور زره څلور سوه هغه دي چې له احکامو سره یې مستقیم تعلق دی. پاتې نژدې **۵۲** زره نصوص هغه دي چې د ژوند له نورو برخو او معاملاتو سره یې تړاو دی. اوس دا څلور زره څلور سوه نصوص د انساني ژوند لامتناهي ستونځو حل لټوي، چې انسان ورسره تل مخ کیږي، زرګونه، لکونه بلکې ملیونونه انسانانو ژوند کې هره ورځ بې شمېره مسلې پېښیږي او دا ټولې مسلې د همدې څلور زره و څلور سوه نصوصو په رڼا کې منظم کیږي. دا عملي مسلې څه دي، نوعیت یې څه دی په دې کې زموږ و ستاسو د ژوند هر عملي اړخ، له زوکړې تر وفاته هر ارادي حرکت شامل دی. تا بېګا خوب وکړ، خوب کول یو عملي کار دی، له دې وروسته دې اودس وکه، لمونځ دې وکه، سهار چای دې وڅښه، دا ټول عملي کارونه دي، تاسو اوس دلته ناست یاست دا هم یو عملي کار دی، تر ماښامه، تر سبا سهاره، بلکې د ژوند تر اخري سلګۍ چې کوم کارونه دي، دا ټول به د فقهې په دایره کې وي، ځکه چې دا عملي کارونه دي او د دې ټولو کارونو لارښوونه په دې څلور زره څلورسوه نصوصو کې شته. د ژوند هېڅ برخه داسې نه شته چې د دې څلور زره څلور سوه نصوصو له مداخلې خالي وي. د انسان هر عمل چې هر چېرته وي د دغه یاد شوي نصوص یې کنټرولوي. دا نصوص هغه لګام ته ورته دي چې د خواهشاتو سرمست اسونه یې را کنټرول کړي. انساني اعمال او خواهشات د دې نصوصو تابع دي. چې خواهشات او ارادې نه وي اعمال نه تر سره کیږي او دغه نصوص یې دا ټول خواهشات سمې لارې ته برابروي. دا څومره لوی کار دی. حقیقت دا دی چې د دنیا په هېڅ قانون د فقهې مثال نه موندل کیږي د ګردې نړۍ په هېڅ نظام کې یې ساری نه شته. د بې شمېره انسانانو په بې شمېره معاملاتو باندې دا محدود نصوص څنګه تطبیقېدلای شي، د دې لپاره د عمیق فهم او ژورې پوهې اړتیا ده. دا ټول عمل وسیع فکر او پراخ علم ته ضرورت لري. له همدې امله دې ټول عمل ته فقه ویل شوې. دا هغه عمل دی چې په نتیجه کې یې د عملي ژوند تفصیلي قواعد او لارښوونې مرتبیږي، چې د انساني ژوند هر اړخ سره منظموي.

نور بیا...

درویش درانی

د مدینې وخواته ځي او تر مطلبه رسي
پر دغه لار باندې مومن تر خپله ربه رسي

هر یو تاوان چې رارسېږي، وي له خپله لاسه
خو ما ته ګټه همېشه ستا له سوبه رسي

تر هغو پښو لاندې مې زړه لکه تناکه مات شه
چې ستا د مینې په سفر کې تر عربه رسي

په سپینو ستورو یې بدل شي د زړه تور داغونه
کله چې ستا روښانه نوم د چا تر لبه رسي

دا وېره نه شته چې لمن به شي خالي د درویش
ستا پېرزوینه داسې ده چې همېشه به رسي

اسلام‌گراهای افغانستان؛
رویکردهای متفاوت و هدف مشترک

ثاقب اندیشمند

اختلاف و چندگانگی در دیدگاه امر طبیعی جامعهٔ بشری پنداشته می‌شود. هر یک آزاد است که نظر و دید ویژهٔ داشته باشد، هیچ‌کس نمی‌تواند دیدگاه شخصی را مطابق میل خود شکل دهد. انسان آزاد است که در مخلوقات ایزد متعال و رویدادهای روز بیندیشد و موقف‌گیری و واکنش به‌خصوص از خود به‌نمایش بگذارد. نه تنها ما به مثابهٔ مسلمان‌ها، که آزادی همهٔ انسان‌ها حد و مرز و یا خطوط قرمزی دارد که توسط همه درک می‌شوند و مد نظر گرفته می‌شوند. در دین مبین اسلام نیز انسان از آزادی بی بند و بار بهره‌مند نیست و اگر آزادی به گونهٔ لجام گسیخته داده شود آزادی دیگران را متضرر می‌سازد. بنا بر این در تمامی قوانین دنیا برای آزادی مرز تعیین شده است.

وقتی انسان بتواند در قبال رویدادهای روز دیدگاه به‌خصوص یا متفاوت از دیگران داشته باشد، بدیهی است که رویکرد اش نیز با شیوهٔ دیگران در تعامل با حوادث فرق داشته می‌باشد. اختلافات رویکرد نیز از اختلاف دیدگاه سرچشمه می‌گیرد، چه وقتی دید متفاوت باشد، رویکرد نیز متفاوت می‌باشد. بنا بر این اختلاف رویکرد را نیز باید طبیعی پنداریم و عوض مهم تلقی نمودن رویکرد باید که به هدف ارزش قایل شویم.

اسلام‌گراهای افغان در تعامل با اختلاف رویکرد

ریشهٔ اسلام‌گراهای افغان را می‌توان از دههٔ قانون اساسی بدینسو مورد مطالعه قرار داد. هر چند قبل از دههٔ مزبور ما شاهد جنبش‌های اسلام‌گرایانه در افغانستان هستیم، به گونه‌ای مثال اسلام‌گراهای معاصر در میانه‌های دهه‌ای سی خورشیدی به میان آمدند که به تعقیب آن در هنگام دهه‌ای قانون اساسی با استفاده از آزادی‌های به دست آمده عرض اندام نمودند.

از دههٔ اخیر پادشاهی محمد ظاهر شاه (موسوم به دههٔ قانون اساسی/دموکراسی) تا کودتای سردار محمد داوود خان و سرانجام روی کار آمدن کمونیست‌ها و تهاجم اتحاد جماهیر شوروی پیشین، دو گونه خیزش‌های اسلام‌گرایانه عرض اندام نمودند؛ یکی طیف اسلام‌گراهای نهضتی یا پیروان خط فکری جنبش جهانی اخوان المسلمین در مصر و دوم طیف اسلام‌گراهای سنّتی یا پیروان مکتب دیوبندی. با آنکه هردوی این‌ها حاکمیت اسلام را در سرخط شعارهایشان جا داده بودند، ولی بیشتر اوقات تفاوت‌های فکری شان بر "هدف واحد" سایه می‌افگند و منجر به بروز اختلافات می‌شد. در تقویت بیشتر همچو اختلافات دستان بیرونی نقش اساسی را بازی می‌کرد که نمی‌توان از آن‌ها چشم‌پوشی نمود. طیف سومی از "پیرها" نیز وجود داشد، ولی تاثیر گروه اخیر با دو طیف نخست قابل مقایسه نبود.

اختلافات تنظیمی و گروهی

شگفت انگیز این بود که تنظیم‌هایی که از یک مکتب فکری آب می‌خوردند، بیشتر از دیگر بین هم درگیر می‌بودند. با وجود این که دارای هدف واحد، پیرو خط فکری واحد و رویکرد واحد بودند، هنوز هم دشمنان سوگند خوردهٔ همدیگر پنداشته می‌شدند. از عملکردهایی ایشان به وضوح معلوم بود که درگیری‌های ایشان به‌خاطر قدرت و مسایل سیاسی بود تا مسایل فکری و مکتبی. زیرا بیشتر شاهد جنگ‌های آن‌ها بوده ایم که از پیرو عین خط فکری تلقی می شدند.

پس از پایان جهاد و افزایش درگیری‌های مجاهدین، آشکار شد که اهداف جنگ ایشان از آنچه که همواره عنوان‌می‌شد، تفاوت فاحش داشت. جنگ‌های پسین ثابت ساخت که درگیری‌های داخلی ایشان حتی هنگام جهاد و دشمن مشترک شان، نشانگر نیات به‌خصوص رهبران بود که متأسفانه در آن زمان با شعارهای اسلامی عنوان می‌شد. عملکردهای دههٔ پسین رهبران دیروز از نیات دگراندیشانهٔ دیروز شان پرده برداشت و همه درک کردند که مشکل از کجا آغاز شده است.

کنش‌های خلاف شعارهای بلندپروازانه‌ای اسلام‌گراهای دیروز، راه اسلام‌گراهای امروز افغان را دشوار ساخت. زیرا عملکرهای بعدی ایشان در اختلاف صد و هشتاد درجه‌ای با امروز شان قرار دارد. این خیانت بزرگ به اعتماد ملت بر اسلام‌گراها صدمهٔ وارد کرد که جبرانش باید در اولویت کار اسلام‌گراهای امروز قرار داشته باشد.

اسلام‌گراهای سنّتی و نهضتی

دو طیف مزبور اسلام‌گراهای دیروز یا نسل نخست به نحوی از انحا مورد آزار و اذیت ملت قرار گرفتند. طیف نخست پس از سقوط رژیم کمونیستی علیه همدیگر سنگر آرای نمودند و تا زمانی رزمیدند که پشتبانی مردمی را از دست دادند و حاکمیت شان توسط طیف دوم از بین برده شد. در نخست ملت امیدوار بود که طیف دوم اسلام‌گراها برخلاف اسلاف شان شاید روش نرمتری را در پیش گیرند، ولی با گذشت زمان ایشان نیز روش خشنی را در پیش گرفتند و از سوی دیگر جنگی داخلی میان طیف واحد به جنگی میان پیروان دو مکتب اسلام‌گرا مبدل گردید.

پس از رویدادهای یازدهٔ سپتامبر و تهاجم ناتو به رهبری امریکا و همکاری طیف اسلام نهضتی-هر چند ایشان از اسلام و اسلام‌گرایی یادی نمی‌کردند- و سرنگونی رژیم اسلام‌گراهای سنتی باعث شد که اسلام‌گراهای سنتی همدردی و پشتبانی مردمی را از آن خود ساختند و در مقابل اسلام‌گراهای نهضتی هر چند به مقام‌های بلند دولتی نایل آمدند، ولی از حمایت مردمی ایشان به حد کافی کاسته شد. پس از آن انحراف ایشان دیگر با گذشتهٔ شان وداع گفتند و وارد بازی نوین سیاسی شدند.

اسلام‌گراهای امروزین، رویکرد متفاوت و هدف مشترک

اسلام‌گراهای معاصر افغان را نیز می‌توان به دو طیف تقسیم نمود: یک اسلام‌گراهای سنتی دیروز که با تهاجم ناتو و امریکا رانده شدند، ولی بیشتر از پیش از موقف حمایت مردمی برخوردار اند. این‌ها نسل دوم اسلام‌گراهای سنتی دیروز تلقی می‌شوند که رویکرد نظامی را در پیش گرفته اند. قابل یاد آوری است که این‌ها در شرایط کنونی جز تداوم رویکرد کنونی راهی دیگری ندارند.

طیف دوم را می‌توان وابسته به اسلام نهضتی تلقی نمود. این طیف نسل دوم اسلام‌گراهای نهضتی دیروز اند که امروز رویکرد غیر نظامی را در پیش گرفته اند. با وجود این که از نگاه تیوریک، منابع و مراجع دیروز را دنبال می‌کنند. از دید ایشان با استفاده از فضای متفاوت با اشغال دیروز توسط شوروی، باید که از این وضعیت نیم باز دموکراتیک استفاده نمایند تا نسل امروز را از لحاظ فکری برای آینده آماده سازند. این ها در شرایط کنونی بیشتر بر مبارزهٔ فرهنگی-فکری ترکیز می‌نمایند.

نقطهٔ اختلاف میان این دو طیف در رویکردهای متفاوت شان است. اسلام‌گراهای سنتی مبارزهٔ مسلحانه را یگانه

راهی بیرون رفت از اشغال کنونی می‌دانند. در حالی که اسلام‌گراهای نهضتی در شرایط کنونی با در نظرداشت توان شان مبارزۀ فرهنگی و فکری را مفید می‌دانند. نقطۀ اساسی که هردو در آن اتفاق نظر دارند، عبارت از خروج نیروهای بیگانه می‌باشد.

خوشبختانه، برخلاف گذشته اسلام‌گراهای معاصر هرگز همدیگر را در رسانه‌های به‌خصوص شان مورد انتقاد (حتی تعمیری) قرار نداده اند، چه رسد به انتقادهای منفی نگرانه! این را می‌توان در تاریخ اسلام‌گرایی افغانستان نقطۀ عطف تلقی نمود، زیرا در گذشته حتی اسلام‌گراهای که دارای رویکرد مشترک بودند، بین هم درگیر می‌شدند. امروز حتی در رسانه‌ها نه تنها این که اختلاف وجود ندارد، که همرنگی قابل توجه وجود دارد. گاه‌گاهی انتقادهایی بی خردانه و ناآگاهانه از آدرس‌های شخصی بر این دو طیف وارد می‌شود که به هیچ صورت از ایشان نمایندگی کرده نمی‌توانند. و از سوی رسانه‌های رسمی ایشان نیز در خور پاسخ پنداشته نشده اند.

کوتاه سخن این، که ملت بارها با شعارهای مختلف بازی داده شده است، این بار شما روزنه‌ای امید هستید، اختلافات شما شاید ملت را بیشتر از دیروز مأیوس خواهد ساخت! سفر ده ساله را به شکلی از اشکال با هماهنگی سپری نمودید، به امید این که این هماهنگی را هر چه بیشتر تقویت بخشید تا سرانجام از طریق هماهنگی‌های عملی تان شاهد انقلاب واقعی اسلامی باشیم!

د ترکستان شپې

لیکوال : دوکتور نجیب الکیلاني / په زړه پورې ناول / **ژباړن : سیدجمال حماس**

د ناول شخصیتونه:

خوجه نیاز حاجي

امیر

نجمة اللیل

مصطفی مراد حضرت (د تورسون په مستعار نوم)

منصور درغا

جین شورین (چینایي حاکم)

د قومول چینایي قوماندان

اړخیز شخصیتونه

خاتون

سن لي

جنرال شریف خان

شین سي سای: چینایي قوماندان، چې د چینایي حاکم جین شو رین پر ضد یې انقلاب راپورته کړ.

سید حاجي: د مرکزي مخابراتو عمومي مدیر

باودین: یرغلګر چینایي ضابط چې له نجمة اللیل سره اړیکې لري.

جنرال عثمان باتور: د ترکستان د جهاد په یوه مرحله کې د پاڅون کوونکو قوماندان.

سروینا

سپېڅلی ښار د بیت الله په حاجیانو ډک دی، د مکې د حرم څلورو خواوو ته د هر جنس او هر رنګ ډېر خلک راټول شوي، تور له افریقا ، سپین له اروپا او امریکا ، ځانګړي ژېړ رنګونه هم شته، چې د اسیا له اخر سر څخه راغلي، عرب او عجم ټول په یوه ډله کې را خوټکېدلي برېښي، په تکبیر او تهلیل ویلو ګډ روان دي. له بیت الله طوافونه کوي، د صفا او مروا تر منځ منډې وهي، په مقام ابراهیم کې لمونځ اداء کوي، د زمزم د اوبو د څو څاڅکو د څښلو لپاره یو له بل مخکې کیږي، په دې سپېڅلي مرکز کې له هر لوري او هر ځای نه راغلي خلک په ورورولۍ سره مخامخ کیږي، ژبې یې بېلې بېلې او رنګونه یې مختلف دي، خو په الله، د هغه په رسول او د هغه په کتاب ایمان سره راغونډ کړي دي.

د ماسپښین تر لمانځه وروسته په مکه مکرمه کې د هغه کور لور ته روان شوم، چې په کې اوسېږم، په کوڅو کې ارام ارام روان وم، په یو ځای کې تسبیح او د لمانځه واړه واړه جاینمازونه ، ښایسته خولۍ او د دعاګانو رسالې خرڅیږي، په یو واړه دوکان کې کېناستم، د هغه سوداګر مخ ته مې وکتل چې له اویا کالو اوښتی برېښېده، له نښو نښانو ، مخ، رنګ او په خبرو کې له ځانګړي لکنته برېښېده چې عرب نه و ، ما په ګوتو کې څو ښایسته تسبیح نیولې وې:

ته د کوم هېواد یې؟

غمجنې سترګې یې راواړولې، ویې ویل:

د الله د پراخه ښارونو .

پوهیږم، خو ستا کوم هېواد مطلب دی؟

د ترکستان یم.

له لږ شېبه فکر څخه وروسته مې وویل:

دا هاغه سیمې دي چې له ترکیې سره نښتي؟

مسخره امېزه خندا یې د غم په سیوري ورپورته شوه او ویې ویل:

مسلمانان خپل هېوادونه نه پېژني ! مسلک دې څه دی؟

ډاکټر او د مصر یم.

ته د (الازهر الشریف) د ښار یې او ترکستان نه پېژنې؟ ښه ده، دې کې خو شک نه شته چې امام بخاري به پېژنې، فیلسوف رئیس ابن سینا، فارابي او ماهر عالم البیروني به هم پېژنې.

هو دوی پېژنم.

هغوی زما د ښار دي.

مصطفی مراد حضرت یې نوم و، پر دې یې وپوهولم چې ترکستان څه دی؟ ویې پوهولم چې ترکستان د شمال په وروستیو څنډو کې موقعیت لري، په ډاګه یې کړه چې ترکستان د استعمار له کبله په دوه برخو ختیځ او لویدیځ ترکستان (شرقي ترکستان او غربي ترکستان) وېشل شوی، روسانو لویدیځ ترکستان اشغال کړی او له شوروي اتحاد سره یې یو ځای کړی، ختیځ ترکستان لا له پخوا څخه د چینایانو د اشغال لاندې دی، د خپل هېواد یوه برخه یې ګرځولې او (سینګیانګ) نوم یې پرې ایښې دی. یعنې (نوې ځمکه)، کمونیزم په ختیځ او لویدیځ ترکستان وزرې خپرې کړې او په دې توګه هغه اسلامي ښارونه او هېوادونه ضایع شوي چې د تاریخ، برم او تمدن له پلوه تر ټولو ستر وو. دا (ترکستان) دوهم اندلس دی. د مسلمانانو عیب دا دی چې له خپل تاریخ څخه بې خبره دي او د خپلو هېوادونو په اړه ډېر کم معلومات لري.

هغه دا خبرې پداسې حال کې کولې، چې سپینه ږیره یې لړزېدله.

بیا یې ماته راپام کړ او ویې ویل:

چای څښې؟

چای به هم وڅښم، خو زه کیسه له سره غواړم.

له یو کم عمره هلک نه یې د پیالو اخېستلو پر مهال، چې کېدای شي، لمسی به یې و، وویل:

کیسه یوه ستره غمیزه ده، حاجیان هر کال مکې ته راځي، د حج احکام پر ځای کوي او بیا په خپلو قدمونو بېرته هغه ځای ته ځي، چې ځینې راغلي دي، ایا حج په مسلمانانو د همدې لپاره فرض شوی چې راشي او بېرته ولاړ شي؟ زه خو داسې فکر نه کوم!

زما له خولې به د دې سپېڅلي ښار هر زیارت کوونکي ته څوک د هغه بدمرغه مسلمان ملت کیسه ورسوي، چې په خورا سختۍ او بدسلوکۍ سره د لور او څټک تر منځ غورځېدلی دی؟

سمه ده، کېدای شي ما ښام سره وګورو، زه به تا ته ځینې کتابونه راوړم او خپله اوږده کیسه به درته وکړم.

که څه هم زه دلته یم، خو سترګې مې په شنه ځمکه او اسماني غر کې نښتي، د (تیان شان) په غر کې، د پامیر په غرونو، چې د پاکستان او ترکستان تر منځ غزېدلي، په هغه ښځو نښتي چې څادرۍ یې له مخونو لېرې کړي، په هغه ځورول شویو نشه یي ځوانانو چې د علم نوو معهدونو ته بوتلل کیږي، څو الحاد زده کړي، درواغ او باطل وروښېل شي، تر دې چې خپل اسلام او تاریخ هېر کړي.

سترګې مې په منارو او ګومبزو نښتي، په هغه ډلو نښتي چې د سایبېریا په څنډو کې په خاړپوڅو روان دي، عذاب، سپکاوی او ناترسه ښکنځلې یې لولپه کوي، زه د شرقي ترکستان یم... او دا هم ستا لپاره له لومړي سره کیسه.

(۱)

موږ اوس په نولس سوه او دېرشم میلادي کال کې یو، زه د (قومول) په ولایت کې ژوند کوم، چین دغه ولایت په همدې کال کې اشغال کړ، له اشغاله وروسته چینایي قوماندان په خپل امر د سیمې حاکم شو، هر څه د هغه په خوښه چلیږي، زړونه له غمه ډک او له غمجنو سترګو حسرتونه څڅیږي، د قومول بې چاره امیر په خپله ماڼۍ کې اوسیږي، تش د نامه واک ورپاتې دی، ما د سر په سترګو لیدل چې د چینایانو پوځونه قومول ولایت ته راروان وو.

د چین حکومت له هغوی سره د لوټ کړو مالونو مرسته کوله، څو ځمکې وپېري، کورونه اباد او سوداګریز ځایونه جوړ کړي، هغه مهال زما عمر شا و خوا پنځه ویشت کاله و، په مسجد کې مې قرآنکریم حفظ کړ، د خپلې ژبې او عربۍ لیکل او لوستل مې هم زده کړي وو

او په چیني ژبه هم پوهېدم، موږ له چین سره په ګاونډ کې پراته یو.

همدا راز کولی شم، چې د منګولیا د خلکو په ژبه هم خبرې وکړم، چې له موږ سره نژدې او اوسمهال د روس تر ولکې لاندې هېواد دی، چنګېز خان او اولادې یې همدلته ژوند کړی، دلته په هر فن او رنګ کې د اتلولیو ډېرې کیسې شته.

له ورځو یوه ورځ چینایي قوماندان داسې یو قانون اعلان کړ، چې ښار یې له یوه سره تر بله ولړزولو.

دا منشور په دې ډول و: هر چینایي چې له ترکستاني لور وغواړي، نو باید په نکاح یې ورکړي، ولو که عقیدې یې جلا جلا وي.

اشغال مؤقت وي، یوه نه یوه ورځ له منځه ځي، له دښمن سره جګړه هم برید او تېښته ده، خو دا چې دښمن د خلکو احساسات تر پښولاندې کړي، د هغوی د شریعتونو او دین سپکاوی وکړي، نو له زغملو پورته کار دی.

چینایي قوماندان د قومول بې چاره امیر راوغوښت او ورته یې وویل:

امیره! ما خپله تا سره د خپلوۍ نیت کړی.

د امیر د مخ رنګ بدل شو، ګوتې یې ولړزیدې او په کمزوري اواز یې وویل:

قوماندان صاحب! ته خو پوهېږې چې دا کار ناشونی دی.

قوماندان د ملنډو په توګه خندا وکړه:

امیره! زه نا شونی نه پېژنم.

دا د الله امر دی.

الله د زړونو په چارو کې ځای نه لري، زه پرې مین شوی یم.

فاتحین د فتحه شوو ښارونو د خلکو د عقیدې له احترام سره یادېږي.

دا هر څه خرافات او اوهام دي، زه پرې باور نه لرم.

دا له مرګه هم بده ده قوماندان صاحب.

د قوماندان د مخ رنګ تور شو او چیغه یې کړه:

دا کار تر امیرنې پورې اړه لري، ورشه او خبره یې کړه، ته د پرېکړې لپاره یوازې څو ساعته وخت لرې.

ترکستاني امیر ووت، هیڅ نه پوهېده، چې څه پېښېږي، دا یو داسې شرم او سپکاوی دی، چې ترې پورته بل سپکاوی نه شته، ماڼۍ ورته کرکجنه، بده زړه تنګوونکې او دردوونکې ښکاره شوه، له خپلې مېرمنې او اولادونو سره به څه ډول مخ کېږي، د ژوند هیڅ ارزښت پاتې نه شو، ایا باید غرونو ته وتښتي او د وښو په خوراک ژوند پیل کړي، له وحشي ځناورو سره ځان بلد کړي، چې غمیزې او ناخوالې په سترګو ونه ګوري؟؟

دا عاجز او مظلوم څومره بدمرغه دی!!! او دغه کار خو بیا هغه مهال تر ټولو زیات د بدمرغۍ وړ وي، چې د بې حده شان، واک او نفوذ څښتن واکمن ته ورپېښ شي.

امیر خپلې ماڼۍ ته ننوت، لرغوني توري په خورا پاملرنه ځوړندې دي، اوږده اوږده ټوپکونه په دیوالونو داسې راځړول شوي، لکه د بوی ناکو پسونو جسدونه، د نیکونو تاریخ یې د هغو کلکو تړل شوو پاڼو په غبرګو کې ویده دی، چې ګرد پټې کړي دي.

مېرمنې یې ورو وپوښتل:

څه درشوي؟

هغه په اوښکو لمدې سترګې ورپورته کړې او ویې ویل:

زه د الله د امر انتظار کوم.

هغه پوهه نه شوه، بیا یې وویل:

څه شي غمجن کړی یې؟ زه په دې چینایانو کې خیر نه وینم، دوی رحمت نه پېژني.

ریښتیا دې وویل، قوماندان غواړي زما لور سره واده وکړي.

بیا یې د لیوني په څېر چیغې کړې:

راشه لورکۍ، ای زما بچۍ..............

په ښو راڅڅېدلې اوښکه یې پاکه کړه:

زما ګرانې امیرې، هغه احمق خرس غواړي تا سره واده وکړي، دا ناشونې ده، ته موافقه کوې؟

وړې اميرې په داسې حال کې چې سترګې يې چورليدې په خورا اضطراب او حيرانتيا سره وويل:

د دې څه معنی ده پلاره؟

ترکستاني امير وخندل، په داسې حال کې چې مخ يې د زړه د درد په څېر سور راخوټکېدلی و، وويل:

اوس داسې ډېر څه شته، چې هيڅ معنی نه لري، په خپله د ژوند هيڅ معنی نه شته.

خو زه يې غواړمه پلاره!

هغه تا غواړي.

لعنت دې وي پر هغه.

لعنت د تل لپاره د ماتې خوړلي په برخه وي.

په کوم شريعت او دين کې په يوه پيغله لازميږي چې د خپلې ارادې پرته واده وکړي؟

لورې! د غالب او مغلوب تر منځ اړيکې اصولو او ازادې ارادې ته نه ګوري.

بيا حيران او پرېشان امير شا و خوا وکتل، داسې يې احساس کړه چې ستونی يې خپه او سا يې بنديږي، نژدې ده، چې د هغه روح وباسي، ورسره نژدې يې په يو ټوکر په خورا عصباني انداز کې ځان مشغول کړی و او بيا يې وپوښتل:

موافقه کوې؟

مرګ منم خو دا نه!

ولې؟

د الله امر د چينايانو له امر څخه پورته دی.

هغه ودرېد، وړه اميره يې په غېږ کې ټينګه کړه، ښايسته سترګو يې د قاتلې حيرانتيا ځرګندونه کوله، د ګل په څېر ښايسته مخ يې په رعب سره خبرې کولې او بيا يې په چغو چغو ژړا پيل کړه:

هيڅ تصور نه شم کولای پلاره، هيڅ تصور نه شم کولای، چې يوه پېغله دې داسې بوتلل شي، د غرغرې ميدان ته تګ تر دې ډېر اسانه دی.

امير د لور اوښکې وچې کړې، د هغې په نرمو طلايي وېښتو يې لاس راکش کړ، بيا يې په مينه د هغې ګلابي اننګي مسحه کړل، ودرېد او ځمکه يې په لغته ووهله، په داسې حال کې چې ويل يې:

هيڅکله نه شي کېدای.

مېرمنې يې په لړزېدلي غږ وويل:

بايد په دې اړه په حکمت سره فکر وکړو.

زه پوهېږم چې هغه به هيڅکله هم ماتې ونه مني او خامخا به سخت ګامونه پورته کوي، ته چينايي قوماندانان ښه پېژنې! اخر هغه څه چې کوي به يې، څه دي؟ زما ژوند؟

مېرمنې يې په غم او خپګان سر وښورولو، ګوندې د امير له خبرو سره موافقه وه.

ترکستاني امير غږ کړ.

مصطفی مراد حضرت

امر کوئ صيب

بې له دې چې د هغه مخ ته خپلې سترګې ورپورته کړم، ورننوتلم.

مصطفی! پاڼې، رنګ او قلم راوړه.

امير کېناست، چينايي قوماندان ته يې وړوکی ليک وليکه:

بريالی قوماندانه! دغه کار زما د تصرف له دايرې څخه وتی، ځکه چې زموږ دين له دې منعه کړې او له بله پلوه زما لور هم د واده په اړه فکر نه کوي، نو له همدې امله ته ما وينې چې بايد عقيدوي او انساني پولو ته غاړه کېږدم.

لرغونی چين نه قبلوي چې د خپلو ګاونډيو له دودونو بې پروايي وکړي، يا د هغوی له عقايدو انکار وکړي او يا يې پر احساساتو ملنډې ووهي، دغه قضيه داسې هم نه ده چې د چين او يا د چين د بريالي لښکر په عظمت او لويي، پورې اړه لري، بلکې يو وروستی او فرعي کار دی، چې چين او يا لښکر ته يې زيان نه رسوي، دا ځکه چې هغوی ته ښارونو غاړه ايښې او همدا چين د دې ښارونو د مادي او سياسي سرنوشت څښتن شوی.

په دې کې مې هم ريښتونی وګڼه، چې دا ډول کار به ډېرې بدې پايلې ولري، د دواړو ملتونو تر منځ تاريخي اړيکو ته به زيان ورسوي، چې هغه چينايان او ترکستانيان دي، که چېرته موږ د دې نوي قانون په اغېزو کې- چې مسلمانانې ترکستانی مېرمنې له چينايانو سره

په واده مجبوروي، ژور فکر وکړو- نو ډېر خطرناک به یې ومومو.

له دې خبرو مې مطلب ګوابښ نه، بلکې د ملګرو مصلحت دی، نېکمرغي او په هېواد کې د امن استقرار مې موخه ده، زه تا ته په هر ستر او سپېڅلي قسم درکوم، چې په دې کار کې یو ځل بیا فکر وکړه، کېدای شي چې ټولې خواوې یې درته روښانه شي.

له ټول درناوي او احترام سره.

د قومول امیر

دغه خبر په ښار کې لکه د بوسو د اور په څېر خپور شو، د امیر د ماڼۍ له لوړو خنډونو څخه تېر شو، ښځو یې په اړه په خپلو کورونو کې خبرې پیل کړې، سړي یې ډېر په غصه او قهر کړل.

ریښتیا هم د یوې مودې لپاره د ځمکې پر اشغال انتظار اسانه دی، څو د خلاصي فرصت برابر شي، خو د خلکو په ځانګړو خصوصیاتو کې دا ډول مداخله، د هغوی په شرف او عقیدو لوبې کول بېله خبره ده، چې له ځانه سره ډول ډول سخت خطرونه لري.

کله چې چینایي قوماندان د ترکستاني امیر هغه لیک ولوست چې ما وروړی و، په لاس کې یې تاو کړ، ویې غورځولو او لاړې یې پرې تو کړې، بیا یې ماته وویل :

امیر ته دې وو ایه: هغه داسې چټیات وایي، لکه یوه ماشومه چې یې وایي، دا د چین د ستر پلار (صن یان صن) قوانین دي، په ځمکه کې هیڅ یو قوت هم نه شي کولای چې د هغه قوانین له منځه یوسي.

امیر په همدې شپه زندان ته یوړل شو، په همدې شپه ټول ښار په امیر داسې وژړل لکه پرون یې چې د جګړې په شهیدانو ژړلي وو، په همدې شپه خلکو درک کړه، چې دغه برید په خپلو اړخونو کې د ځمکې پر سر له جګړې څخه پرته نور ګوابښونه هم لري، په دې شپه خوب ونه شول کولای چې د قومول د سړیو او نارینه وو په سترګو برلاسی شي او تر ټولو ډېر بد خو خندوونکی ازمېښت دا و، چې هرې پېغلې کوښښ کاوه، ځان ته یو مسلمان نارینه پیدا او واده ورسره وکړي، وړاندې تر دې چې کوم چینایي جنګیالي او یا کوم چینایي مهاجر ته بوتلل شي.

زما هم یوه خندوونکې کیسه ده، ما له یو کال راهیسې له یوې پېغلې سره مینه کوله، چې په ماڼۍ کې یې کار کاوه، هغې له ما ځان ساتلو او له ما سره یې واده ته غاړه نه کېښودله، زما په نسبت یې له یو لوړ رتبه سړي سره د نکاح تمه درلوده، زه یوازې په قصر کې ساتونکی یم او ماڼۍ ته د قوم مشران او ملکان راننوځي.

خو کله چې امیر زندان ته یوړل شو، همدا پېغله ماته په منډه راغله، په داسې حال کې چې په مخ یې اوښکې بهېدلې:

مصطفی ! دا دی زه ستا په مخکې یم.

زه د بدمرغه امیر په برخه لیک غمجن وم، د دنیا او ما فیها نه مې ځان ګوښه ګڼلو.

په زوره مې ورچیغې کړې.

زما نه لېرې شه، نجمة اللیل !

کېدای شي چې ما تاته بد رسولي وي، خو زه تا سره مینه کوم.

د بندي امیر شکل زما په ذهن خپور و، ډېره سخته ده، چې یو څوک عزتمن او مشران په ځنځیرونو تړل شوي روان تصور کړي، داسې وړل کیږي لکه مریان، ای الله، دا داسې یو منظر دی چې په ټول ژوند کې نه هېرېږي، خو بیا هم امیر د چینایي ساتونکو په منځ کې په لوړه غړۍ روان و، سر یې په بشپړه کبریاء وړلو، په چوپتیا کې یې انقلاب و، په تسلیمۍ کې یې طوفان او په لالهانده کتلو کې یې خونړۍ ویروونکې چیغه پرته وه.

زما پخوانۍ مینې وویل:

مصطفی حضرته !ولې ځواب نه وایې ؟څه ته انتظار باسې؟که چېرته کوم چینایي راغلو او زه یې ځان سره کړم، کېدای شي ته به بیا د ژوند تر وروستۍ ورځې پښېمانه یې.

داسې لکه چې د خپل ټپي غرور بدل اخلم، ورته مې وویل:

زه بیړنی واده نه کوم.

ای ببړا ! په دې سره خو ستا هېلې پوره کېږي، زما لپاره نجات دی او زموږ د ابرو او دین ساتنه هم ده.

ورو مې کتل، و مې لیدل، چې په سترګو کې یې اوښکې راښکاره شوې، ورته مې وویل:

مه ژاړه، زه داسې شوی یم، چې د خلکو مخونو ته له کتلو کرکه کوم، په هر ځای کې اوښکې دي، دا داسې ژوند دی، چې څوک یې توان نه لري، ښه خبره شه زه تر هغه وخته واده نه کوم، چې امیر له زندانه، نه وي راوتلی.

رانژدې شوه او پټ یې راته وویل:

ای لېونیه، د امیر زمانه پای ته ورسېده، خپل برخه لیک د نړېدونکې نړۍ او تلونکي برم پورې مه تړه.

له متېه مې ونیوله، په زوره مې ټېله کړه او ورته مې وویل:

ای نجمه ! دا خیانت دی.

ته تېروتې یې مصطفی ! زه له امیر او کورنۍ سره یې داسې مینه کوم لکه چې روح مې خوښوم، خو دا معنی نه لري، چې تر هغه وخته انتظار وکړې چې فرصت له لاسه ووځي، دا خپله امیر هم نه خوښوي.

بې له دې چې کومه پرېکړه وکړم یوائې مې پرېښوده، د غم فضا د امیر په ماڼۍ خپمه وهلې وه، مېرمنه یې د لېونۍ په څېر د پراخې ماڼۍ په څنډو کې بې مقصده تله او راتله، نه یې څه خوړل او نه څه چښل، غم لړلي اولادونه، لورګانې او خپلوان یې ځای پر ځای ناست وو، خو وړه امیره لور یې د ماڼۍ په تالار کې، چې په قېمتي قالینو فرش و، ودرېده او ویې ویل:

دا به څنګه وي، که دې سړي سره واده وکړو او ویې وژنم ؟

د هغې خبرې ته هیڅ هم التفات ونه کړ، خو هغې په دې اړه فکر پیل کړ، د همدې فکر په اړه له ځان سره ګونېده او فکر یې کاوه ، تر دې چې مور یې په اوږه وټپوله، مور یې یوه عاقله او پوهه ښځه وه، لور ته یې وویل:

دا کار تر هغې ډېر ستر دی چې ته یې په هکله فکر کوې.

په دوهمه ورځ د قومول کوڅې په داسې غم ډکې وې، چې بدنونه یې لړزول، د وېرې او ستر والي له کبله یې د سر وېښتان سپینېدل ، داسې حال و ، چې پولیسو پېغلې راکش کولې، چې له پوځیانو او چینایي ناقلینو سره یې واده ته اړباسي او د سرغړوونکو ترکستاني پلارانو بدنونه د دورو په وارونو سره وریتېدل، له سپکاوي سره مل د ټوپکونو په کونداغونو او لغتو وهل کېدل، د ښار لرغونې او ډېرې پخوانۍ کورنۍ له ښاره بهرتښتېدلې، کله چې شپه شي، کوم غر ته پناه یوسي او یا پراخو بېدیاګانو ته مخه کړي.

ورځې شپې په غم او اندېښنه کې تېرېدلې، زموږ په ښار کې یو یاد سړی و ، چې خوجه نیاز حاجي ورته ویل کېدل، هغه یو مفکر، دیني او په هېواد مین سړی و ، په زړورتیا مشهور و او ښه ازمایل شوی و ، د قومول حیران خلک به هغه ته ورتلل او له هغه څخه به یې د حالاتو په اړه پوښتنې کولې، خوجه نیاز به ویل:

تاسې د سوبې او برې اوزار او اسباب پېژنئ، چې صبر، ثبات، مقاومت او تر مرګه جهاد دی، د محمد صلی الله علیه وسلم له کلِمو او خبرو څخه وروسته څه نوي نه شته، وګورئ ! وسپنه یوائې وسپنه پرې کوي، ټول هغه څه چې زه پرې پوهېږم دا دی، چې له شرف او عزت پرته قومونه مړه دي ولو که خوراک څښاک کوي او ساه اخلي، یوائې د دښمن کړنې مه غندئ، بلکې په خپلې بې پروایۍ هم وژاړئ او خپله تسلیمي هم وغندئ، ایا په دې هر څه پوهېږئ؟

خو د بغاوت څپه اوږدېږي او پراخېږي، د مرستې غوښتونکو اوازونه اوچتېږي، متروکې پورته کېږي او ښکته کېږي او لغړ بدنونه پرې کوي، ښځې یرغلګر لښکر ته بېول کېږي، سړي د بې ارزښتۍ، خجالت او سپکاوي احساس کوي، لښکریان په زوره زوره خنداګانې کوي، له مستۍ خینجتې وي او د ښځو بدنونه په خوند او خوښۍ سره احساسوي ، لکه د خرڅ لپاره د وړاندې شوي څاروي لټون کوي، قومول لکه د دیګبخار په څېر خوټکېږي او د خپلې کینې د ایستلو لپاره هیڅ لاره نه مومي، امیر یې په زندان کې له

یوائېتوب او عذاب څخه ځوریږي او زه کمزوری سړی (مصطفی مراد حضرت) څه کولای شم، چې ویې کړم؟ ماته زموږ د ښار زړور مشر خوجه نیاز حاجي وویل:

ای مصطفی !امیر ته دې زندان ته ورشه او ورته ووایه:

باید له زندانه د وتلو لار پیدا کړي.

(۲)

د ځمکې پر سر د حق په اړه هیڅ دوه تنه اختلاف نه لري، خو په نفسي غوښتنو کې د خلکو د ډوبېدو له کبله له حقه باطل او له باطله حق جوړوي.

سره له دې چې زه د ماښې د ساتونکو له جملې یو ساتونکی یم، خو بیا هم د نرمو احساساتو څښتن یم، ډېره کمه بدي مې هم بدن له غصې ډکوي او سپکاوی مې د غچ طوفان ته ټېل وهي، تر دې چې هغه خادمې هم له ما سره مینه پیل کړه، تر پرونه یې پر ما ملنډې وهلې او ما ورسره د زړه له تله مینه کوله، نن را ولاړو شوو حالاتو اړ کړه، چې خپله رایه بدله کړي، خو ایا هغه څه چې د هغې رایې ته یې بدلون ورکړ، د هغې احساسات یې هم بدل کړي او که نه ؟

ریښتینی مې وګڼه چې هیڅ نه پوهېږم ، نړۍ هیجان امېزه او ځپانده وه ، خو اوس په قومول کې هیڅ هم په خپل حال نه وه، چینایان زموږ لوښو سره واده کول خپل ثابت حق ګڼي، د هغوی دلیل ساده او اسانه دی او هغه دا چې ټول خلک سره ورونه دي، هغوی ګټونکي دي او دې کار ته هم د یو رحمت او کرم په سترګه ګوري، چې زموږ مېرمنې د قانون په سیوري کې تر لاسه کړي، نه دا چې د بندیانو او غنیمتونو په توګه یې واخلي، خو دا کار زموږ (ترکستانیان) له نظره یو ستر ظلم دی. چینایانو چې د الله په حکم پرېکړې نه کولې له جګړې پرته بله لار نه وه، مطلب دا له دې پرته چې مرګ ته رهي شو ، بله لار نه شته.

جګړه زموږ پر ماتې پای ته ورسېده، سره له دې چې چینایي قوماندان زموږ له امیره خورا کلکه محاصره چاپېره کړې وه، بیا به یې هم د هغه ځینو سړیو ته اجازه ورکوله، چې ورسره وګوري، کېدای شي داسې فرصت تر لاسه کړي، چې هغه قانع او خپله لور (امیره) قوماندان ته واده کړي، امیر په زندان کې اعتکاف و ، لمونځونه او فکرونه یې کول، په وړاندې یې د زمانې د بدلون له کبله دردېده، له ماښې څخه زندان ته ورسېد ، له آمر څخه مامور شو ، او اوامر له چا اخلي؟ له داسې یو سړي چې کافر دی، په الله او د هغه په رسول ایمان نه لري او د ماتې خوړلو بادشاهانو د غمونو پوښتنه، خو له ما وکړه، هغوی ډېر کم ژاړي، خپل دردونه په زړونو کې بند ساتي، همدغه دردونه د اور د بې رحمه طوفان په څېر پاریږي او غړمبېږي.

په داسې حال کې چې ټول اندامونه مې لړزېدل د حیرانۍ په عالم کې د هغه خواته ورغلم.

مصطفی حضرته ! څه له راغلی یې؟

موږ له تا پرته هیڅ هم نه یو.

تاسې نارینه یئ او دا د الله حکمت دی.

او نارینه تا غواړي صاحبه.

څنګه؟

ماته یې په حیرانتیا او تعجب سره وکتل ، ما ځواب ورکړ:

دا خبره راته خوجه نیاز حاجي کړې.

څه یې ویل؟

امیر باید موږ ته راووځي.

امیر وخندل، اوږده امسا یې راکش کړه، افق ته یې د ټپي باز په سترګو وکتل، په داسې حال کې چې غصې یې په ګرېوانه منګولې خښې کړې وې، وویل:

ما سره د زندان کېلیانې نه شته !

باداره ! زندان دېوالونه لري.

امیر یو ځل بیا په خورا عصبیت سره وخندل:

او زه به یې په یوائې ځان څنګه نړوم؟

خوجه نیاز تا ته دا پیغام را استولی، که چېرته د زندان هغه کلیګانې نه لرې، چې زندان پرې خلاص کړې او نه هغه متې لرې چې زندان پرې ونړوې، نو تا سره هغه عقل شته چې کولای شي، تا په خپلو وزرونو سپور بهر راوباسي.

امیر لږه شېبه غلی شو ، بیا یې ماته وکتل او ویې ویل:

سمه ده، اوس ورځه او خوجه نیاز ته ووایه چې امیر سباته راتلونکی دی.

زما امیر هیڅکله درواغ نه وو ویلي او په خپله خبره کې رېښتینی و، ما سره یې هیڅکله دهوکه نه ده کړې، ځکه مې بهر منډې کړې او د هغه پیغام مې خوجه نیاز ته ورساوه، خوجه نیاز له ښاره بهر له خلکو سره کېناسته، هلته یې خبرې کولې، لمونځونه یې کول، څه به یې لوستل او د هغوی تر غوږونو به یې هغه خبرونه رسول، چې له بهر څخه به راورل شوي وو، خو د خوجه نیاز په مخ اضطراب څرګند شو، سترګې یې په تشویشي ډول وځرخېدې، لاسونه یې اسمان ته پورته کړه او په څه ویلو یې پیل وکړ:

ستا ښښنه غواړو الله، ستا مرسته غواړو.

بېرته راوګرځېد او خلکو ته یې د خپل ژوند د تجربو خبرې پیل کړې، هغه به موږ ته ویل ناشونې ده، چې خطرناکې پېښې په وېشلو او ټوټه ټوټه کولو حل شي، دا ډول پېښې منځنی حل هم نه لري، بریالی هیڅکله هم مات شوي ته اصیل ځیز نه ورکوي، بلکې ټوټې ټوټې شیان او ځئلې ورکوي او زموږ بې وزله ملت، د ترکستان ملت محاصره دی، موږ په زهرو لړلو نېزو، توپونو او اور مات کړو، د دې هر څه لمسون له خورا لېرې ځایه کېږي، زه په نړۍ کې د صلیبیت داعیان پېژنم، دوی زموږ د کمزورۍ او سپکاوي فرصت غنیمت ګڼي او زموږ په شا او خوا راټولېږي، ملي او سیمه ایزې نعرې پورته کوي، دوی هر هغه څه غواړي، چې موږ مسلمانان نیشت شو، ایا تاسې په دې پوهېږئ؟

له همدې کبله دوی خپل پوځ او پولیس د دې لپاره بې واده ساتي، چې زموږ پېغلې دوی سره واده ته اړې کړي، که داسې نه وای نو له دوی سره د ښځو ستونزه نه شته، بلکې دوی د اصولو او ارزښتونو د منځه وړل غواړي او دا یوائیني هغه څه دي چې له کلونو کلونو راهیسې یې زموږ خپلواکي او ازادي ساتلې ده.

* * *

بندي امیر پوهېده چې پایله یې مرګ دی، موږ د مرګ کلمه څومره په اسانۍ سره وایو، یا یې په پاڼو لیکو بې له دې چې زموږ په زړونو د مرګ د وېرې ویجاړوونکي غبرګونونه اغېز وکړي، زموږ امیر د مرګ په درشل ولاړ و، دا کوم اسانه کار نه دی، کله چې سړی مري نو تر شا نیمګړې ښایسته خوبونه پرېږدي، د مینې هغه مست او ژوندي پسرلي سره خدای پاماني کوي، چې لا مړاوی شوی نه وي، کله چې انسان مري د خپل کوچني مستي کوونکي اولاد په سترګو کې ګوري او د هغه په وړو وړو سترګو کې خوږې شعري قصېدې لولي، هغه سړیو او مېرمنو ته ګوري، چې ده ورسره مینه کړې او بیا دا تصور کوي چې یوې داسې لرې تیاره کندې ته به ورځي، چې نه په کې حس شته او نه خبر. هلته به د اوږدې مودې لپاره پاتې کیږي، کېدای شي، چې زرګونه کلونه وي، په قبر کې به بې سیکه او ناتوانه پروت وي، نړۍ لړزوونکې پېښې به له هغه سره نژدې لمبې وهي، خو هغه به په هیڅ کې هم ګډون نه شي کولای، کوچنیان به خاندي، خوښي به مسکۍ وي، ځمکه به زرغونه وي، باغچې به پاڼې نیسي او باغیان به په کورونو کې لټون کوي، چټیات به وایي، شکونې به کوي، مسلمانانې به په ودونو مجبوروي او هغه! هغه امیر به د خاورو لاندې ناتوانه پروت وي لکه د لرګي د یوې بد بویه ټوټې په څېر، ایا مرګ وېروونکی نه دی؟؟

د قومول بندي امیر چینایي قوماندان ته یو بیړنی لیک واستاوه او د هغه څه له کبله یې ښښنه وغوښته، چې ځینې صادر شوي، هغه سره یې ژمنه وکړه، چې په دې اړه به له سره په داسې ډول فکر وکړي، چې نجات او ګټه په کې وي، له قوماندان سره یې د لیدنې غوښتنه هم وکړه.

چینایي قوماندان په خندا شو او لږه شېبه یې سترګې پټې کړې، د ښکلي امیرې او د واده د یوې سترې شپې په اړه یې فکر کاوه، د هغه خوند فکر یوړ چې تر لاسه به یې کړي، هغه مهال قوماندان ته په زړه کې داسې ورتېره شوه، چې هر څه یې په واک کې دي، امکان نه لري چې څوک ترې بغاوت وکړي، دا هغه خیالونه دي، چې ځواکمن سوبمن ته همېشه ورغورځېږي، ولو که د څو شېبو لپاره وي، دا مهال نو بیا ټول بشریت ته د شفقت او

خواخوږۍ په سترګه ګوري، د يو ستر قادر او کبرجن د خواخوږۍ په سترګه، چينايي قوماندان امر وکړ:

امير راولئ ! وګورو چې څه غواړي.

اى بې چاره اميره راځه ! مه خفه کېږه، په لاسو کې پراته زنځيرونه او مخکې وروسته د سپين سترګو بې ادبه چينايانو هغه ډلې درته زيان نه رسوي، چې په خپلو ماڼيو د کبر او غرور له کبله خپلې زيږې پوزې پورته پورته وړي.

درځه د قومول اميره ! سترګې پټې کړه څو د سپکاوي او تکبر نښې ونه ګورې، په پوره احتياط روان اوسه، غوږونه دې د پوچو خبرو په وړاندې بند کړه او سترګې دې له هغه نظرونو څخه پټې کړه، چې ستا د غم له کبله په کې خوند ښکاري او په پوره حماقت سره درګوري.

سبا مو په خير قوماندانه !

ښه راغلاست اميره !

امير ځوړند سر کېناست، ټول غلي ناست وه، تر دې چې قوماندان خپلو ډېرو کسانو ته د وتلو امر وکړ، کله چې خونه خالي شوه ترکستاني امير چينايي قوماندان ته ورنژدې شو او غلي يې ورته وويل:

دا ډول کارونه په تشدد او سختۍ نه حل کېږي.

چينايي قوماندان وويل:

تاته مې وخت درکړ، خو له دې وروسته ما بله لار نه درلوده او تا په خپله ستا د لور سره زما واده رد کړ.

ګرانه قوماندانه ! کولای شو چې دغه کار په نرمۍ او اسانۍ سره حل کړو.

په څه ډول؟

ما سره يو سوچ دی.

څه سوچ ؟

امير قوماندان ته خپل نظر وړاندې کړ او هغه دا چې قوماندان به امير خوشې کوي، څو وکولای شي له شرعي علماو سره غونډه وکړي او په دې اړه ورسره بحث وکړي، شونې ده چې له هغوی څخه داسې ديني فتوی تر لاسه کړي، چې دا ډول واده مباح بولي، د همدې فتوی لپاره د پخوانيو کتابونو له خپو څخه دلايل راوباسي، کله چې د علماو په لاسليکونو مهر شوې فتوی په تر لاسه کولو بريالی شي، نو ستونزه حل ده، خاموشي خپره شوه او ټول په خوشحالۍ او نېکمرغۍ کې ډوب شول.

چينايي قوماندان په خندا شو، په بريتونو يې لوبې پيل کړې او له ځان سره وګونېده:

فکر کوم موږ وخت تر بله سره نژدې کېږو او زموږ تر منځ فاصله کمېږي، که ريښتيا وو ايم زه کولای شم تا د خپل امارت په چوکۍ پاتې کړم، مشرتابه زما خبره اوري.

قوماندان داسې په زوره زوره خنداګانې پيل کړې، چې امير يې ووېرولو، امير چينايي قوماندان ته وويل:

بې شکه چې ته نېکمرغه او خوښ يې قوماندانه.

ټوله نېکمرغي او خوښي اميره ! هغه مهال چې زه تصور کوم اميرنه زما په غېږ کې ده او له هغې مې خورا ښکلي او ښايسته اولادونه شوي، نژدې وي چې له خوښۍ لېونی شم، ژر ده چې موږ به يوه او نېکمرغه کورنۍ شو، بيا به کوم غالب او مغلوب نه وي.

د انسانيت او وروروليۍ تر پردو لاندې پټه دغه احمقانه فلسفه زما لپاره تر ټولو زياته مبغوضه او د کرکې وړ ده، زما لور او د هغه په غېږ کې ! څومره سپکوونکې ده ! ! دا زه له همدې کبله کرکه او زړه بداوی احساسوم او هغه مسکينه ! چې د هغې مسکينې به څه حال وي، کله چې د دې حيوان په پنجو کې پرېوځي، د هغې په نرمو غوږونو کې خپلې شډلې غزلې ور وځوي، زما لور به له دې وحشي سره ناسته ولاړه کوي؟؟؟ څه ډول؟؟ پوهېږم چې انسان يواځې وازده، وينه او رنګ نه دی، انسان فکر او عقيده هم لري، هغه ستر شيان چې انسان پرې ايمان لري، دا ټول هغه څه دي چې زه ورته ګورم، ارزښت پرې لګوم او بيا يې پر اساس مينه او يا کرکه کوم، فکر دی چې د غوښې او هډوکو ډېرۍ ته معنى، مقبوليت او روڼتيا ورکوي، فکر په تنه راخپرېږي، کالي ور اغوندي، داسې يې جوړوي چې په زړه پورې خندا وکړي، د مينه ناک په څېر خبرې وکړي او انسان ور څخه جوړ کړي.

قوماندان وبونېد:

امیره ! ایا باور لرې چې د چینایي او ترکستاني تر منځ توپیر شته؟؟

هو ! په ټوله معنی.

قوماندان امیر ته په حیرانتیا وکتل او ورته یې وویل:

دا څه وایې؟

چینایي ګټلې ده.

قوماندان په خندا شو او بیا یې وویل:

دا خو څرګنده خبره ده، موږ همېشه بریمن یو، دا کار زمونږ تر لرغوني تاریخ پورې غزېدلی دی.

امیر ځواب ورکړ:

د افیونو تر جګړې[١] او له هغې هم وړاندې.

د قوماندان د مخ رنګ بدل شو، د امیر په اشاره پوه شو او زیاته یې کړه

استعماري لوړوالی زموږ د شخصیت په پناه کولو نه دی توانېدلی.

تر لږه شېبه چوپتیا وروسته چینایي قوماندان وویل:

عالمان وایي چې موږ د لوړو صفتونو درلودونکی ملت یو.

څه ډول؟

قوماندان د امیر په لور راتاو شو او بیا یې په بشپړې پاملرنې سره تشریح پیل کړه، چې د وراثت علماو ثابته کړې، د بېلګې په توګه که یو چینایي اروپایۍ مېرمنه په نکاح کړي، نو زامن یې چینایي صفات خپلوي او دا له دې کبله چې د چینایانو د بدن په حجرو کې د نسب موروثي صفات قوي او ځواکمن دي.

امیر په حیرانتیا سره ځواب ورکړ.

د نسب موروثي صفات څه دي؟

نه پوهېږم امیره ! خو هغوی همداسې وايي.

ای الله ! بیا نو ولې تاسې خپلې لونې او کوچنیان پلورل.

دا د بدمرغۍ او بې وزلۍ ورځې وې، ماته دا غمجنې ورځې مه را یادوه.

د چینایي قوماندان د مخ رنګ یوناڅاپي تور شو، په زېړ مخ یې د کرکې او بدلون نښانې راڅرګندې شوې، پاڅېد او په وړه خونه کې یې قدم وهل پیل کړل، د بې کاره شرابو یو جام یې راپورته کړ، هیجاني غړپونه یې ورڅخه پیل کړل، په خپل ځان درونډ شو، په داسې حال کې چې له خبرو او لهجې سره یې غصه ګډه وه وویل:

هغه مې څو کاله ولټوله، خور مې.

نور بیا........

محمود ایاز

له خنداڼ که زندګي راباندې ودرېده
بېخي راټپه شوه، بېخي را باندې ودرېده
اوس به یو ازې له دې وخته جنګ ګټمه څنګه
مرسته دهریوه سرې راباندې ودرېده
خزانه ! ستا سپېرو سپېرو ګړځو په مخه کړمه
هره عطا چې د سپرلي راباندي ودرېده
پرون باچاوم دوې روپۍ به مي ماښام راوړلې
نن د دوولاسو مزدوري راباندې ودرېده
بې وخته پرېښودم بدبخته بخت په نیمه لاره
بې وخته دا ښکلې ځواني راباندې ودرېده

هلته چې د خدای د معرفت رياضت کيږي

کمال خدرخېل

د اسامه بن لادن رحمه الله د شهادت تازه ورځې شپې وې، په مجاهدينو د خفگان او حسرت پېريان ناست وو، دوی دېته نه و خفه، چې د اسلام بچي نور خلاص شوو او د ده ځای به څوک ډک نه کړای شي، دا رښتيا هم يوه لويه ضايعه وه، خو مجاهدين د دښمن په خوشحالۍ خفه وو، په اسامه ننگه کول د اسلامي امت د ابرو او عزت سوال و، بالخصوص مجاهدينو ته دغه مسله يو چلنج و، په داسې حالت کې د مجاهدينو له خوا معمولي عکس العمل هم د خلکو حوصلې پر ځای کولای شوې.

امريکايانو ويل يو هېواد هم دېته تيار نه دی، چې د بن لادن جسد دې د دوی په خاوره کې دفن شي، ځکه خو موږ خپلو مشرانو ته دا مشوره ورکړه چې د جسد غوښتنه په رسمي ډول وکړي، که دا غوښتنه اسلامي امارت کړې وی څومره پر ځای اقدام به و.

زما د سفر ملگرو دا خوښوله چې د کنړ والي شيخ عبدالرحيم صاحب سره په دې اړه د تعزيت مجلس وکړي، ممکن هغه د مجاهدينو لپاره د تعزيت داسې الفاظ ولري چې د مجاهدينو خفگان ختم کړي او حوصلې يې پر ځای شي.

د جگړې خلک د سياست د خلکو په نسبت تېز طبعيت لري او قاطع وي، همداسې ورسره ښاييږي هم، په همدې توقع مو د شېخ صاحب ځای ته تر رسېدو، يوه شپه بله هم کونډه کړه، له شېخ صاحب سره مو د مجلس لومړۍ برخه له پرزوينو ډکه وه، خو د دې مشخصې موضوع په رامنځ ته کېدو سره مجلس ورو ورو د مناقشې او مشاجرې حالت ونيو.

اسلامي سياست په دين کې يوه جانبي او فرعي جنبه لري، اصل په اسلام کې عقايد او عبادات دي، په دې معنا نه، چې اسلامي سياست ته په عادي نظر وکتل شي، همدغه سياست د اسلامي قواعدو او اعتقاداتو يوه علمي او عملي جنبه ده، په دې معنا چې د سياست لپاره دغه قواعد او اعتقادات متضرر نه شي او د هغو اعتقاداتو سره په مقابل کې يو داسې اصل ونه شمېرل شي، چې نور اصول پڅ او بې خونده کړي.

اسلامي سياست بايد د يو مسؤل زعامت په توگه د ټول اسلامي امت لپاره دا تضمين ولري، چې سياستونه يې د سالمې، مسلمانې او واقعي اسلامي ټولنې په رامنځته کېدو کې څومره مؤثر رول لرلی دی.

مجلس مو يو خت دېته ورسېد، چې هيڅوک هم د امت د شهيد په اړه د روانو جرياناتو له بېخه خبر نه وو، يا بې خبري ښودل کېدله!!

که په جگړه کې د خيل يو عادي مجاهد، حربي کافر سره د مسلمانانو په نمايندگۍ تعهدات کولای شي او د دې مجاهد له خوا دښمن ته امان ورکول، په ټولو مجاهدينو دا لازموي چې په دې وفا وکړي، نو بيا ولې د دومره بې غورۍ مظاهره کوو؟ په دين کې هر اجتماعي عمل د مسلمان لپاره له خاص تعبير پرته نور جانبي تعبيرات هم لري، چې دغه عمل د افرادو په ژوند کې د دين لپاره مرکزي حيثيت لري.

قران موږ ته انساني وجود او ټول عالم په حقيقي معنا را پېژني او له دوی سره د تعامل هغه ځانګړې طريقه يې هم را په ګوته کړې ده.

يو شی چې قضيه پيکه کوي، هغه د زماني په تېرېدو سره د افکارو او ټولنو د انحرافاتو هغه تسلسل دی، چې په نتيجه کې هغه ديني او انساني ارزښتونه او معيارونه په خپل اصل نه پاتې کېږي، اوس نو ټولنې او انساني ژوند ته په خپل اصل کتل په ډېرو واقعيتونو د سترګو پټولو په معنا دي، همدا يو ځينی نقطه ده، چې د اسلامي سياست مخه يې ډپ کړې. مثلاً د ټول اسلامي امت لپاره د يو قيادت او خلافت موضوع چې څومره اهمه ده، په هماغه اندازه يې په اړه برداشت نه کېږي.

قاعده دا ده چې د يو خليفه په موجودګۍ کې که بل چا د ځان لپاره د خلکو نه بيعتونه اخستل، دغه دوهم خليفه ووژنئ، ځکه چې دا دوهم، اسلامي امت سره تقسيموي.

د اسلامي امت لپاره د يو زعيم په رامنځ ته کېدو کې دين په ډېرو مواردو کې په ځان پښې ايښې، تر دې چې د فاسق، فاجر او مکره خليفه اطاعت هم واجب ګڼي، يوازې د دې لپاره چې مسلمانان په خپلو منځو کې سره تقسيم نه شي، دې موضوع سره چې موږ څومره د بې باکۍ معامله کوو ! ! دې پورې مربوط ډېر احکام معطل دي چې هيڅ کله يې د مسؤليت احساس نه کوو ! !

عجيبه دا وي، چې کله د قواعدو مخه د بې خاصيته سياستونو مصالح ونيسي او د سياستوالو دېته پام نه وي چې په مصلحت عمل کول خو څه قواعد ، اصول او مقررات لري.

هغه مصالح چې شريعت ورنه چپ پاتې وي نه يې لغوه کړي وي او نه يې معتبر ګرځولي وي دې ته مصالح مرسله وايي، ځينې اءيمه دغسې مصالحو ته بيخي قايل نه دي او ځينې يې معتبر ګڼي، خو په شرايطو سره.

اصوليينو د هغه مصلحت لپاره چې شريعت نه وي ټاکلي، ځينې شرايط ايښي، له دې شرايطو نه بغير هيڅ مصلحت معتبر نه دی.

اول شرط دا دی چې مصلحت به په يوه وړه جزيه کې هم د دين له قطعي اصولو سره په تعارض کې نه وي، مصلحت به د شارع مقاصدو ته ملايم وي، مصلحت به معقول وي، د شريعت د مزاج مخالف به نه وي، په دې معنا چې مصلحت به په ظنياتو او توهماتو نه وي بناء، قطعي او يقيني مصلحت به وي. د شرعي احکامو دا خاصه ده چې د ټولو خلکو لپاره دي يعنې عموميت او شموليت لري، نو دغه مصلحت به فردي او طايفي نه وي د ټول امت مصلحت به وي، ځکه چې مصلحت په نهايت کې د شرعي حکم حيثيت پيدا کړي.

زموږ د مجلس ځينې ملګري شايد د خپل علمي قوت پر بنسټ له خپلو خبرو مطمئن وو ، البته د اءيمه او د مجتهدينو تر منځ د مصلحت ټکی دومره مردود دی، چې په دوی تور لګول کېږي، چې له يوې خوا د فقهي اصول عرف، قياس او استحسان معتبر ګڼي، چې هوبهو همدا مصلحت دی او له بلې خوا په ډېر شدت سره وايي چې مصالح په دين کې هيڅ معتبر نه دي.

دا سمه ده چې دين ټول د انسانانو د مصلحت لپاره رالېږل شوی، خو اصوليين مصالح په درې قسمه ګڼي:

لومړی هغه چې شريعت معتبر ګرځولي. دوهم هغه چې شريعت لغوه کړي. دريم دا چې شريعت يې په اړه چپ پاتې شوی.

دې دريم ډول ته د اصوليينو په اصطلاح "مصالح مرسله" وايي، دغه مصالح د اءيمه په نزد معتبر نه دي. دوی وايي چې په شريعت کې د دې هيڅ تصريح نه شته چې دغسې مصالح دې معتبر وګڼل شي، امام شافعي رحمه الله ورته "استحسان مذموم" وايي او وايي: من استحسن فقد شرع.

مهمه دا ده؛ که دغه مصالح رښتيا هم مصلحت وی، خو شريعت به وضع کړي وو، اصلاً انسان د مصلحت د تعمق ادراک نه شي کولی، د مصلحت پر ځای به په لوی ضرر کې واقع کيږي.

له همدې وجهې نه خو تردې چې ځينې فقهاء عرف او استحسان هم نه مني او په قياس کې د علت مناسبت کافي نه ګڼي، ترڅو علت منصوصي نه وي، خو قياس په قاطع دليل معتبر دی.

حنفي فقه چې عرف او استحسان ته اعتبار ورکوي، مشخص موارد دي، چې د قياس په انحصار دلالت کوي، نو بايد د موضوع په وسعت تعبير نه شي. دوی چې استحسان معتبر ګڼي، په دې باندې دليل لري او د مصلحت په تاييد کې هيڅ قسم دليل نه شته، اګرکه دا مصلحت په استحسان کې داخل وي، خو مصلحت ته قطعا د حجت په سترګه نه ګوري.

هسې خو انسان طبعاً د خپلو مصالحو خادم دی، خو دې ته د شرعي عمل په سترګه کتل او له دې وجې نور احکام په تعليق کې اچول قضيه فاسدوي، که شريعت د يو فعل په جواز دلالت کوي، د مصلحت په نوم يې پرېښودل هم سهي خبره نه ده.

مهمه دا ده چې شرعي حکم د مصلحت په وجهه له خپل اصل نه ونه وځي. په اسلام کې هيڅ کله د داسې حالت تصور نه شته چې يوه ډله مسلمانان دې د دښمن په مقابل کې د بلې ډلې مسلمانانو سره د مصلحت په نوم حلف، نصرت او مواخاة پر ېږدي، د غله، فاسق او فاجر وژل مصلحت دی، خو په دې سره شرعي حکم له خپل اصل نه وځي، چې هغه د غله لاس پرې کول دي.

د عمر رضي الله عنه دا قول: "هما المرآن أقتدي بهما" د بخاري شريف حديث دی، عمر رضی الله عنه غوښتل کعبې ته هبه شوي سره زر او سپين زر په مسلمانانو کې تقسيم کړي، خو له دې وجې يې دا کار ونه کړ، چې نبي عليه السلام او ابوبکر صديق رضي الله عنه نه و کړی.

خلفاء راشدينو په ډېرو مواردو کې مصلحت نه ده ډه کړې ده، د نبي عليه السلام له وفاته وروسته د مدينې په شاوخوا کې د ارتداد فتنې دومره زياتې شوې، چې د ډېرو صحابه کرامو او د عمر رضي الله عنه دا رايه وه، چې د اسامه بن زيد لښکر دې تر يوې مودې پورې مدينه کې پاتې شي، څو د اسلام مرکز د دې فتنو ښکار نه شي، دې کې صحابه کرامو مصلحت ليدو، ابوبکر صديق رضی الله عنه په قهر جنه لهجه وويل: "که د نبي عليه السلام د بيبانو په پښو سپي لګيا شي او د مدينې په کوڅو کې يې راکاږي هم د نبي عليه السلام توصيه به عملي کوم او د دې لښکر جنډه به راښکته نه کړم".

د ځينو فقهاو دا قول چې: "هغه هيڅ سياست نه دی چې د شريعت موافق نه وي" په دې برخه کې څومره قاطعه او محافظه کليه ښکاري، خو که د ځينو نقاتو خيال په کې ونه ساتل شي، دا مجال لري چې دغسې سياست په نهايت کې د احکامو له طبيعت سره مخالف واقع شي او د شريعت مزاج يې تصديق نه کړي.

کله کله يوه جزيه له شرعي حکم سره مغايره او مناقضه نه وي، خو د شريعت د روح او يا که وو ايو له اسلامي احکامو او مقاصدو سره چندان اړخ نه لګوي او په حقيقت کې د دين له هغو کلياتو سره مغاير وي، چې د دين عمومي فکر وړاندې کوي.

دا چې اسلام د نظام او سياست په اړه تفصيلات نه دي وړاندې کړي او په دې برخه کې يې يو اځې په کلياتو او په هغو ثوابتو اکتفاء کړې ده، چې په هيڅ قسم حالاتو او اضطرار نه متغير کيږي، د دې ښکاره دليل دی چې په دې برخه کې هغه جزيات او تطبيقات معتبر ونه ګڼل شي، چې په نهايت کې د اسلامي سياست شرعي مزاج سره برابر نه وي.

اسلامي عقيده او اسلامي اخلاق د دين داسې ثوابت دي چې د اسلامي سياست په هره مرحله او هر حالت کې مقصود دي. که هر قسم لوی مصلحت وي دين دا برداشت نه لري چې د ټولنې لپاره د اسلام عقيدوي او اخلاقي قواعد په تعليق کې واچول شي. ابن القيم رحمه الله وايي چې د سياست لپاره دا لازمي ده چې د شريعت په مقاصدو او اهدافو باندې محيط علم ولرو، د شرعي حکم په فلسفه او د هغې په نفسياتي اثراتو پوهېدل د دين برخه ده.

د اسلامي سیاست په اړه غربي پوهان وايي چې: یوا ځینی منهج دی چې په نفسیاتو حاکم دی او د انسان د ظاهر او باطن تر منځ یې مؤثقه علاقه پیدا کړې ده.

هغه خلک چې د دې قایل نه دي چې اسلام د نظام او سیاست په اړه تفصیلي احکام وړاندې کړي، سره له دې په دې اعتراف کوي چې د نورو سیاستونو تر منځ د اسلامي سیاست سیادت او اغلبیت واضح دی، د قوت او اغلبیت نقطه یې همدا ده چې یو محیط او کامل منهج لري، د جهاد او جګړې لپاره د اسلام قوانین، د بندیانو او د مغلوبو قومونو لپاره د اسلام قوانین بیخي ځانګړي دي، د قابلیت او قبولیت درک خو یې هله کېږي چې د کره اسلامي سیاست نمونه او مثال خلکو ته وړاندې شي، د انسان طبیعت داسې دی چې عملي مثال غواړي یوازې په خبرو او مباحثو اعتماد نه کوي.

****

د شیخ صاحب په خبرو کې اسلامي امارت ته انتهایي اخلاص، جذبه او اطاعت پروت و. د ده علمیت او د قیادت تجربه د دې لپاره کافي ده چې نظام څه قسم وچلوي. شیخ صاحب اوس د کنړ د مجاهدینو مسؤل نه دی، خو هغه بنیادونه چې ده ایښي تر ډېره به د کنړ په جهادي وضعیت مثبت اثرات لري.

له خپلو اتباعو سره د اسلامي امارت دا طریقه مثبته ده، زه یې تایید کوم، خو یو څه منفي اثرات هم لرلی شي. د اسلامي خلافتونو تېر تاریخونه د دې شاهد دي چې شخصیت پرستي د اسلامي نظامونو لپاره ښه زېری نه دی لرلی.

لرې به نه ځو د روسانو په مقابل کې د افغانانو جهاد ډېر شخصیتونه پیدا کړل، هرې ډلې به د خپلو قومندانانو هر ښه او بد عمل نه دفاع کوله، نتیجه یې موږ په خپلو سترګو ولیدله. بل دا چې له نظام سره په قوت او مرجعیت کې متوازي شخص نظام د فساد خوا ته بیایي.

منفي اثرات یې په اوسنیو شرایطو کې دا دي چې نوي مسؤل ته به تر ډېره دا واضحه نه وي، چې پر چا اعتماد وکړي؟ څوک په امتحاني مرحله کې وساتي؟ او چا نه ځان وساتي؟

د عمر رضی الله عنه د خلافت همدا خاصه وه. د سعد بن ابي وقاص او خالد بن ولید په څېر قهرمانان چې د روم او کسرا په قصرونو یې د اسلام جنډې ورپولې هم د عمر رضي الله عنه له قلمه بچ پاتې نه شوه.

موږ ته د اسلامي قیادت مثالي تاریخ پروت دی، بیا هم چې د قیادت په برخه کې پاتې راشو لویه بدبختي ده. اصلاً قیادتونه روزل غواړي، ټولو انبیاء کرامو چې ګډې او اوزې څرولي، حکمت په کې همدا و چې قاید باید د خدمت په روحیه کار وکړي.

زما یو ملګری د روسانو د وخت مجاهد دی، هغه د مسایلو ډېر جامع او لنډ تحلیل کوي. زه ورسره د هرې جمعې په ورځ له لمانځه نه وروسته یوه ناسته لرم. له چایو نه غټ غټ غوړپونه کوو او په مسایلو باندې سره بحث او مباحثه روانه وي، هغه کله کله ډېرې نا اشنا خبرې کوي، یوه ورځ مې ورته وویل چې زه د یو قاید او قومندان په شهادت دومره خفه کېږم، لکه څومره چې د یو عادي مجاهد په شهادت خفه کېږم، ځکه که کشرانو ته د قیادت موقع ورکړل شي، کېدای شي د صلاح الدین ایوبي او خالد بن ولید په څېر ښه ښه قیادتونه رامخې ته شي، هغه راسره تر یوه اندازه ومنله، خو په نظامي چارو کې یې تجربه، حوصله او په سختو شرایطو کې یې د فوري تصمیم نیولو استعداد ضروري وګڼل، چې دا ټول کسبي اوصاف دي، ویل یې، یو څه، که ته ورته استعداد وایې، درسره منم یې، هغه دا چې نظامي کارونه په اصطلاح شیطاني سوچ غواړي او دا رښتیا هم په کشرانو کې له مشرانو زیات وي، بیا یې د تجربې په برخه کې وویل چې د دښمن د ډز اواز نه راته معلومېږي چې دا مرمۍ په کوم طرف روانه ده. ته خو د قیادت موقع ښیې، زه دې ته خفه یم چې دا ټولې تجربې به ځان سره قبر ته یوسم، خو داسې دوه مستعد کسان به پیدا نه شي، چې په خپلو تجربو یې تربیه کړم. البته همدا نقطه به زموږ د سفر ملګري هم درک کړې وه.

شیخ صاحب وپوښتلو چې حنیف خو به ستاسو به خدمت کې کوتاهي نه وي کړي؟ نو زموږ ملګري د دې پر ځای چې ورته ووايي، هر څه سم روان دي او تشکر ترېنه وکړي، وویل، موږ مجاهدین خلک یو ، ټول کارونه مو چیریکي وي، خدمت ته ضرورت نه لرو ، هغه ملګري مو بیا چیریکي نوم وګټلو.

حنیف د شیخ صاحب ځوی دی. ډېر نومیالی مجاهد دی. د هشتادودو توپ ماهر دی. په لسګونو امریکایي ټانکونه یې د خپل هشتادودو خوراک کړي. زموږ په خدمت کې دومره حریص و ، تا به ویل چې زموږ د احساناتو پوروړی دی. همېشه به یې خوله له خندا ډکه وه. د دې ایت ریښتینی مصداق و : (أَشِدَّآءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ). مخلص مجاهدین همداسې وي، هیڅکله مې هغه حالت نه هېرېږي، چې د څو ساعتونو مسلسل مزل نه وروسته ځای ته ورسېدو او زموږ د ډلې قومندان زما د پښو چاپې کولو په نیت پښو ته راغوټه شو ، موږ ته ویل شوي وو ، چې زموږ د ډلې مشر به مهدي تقبله الله وي، مهدي د شیخ صاحب زوم و ، الله دې شهادت قبول کړي. ما نه و لیدلی، خو د ده په اړه زما تصور داسې و ، چې مهدي به یو غاور او بې پروا سړی وي. درندې درندې خبرې به کوي. په مجلس کې باید د ده د شان مراعات وشي. دېته خفه وم چې زموږ به ورسره کومه شپه تېره شي، که نه؟ خو زما تصور غلط و ، هغه ډېر خاکسار متواضع او حقیقي انسان و. زړه مې غوښتل چې قدمونه یې ښکل کړم. د ده په قومنده راته خپل سر شیندل د ده حق ښکاره شو ، ماته دا معادله ډېره واقعي نه ښکارېده، چې سهي مسلمان ساده هم وي او فراست او زیرکتیا هم لري، خو د ده په شخصیت کې دا دواړه صفات وو.

او یا د ځینو خلکو دا خبره څومره بې اساسه ښکاره شي چې وايي د جګړې خلک اخلاق نه لري ! ! دوی اخلاق یوازې ظاهري تعامل ته وايي ! ! خو که اخلاق په سهي معناو وپېژني، نو وبه وايي چې ځینې جګړې څومره اخلاقي بنیادونه لري ! (وَلَوْلَا دَفْعُ اللهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ).

دوی یو قدم نور هم مخکې ځي او وايي چې د زمانې په تېرېدو سره اخلاقي ارزښتونه بدلیږي. دوی دا خبره د یوې بلې خبرې او احمقانه استدلال نتیجه ګڼي، وايي: انسان باید ازاد پرېښودل شي او په اخلاقي قواعدو کې را ایسار نه کړل شي، نو دا کار به په طبیعي توګه د اخلاقي ارتقاء سبب شي.

د انټرنیټ په یو پښتو پاڼه کې مې د اخلاق او ادبیات تر عنوان لاندې د اسد الله غضنفر یوه مقاله لوستله په خپلو استدلالاتو کې یې دا نتیجه راویستې وه، چې د زمانې په تېرېدو سره اخلاقي معیارونه بدل شوي، د دې لپاره ځینې تاریخي شواهد وړاندې کوي، وايي: "څو کاله پخوا زموږ لویو عالمانو او اخلاقیینو په دې خبره اوروانخیست چې غریب یا اصیل انسان به ټول عمر د تورې د څښتن بې مزده خدمت کاوه او په اسیرو انجونو به د کاسیرو فاتحانو حرم سرایونه ډک و ، موږ لا تر اوسه ځینو هغو کسانو ته د اتلانو په سترګه ګورو ، چې ډېرې وینې یې بهولې" ! !

دا وايي چې اوس موږ په غلامۍ شرمېږو ، نو معلومه شوه چې انسان د زمانې په تېرېدو سره اخلاقي ارتقاء کړې ده.

زموږ استاد به ویل: دېته جزاء من جنس العمل وايي. دوی د خدای بندګي نه کوله، خدای د خپلو بندګانو بندګان کړه.

اصلاً دا د جګړې ضرورتونه دي. په دوهم نړیوال جنګ کې چې په میلیونونه انسانان ووژل شول، د غرب او اروپا ښځې بازارونو ته راووتې، له هماغې ورځې نه غربي ټولنه د ښځو په غضب ککړه ده او اخلاقي فساد اوج ته ورسېد. بل دا چې دا د اسلام نه مخکې پخوانیو ولسونو او قومونو نه راپاتې طریقه وه. خوراکي مواد به کم وو ، خلکو به د خېټې په مړولو له بل سره مزدوري کوله. د اسلام په راتګ سره د غلام او بادار ، غالب مغلوب او اسیر لپاره داسې قواعد وضع کړي، چې هم ټولنه له فساده وژغورل شي او هم د اسیر او غلام سره د بادار رویه په احسان او خواخوږۍ بناء شي. د غلام ازادول د اجر او ثواب لپاره یو مثال وګرځېد ، بل طرف ته یې مسلمان شوي غلام ته دا ترغیب ورکړ، چې د خپل بادار خوشحالول یې د خدای خوشحالول دي. دغسې غلام یې د دوه اجرونو مستحق وګاڼه، چې یو د خدای بندګي کوي او بل له بادار سره اخلاص کوي،

ان تردې چې ابو هريرة رضي الله تعالی عنه وفرمايل که د دين څو عظيم عبادتونه نه وای، نو ما به دا ښه ګڼلې وه، چې غلام مړ شم.

دا چې وايي د زمانې په تېرېدو سره انسان اخلاقي ارتقاء کړې ده. په يو خروار تاريخي واقعيتونو سترګې پټول دي. حمزه بابا اخلاقي ارتقاء يو داسې څه نه ګڼي چې بې سرنوشته دې د پرمختګ پړاوونه ووهي. هغه وايي دا مزل بې رهبره نه کېږي او دلته يو مرکزي طاقت پکار دی، چې د افراط او تفريط تر منځ مو د اعتدال پر لاره برابر کړي. که داسې ونه شي او اخلاقي ارتقاء خپل طبيعت ته پرېښودل شي، د اجزاو تر منځ به هغه تناسب ونه ساتل شي چې ډېر رقت او دقت غواړي، هغه تناسب او اعتدال چې د ښکلا معيار ګڼل کېږي، لکه د کايناتو نظام، چې له يوې مرکزي نقطې نه کنټرولېږي او معمولي بې لارې يې هم نه شي زغملی. ساينس پوهان وايي که ځمکه لمر ته يو انچ نږدې شوه، د ځمکې پر مخ به هر څه اور واخلي او که يو انچ لرې شوه ځمکه به د کنګل له وجې د اوسېدو جوګه نه وي پاتې.

حمزه بابا وايي: "د انساني وجود حيثيت د تخم د هغې دانې دی، په کومه کې چې د يوې لويې او دنګې ونې وجود پروت دی. دا تعريف د انساني فرد په هکله په فکر کې ساتل پکار دي او دغه اجمالي وجود د خپل باطني تفصيل د حاصلولو لپاره د يوې پرلپسې روزنې او تربيت محتاج دی، ترڅو چې د دې دانې روزنه ونه شي، د هغې له وجوده د هغې لويې ونې د تفصيلي وجود اظهار هيچرې نه شي کېدی". بيا وايي ترڅو چې د دې وړې دانې تربيت چې انسان دی، په هماغه قالب کې ونه شي، د نړۍ ارتقاء به يو اړخيزه وي.

انسان چې په دنيا کې د خدای د نماينده وظيفه لري، دا ورباندې لازمېږي چې د ټولو انفراديتونو لپاره له خپل ټاکلي مسير سره سم د ارتقاء ماحول پيدا کړي، چې په فطري ډول له يو بل سره د تضاد او تصادم پر ځای د يو بل د تکامل باعث شي. که انسان همداسې ازاد پرېښودل شي ټول استعدادونه به يې د خپلو حيواني غوښتنو په خدمت کې مصروف شي، له دې نه چې کومه ارتقاء رامنځته کيږي، دا به هيڅکله د بشريت سبب نه شي.

حمزه بابا په دې عقيده دی چې دا دنيا د اضدادو مجموعه ده اوس که انسان ته د دې دنيا د عمر په اندازه نور وخت هم ورکړل شي او د دې اضدادو د تعين او تشخيص لپاره علمي څېړنې وکړي، د دې پر ځای چې د سالمې ارتقاء قواعد وضع کړي، داسې تصادم به رامنځته شي، چې بيا به يې انسان په چاره نه پوهېږي او د انسان لپاره د خدای د ارتقاء قانون دا خاصه لري، چې دغه اضداد په داسې انداز تنظيم او ترتيب کړي، چې د هغې نه اعتدال پيدا شي او ژوند د ارتقاء طبيعي پړاوونه ووهي. انسان د کايناتو د مصدري نقطې اطلاقي حيثيت لري، نو که له کايناتو سره په همدې وحدت کې وڅېړل شي، نو څه ناڅه به مو حقايقو ته لار موندلې وي او که دا وحدت په نظر کې ونه نيسو او واړه جزيات مو د تحليل لاندې نيولي وي، هيڅکله به په واقعيتونو برلاسي نه شو، ځکه حمزه بابا وايي: "دا حقيقت دی چې کوم وخت وحدت د کثرت اظهار وکړي، نو د هغه په افرادو کې هغه بنيادي قوت پاتې نه شي، لکه د سمندر نه چې ويالې جدا شي، په هغې کې د سمندري قوت فقدان راشي". انفراديتونه او اجزاء همېشه ناقص وي، نو د اطلاق په درجه کې يې را وستلی شو، نه دا چې د تعين درجه ورکړل شي.

نور بيا....

سیاه پوشهای ولایه فقیه
یا
روح پلید در امت اسلامی

نویسنده: جاوید غوربندی

گرچه در عنوان مقاله سیاه پوشهای ولایه الفقیه کافی بود اما برای این که توضیح داده شود که همه ی برادران شیعه ما نه موافقت با ولایه الفقیه دارند و نه شیطانهای چون شیعه های صفوی هستند. کلمه صفوی هم اضافه شد. امت اسلامی و مخصوصا برادران شیعه ی ما شخصیت های چون آیه الله العظمی محمد حسین فضل الله هم دارند که شب و روز بدون این که احساس خستگی کند برای وحدت امت اسلامی میکوشند و بعد از وفات وی هم تلاشهایش در این راه زنده است. اما شیعه ی صفوی که موئسس نظام معاصر ایشان روح الله خمینی میباشد اساس بی اتفاقی و بدبختی در امت اسلامی است. به گفته ی دکتور محمد عماره، اگر امریکا شیطان بزرگ باشد شیعه ی صفوی هم کمتر از شیطان کوچک نیست.

بعد از رویدادهای یازده سبتامبر و اشغال افغانستان و عراق توسط امریکا و متحدینش تهدیدهای امریکا بر ایران روز بروز بیشتر شده میرود ، هر کس مطابق فهم خویش تحلیل میکند ، سعودی این هوشدارها را جز مسلسلی بر پرده های تلویزیون چیزی دیگری فکر نه میکند و بعضی دیگر این تهدیدات را حقیقت فکر میکند و میگویند که ایران و امریکا روز به روز به جنگ نزدیک میشوند اما تحلیل عادلانه این است که ایران و امریکا دوستان در بعضی مصالح مشترکه و دشمنان در موارد دیگر هستند .

قوت ایران بالخصوص نظریه ی ولایه الفقیه تهدید بزرگی به امت اسلامی و به وحدت مسلمانان سنی است، زیرا ولایه الفقیه صفوی به این نظر هستند که اینها باید پرچم مسلمانان را به مهدی منتظر ایشان خواهند تسلیم کرد. شیعه ی صفوی در صدد آماده گیری به مهدی منتظر ایشان که به نظر ایشان زود تر بیرون خواهد آمد منتظر هستند و در آماده گیری مهدی آنها در لبنان قوتی دارند که با اینها بیعتی قویتر از پدر با پسر دارند؛ در عراق همچنان بعد از خروج قوتهای امریکایی حاکمیت این کشور را به شیعیان گذاشتند و این شیعه ها هم کمتر وفادار به ایران از شیعه های حزب الله نیستند و در افغانستان ما مشاهده میکنیم که شیعیان روز به روز قویتر میشوند حتی به گفته ی کابلیان در بعضی از مراسم ایشان فکر نمیشود که کابل شهری از کشور سنی است بلکه فکر میشود که کابل هم جزی از مفکوره ی ولایه الفقیه ایرانی است که هیچ نیروی خارجی در این کشور وجود ندارد !. جالب این است که بعد از اعدام نمودن بعضی افغانهای بیگناه مقیم ایران و تسلیم نمودن جسدهای ایشان به حکومت افغانستان، کنفرانسی بزرگی در کابل تحت نام آیه الله خمینی انجام میشود که بینر های این کنفرانس همه ی کابل را رنگ بخشیده است.

بعضی از تحلیل گران این فعالیتها را جنگ مخفی بین ایران و سعودی مینامند در حالیکه این فعالیتها بزرگتر و خطرناکتر از این میباشد که فکر میشود؛ این در اصل جنگی بین شیعه ی صفوی و امت سنی است و تهدیدی بزرگی به همه ی سنیان میباشد.

از این حقیقت انکار کرده نمیتوانیم که عربستان سعودی ایران را دشمنی بزرگتر از اسراییل میخواند اما فعالیتها و دایره ی دید سعودی بسیار تنگتر از این میباشد که سعودی عربستان در مسابقه با ایران باشد، چون بزگترین خیال و فکر سعودی این است که وهابیت را در امت اسلامی و مخصوصا در کشوری چون افغانستان که تقریبا همه ی افغانها به مذهب امام ابو حنیفه (رح) میباشد تاثیر منفی دارد. عربستان سعودی باید از ایران بیاموزد که وقتی جنگ میان سنی و شیعه میباشد ایران طرف شیعه ی را میگیرد که به نظر ایشان کافر هستند و در مخالفت با اهل سنه واقع میشود فقط برای اینکه نام آنها شیعه است. نظام ظالم سوری که مردم مسلمان خویش را فقط به جرم این که آزادی میخواهند، هر روزه ظالمانه میکشد و شیعه ی صفوی با نظام کافر سوری در یک صف قرار دارد و هیچ رحمی به مردم مسلمان سوری نمیکند، زیرا آنها نمیخواهند جای یک نظام شیعی را نظام سنی بگیرد و اگر چنین نشود حد اقل سوریه به دو بخش سنی و شیعه تقسیم شود تا سدی در مقابل تیوری ولایه الفقیه بمیان نیاید.

قوتهای نظامی نظام ولایه الفقیه صفوی در عراق در انسان کشی سنی دست مستقیم داشت و گفته میشود که ایران قوت نظامی مخصوصی در عراق داشت که وظیفه ی آنها فقط قتل و کشتار مردم مظلوم سنی عراقی بود که بالآخره مقاومت سنی عراقی را از میان برداشت تا در پایان امریکا هم حاکمیت عراق را به کسانی تسلیم کرد که مطیع ولایه الفقیه صفوی بود. حتی گفته میشود که نظام صفوی همان قوتهای نظامی را به سوریه فرستاده تا در قتل و کشتار با نظام سوری اشتراک کنند!

در این روزها مطبوعات خبرهای وحدت ایران و عراق را میدهد که این وحدت به نظر بنده قدم نخست در عملی ساختن تیوری شیطانی ولایه الفقیه صفوی میباشد و وقتی که قدم نخست برداشته شود رفتار آسانتر میشود، زیرا ایران در لبنان حزبی دارد که کمتر از سپاه پاسداران نیستند و در افغانستان و پاکستان نیز نفوذ قابل توجه دارند که روز به روز بیشتر میشود. سعودی عربستان که عم دارد در مسابقه با ایران واقع است در عکس العمل آوازه ی وحدت ایران و عراق از مجلس تعاونی خلیجی خواست تا از تعاون بطرف وحدت بروند و قدم نخست ایشان وحدت سعودی و بحرین خواهد بود که بعد از این همه ی کشور های خلیج آیالات متحده در چوکات یک اداره خواهد بود که بعد از نشست مجلس تعاون خلیجی این طرح تعطیل شد اما این اتحاد هیچ دست آوردی داشته نمیتواند چون وجود این کشورها نه کدام تهدیدی و نه کدام نفعی در نقشه ی جهان را افاده میکند و وحدشان همچنان موثر واقع شده نه میتواند.

به هر صورت ولایه الفقیه از ابتدا تا به حال خطری به امت اسلامی و بالخاصه به همه ی سنیهای جهان اسلام میباشد چون سیاه پوشهای ولایه الفقیه حتی در تهران اجازه ی مسجد را برای سنیان ایران هم نه میدهد و سنیان در دعوت ایشان با بسیاری از مشکلات روبرو هستند؛ پس مسلمانان جهان باید متوجه این خطری که روزبروز قویتر و نزدیکتر میشود باشند تا نشود که از مار آستین متضرر شویم.

د جهاد او مجاهد غندنه د لوی ذلت او سپکاوي نښه ده

رسول الله صلی الله علیه وسلم وایي: کله چې تاسو بیعه عینه پیل کړه ، د غوا لکۍ مو ونیوله او په کشتونو بوخت شوئ او جهاد ته مو شا کړه ؛ الله به مو په داسې ذلت اخته کړي چې څو بېرته دین ته نه یئ راګرځېدلي په دې ذلت او سپکاوي کې به ژوند کوئ
" إذا تبايعتم بالعينة وأخذتم أذناب البقر ورضيتم بالزرع وتركتم الجهاد ، سلط الله عليكم ذلا لا ينزعه حتى ترجعوا إلى دينكم "(صحیح حدیث)بیعه عینه داسې بیعه ده چې د سود له پاره حیله ده هغه داسې چې یو شی په پور و پلورل شي او بېرته هماغه شی په کمو نغدو وپېرل شي ، لکه یو موټر د یوه کال په پور په پنځه سوه زره افغانۍ وپلورل شي او بېرته یې په څلورنیم سوه زره افغانۍ وپېرې ؛ دې ته (بیعه عینه)وایي دا که څه هم په ښکاره بیعه ده خو په حقیقت کې سود دی او حرام کار دی او دومره بدکار دی چې د مسلمانانو د ذلت او سپکاوي لامل ګرځي.

دا راز په زراعت او مالدارۍ دومره بوختیا چې دیني کارونه شاته پرېښودل شي هم د مسلمانانو د ذلت لامل ګرځي او بل جهاد ته شا کول هم د لوی سپکاوي لامل ګرځي.

نن سبا خو ډېری مسلمانان په جهاد پرېښودلو بسنه او کفایت نه کوي، بلکې د جهاد پر خلاف یې کمپاینونه پیل کړي دي او د مجاهد پر خلاف شپه ورځ ژبې او قلمونه چلوي خو د الله جل جلاله حکمت ته وګورئ چې لوی څښتن دا سپکې ژبې او مزدور قلمونه څومره سپک او ذلیل کړي دي ؟!!

ایا تردې به هم لوی ذلت بل وي چې د یرغلګر او بې رحمه کافر په چوپړ کې یو انسان شپه او ورځ بوخت وي ؟ ایا تردې به سپک او ذلیل ژوند وي چې د خپل ولس د قاتل او وحشت پر وړاندې د یوه انسان خوله ډالرو ګنډلې وي او هیڅ نه وایي خو که له یوه مجاهد نه د انساني کمزورۍ پر اساس یوه تېروتنه وشي او یا یې دښمن د ده د تورنولو په موخه ګومارل شوي خلک د مجاهد په نوم په یوه کار وګوماري نو بیا د مجاهد پر خلاف نارې او سورې پېل کړي او د مجاهد د بدنامولو له پاره هم ژبه چلوي او هم قلم ؟ !.له دې حدیث نه خو دا معلومه شوه چې جهاد ته شا کول د مسلمانانو د ذلت او سپکاوي نښه ده او که د جهاد او مجاهد پر خلاف څوک تبلیغات کوي او غندي یې دا خلک ترسپکو هم سپک دي، دا خلک که د الله جل جلاله دین ته بېرته را ونه ګرځي تردې به هم سپک او له زیات ذلت سره مخامخ شي ، بېشکه د الله په دین کې عزت او درنښت پروت دی او د الله جل جلاله دین د سرلوړۍ او مخروڼۍ یوازینۍ لاره ده.

......په تېر پسې

اسلامي روح

مولوي محمد یونس خالص بابا رحمه الله

زکات:

د قرآنکریم په زیاتو آیتونو کې له لمانځه سره د زکات یادونه داسې راغلې، لکه له ایمان سره چې د صالحو اعمالو یادونه شوې ده او لکه ځنګه چې ځینې پوهانو له صالحو اعمالو څخه بغیر ایمان ته ناقص ایمان ویلی، همدغه راز ځینې محترم علماء هم هغه لمونځونه چندان کامل نه بولي، چې د زکات د فرضیت په صورت کې زکات ورسره مل نه وي. د دوی په خیال که یو شتمن سړی د لمونځونو په اداکولو کې تکړه او د زکات په ورکولو کې کمزوری وي، داسې مثال لري، لکه څوک چې چا سره د دوستۍ لافې وهي او د عمل او ضرورت په موقع ورته له لاس ورکولو څخه ډډه کوي!

د قرانکریم په نورو آیتونو کې له بدني جهاد سره د مالي قربانۍ یادونې شوي او یقیناً سړی دې ته ملتفت کوي، چې له مالي

عباداتو څخه هغه منحرف خلک چې په نفلي لمونځونو کې هم تر نورو د مخه وي، له خپلو لمونځونو څخه حقیقي درس نه اخلي، ځکه په لمانځه کې د (إِيّاکَ نَعْبُدُ وإِيّاکَ نَسْتَعِينُ) جملې یو مسلمان انسان دې ته راوېښوي، چې د تذلل او تضرع سر، یواځې واحد لا شریک خدای ته باید ښکته شي او په دې صورت کې نو انسان بس یواځې له همغه مقتدر او حق معبود څخه باید مرسته وغواړي. که څوک د مال دولت مینې هومره راښودلی وي، چې د مال فرضي وظیفه (زکات) هم نه ورکوي او له خپلې شتمنۍ څخه د لوی خدای جل جلاله د حکم د منلو لپاره چې په ایاک نعبد سره په لمانځه کې د توحید وعده ورکوي، یوه خورا کمه برخه مال هم نه شي خرڅولی، باید پوه شي، چې دی په دې وعده کې پاتې راغلی دی، همدغه راز که له چا سره د فقر وېره نه وي او له مال دولت څخه د مرستې انتظار ونه لري، کله امکان لري او چې هغه په احکم الحاکمین خدای جل جلاله د حکم په مقابل کې د یو بې وزلي فقیر حق (زکات) ته سترګې ونیسي، نو بنا پر دې، دغه شانې یو مسلمان باید تصور وکړي، چې دی د ایاک نستعین په وعده کې هم ببېرته پاتې دی او دغه شانې لمونځ چې د یو مسلمان په روح باندې اثر نه کوي، یقیناً چې کامل لمونځ نه بلل کېږي، دا لا څه چې یو لمونځ کوونکی انسان؛ کله چې ورځ په ورځ له بدو لارو څخه د ښو خواته نه راګرځي او له فساد څخه د اصلاح خواته نه وي روان، باید فکر وکړي، چې دی په هر رکعت کې د { اهدِنَا الصِّرَاطَ المُستَقِيمَ * صِرَاطَ الّذِينَ أنعَمتَ عَلَيهِمْ غَيرِ المَغضُوبِ عَلَيهِمْ وَلاَ الضّالِينَ}جملو معناګانو ته نه دی متوجه شوی او لمونځ یې د عبادت په صورت کې د یو عادي کار په څېر ادا کړی دی، ځکه؛ کوم خلک چې د چا په لاره د تللو ارمانجن وي او د ځینو نورو له اتباع څخه په لوی خدای

جل جلاله پناه غواړي، هغوی کله بیا د عمل په ډګر کې په ورین تندي د منفورو خلکو پیروي کوي او د هغوی په لاره تلل ورته وداني، د ژوند تامین او انساني کارونه ښکاري. دا چې نن سبا زموږ ډېر اسلامي ورونه لمونځونه کوي او سره له دې بیا هم په مسلمانانو کې اخلاقي کمزورۍ ورځ په ورځ صعودي قوس طی کوي، وجه یې همدا ده چې مسلمانانو اسلام ته د یو حیاتي مسلک په څېر او د ژوندانه د اصلي بنسټ په حیث نه دي کتلي او نه یې هغو مقدسو جملاتو ته ورپام شوی دی، چې الهي کلام ورباندې مشتمل دی.

د نورو عباداتو پر نسبت به له لمانځه سره په خصوصي توګه د زکات یادونه ممکن دې لپاره شوې وي، تر څو د عقل څښتنان ملتفت کړي، لکه څنګه چې د انسانانو په بدني قواو کې تفاوت موجود دی، لکه څنګه چې بې له کوم زیار زحمت څخه ځینو خلکو ته په ځینو نورو باندې په جسماني طاقتونو او علمي قوت کې لوړتیا ورپه برخه کوي، سره له دې چې دغه قوت نسبت مالي طاقت ته دانسان په لوړتیا کې مهم رول لوبوي او د {قَالُوَاْ أَنَّى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ} د مطالعې له مخې دغه شانې طاقت د یو شخص د حکمرانۍ وسائل دي، همدغه راز په مالي قدرت کې هم د ټولو انسانانو برابرتیا، امکان نه لري او کېدای شي چې ځینو ته په ځینو نورو باندې لوی خدای جل جلاله د خپل بالغه حکمت په مقتضا برتري ورپه برخه کړي او څرنګه چې بدني عبادت د بدني نعمتونو د شکریې لپاره لزوم لري، همدغه شانې د مالي نعمتونو شکریه په مالي عبادت (زکات) سرته رسول پکار دي او څرنګه چې د لمانځه په ادا کولو د یو انسان جسماني قواوې نه کمزورې کېږي، همدغه راز په زکات باندې مادي طاقت نه شي کمزوری کېدلی او همدغه شانې چې بدني عبادت ته د یوې مسلکي وظیفې په څېر کتل پکار دي، مالي عبادت ته هم باید وکتل شي.

له دې سره سره دې ته هم باید ملتفت شو، هغه منافع چې مادتاً او معناً په لمانځه کې لاس ته راځي، په زکات باندې هم د ترتب امکان لري، الله تعالی همدې لپاره چې مسلمان بنده د لوی خدای د حکم د تعمیل لپاره، چې مسلمان بنده د لوی خدای جل جلاله په حضور کې هر یو عبادت ته د اهمیت په سترګه وګوري. په دې مبارک آیت کې {وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ} د تقوی صفت ستایي او فرمایي: څوک چې له خدای جل جلاله د تقوی صفت ولري یعنې الهي اوامر پر ځای کوي او له نواهیو څخه یوازې د لوی خدای د حکم د تعمیل لپاره ځان ساتي، نو الله تعالی به ورته د خلاصون لاره پیدا کړي او له هغې لورې به یې وروزي او روزي به ورکړي، چې د ده په خیال کې هم نه ګرځي او که چا په خدای جل جلاله اعتماد او توکل وکړ، یعنې مادي وسائلو ته یې هم یوازې د شریعت د تعمیل په ملحوظ لاس اچولو او حقیقي کارساز ته یې د هیلې سترګې نیولې وې، نو یوازې لوی خدای جل جلاله دغه شانې منقاد انسان ته بس دی. یعنې خدای هم د دغه شانې مسلمان لپاره د خیر دروازې پرانیزي او د شر دروازې ورته تړي، البته بیا هم توجه پکار ده چې خیر او شر د انسان په تشخیص نه، بلکې هغه چې په خپله د الله تعالی په نزد معلوم دی.

د زکات اصلي معنا :

د زکات اصلي معنا پاکوالی دی او د زکات په وسیله هم د یو مسلمان مال سپېڅلی کېږي اود دې وړ ګرځي، چې مسلمان ورڅخه استفاده وکړي، بالعکس هغه مال چې په حلاله لاره لاس ته راځي او فرضي زکات یې ورڅخه ورنه کړای شي، نه یوازې دا چې برکت یې له منځه ځي او مسلمان ورڅخه باید استفاده ونه کړي، بلکې په خپله دغه مال د اخروي ناکامۍ او بدمرغۍ وسیله هم ګرځي. الله تعالی جل جلاله فرمایي: {وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلاَ يُنفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ} یعنې هغه خلک چې سره او سپین سره راټولوي او ساتي یې او د خدای په لاره کې یې نه مصرفوي، نو هغوی ته په دردونکي عذاب زېری ورکړه !

دغه شانې مسلمان چې د بخل محکوم وي او الهي حقه حقوق نه ادا

کوي، له دې کبله چې اسلامي ټولنې ته ګټور غړي نه شي کېدلی

....

صوم (روژه):

عن ابي سعيد الخدري رضي الله تعالی عنه قال: قال رسول الله صلي الله عليه وسلم: "ما من عبد يصوم يوماً في سبيل الله الا باعد الله بذلک اليوم وجهه عن النار سبعين خريفاً "([۱۵]).

لومړی له دې چې زموږ د دې مبارک حديث په ترجمه او شرحه لاس پورې کړو، ښايي په ياد ولرو چې د يو مسلمان فلاح د تېرو ليکنو او شېړنو له مخې د اسلامي روح د تقويې لپاره ځانله مواد موجود دي او يو مسلمان بايد هيڅکله دا فکر ونه کړي، هغه اسلامي اعمال چې و ده ته مادتاً ګټه اړوي، هغه به يې د حقيقي قدرت او قوت وسيله هم وي او که نه، نو هغه به د ده د کمزورۍ سبب وګرځي، بلکې لکه څنګه چې الله تعالی يو مسلمان بنده ته د اسلامي اعمالو د سرته رسولو په وسيله اخروي او دايمي ښېګڼې ورکوي، همدغه راز الله تعالی خپل نېک عمله مسلمان بنده ته په دنيا کې هم ښه ورځ او نېکمرغه ژوند ورپه برخه کوي او د دې معنا دا نه ده، چې مسلمان ته به هرومرو دغه مادي عيش ونوش، چې نن سبا يې خونړي سېلاب زياته برخه انسانان لاهو کړي، ورپه برخه کوي، بلکې معنا يې داده، چې دغه شانې نېک عمله مسلمانان، به د الله تعالی په مرحمت په دې فاني ژوندانه کې ارام او مرفه او په زړه پورې ژوند تېروي او د دايمي نېکمرغۍ وسائل به په لاس ورځي.

روژه د اسلام په پنځو بناو کې هغه عبادت دی، چې د نفس د پاکېزګۍ لپاره مثل نه لري، رسول کريم صلی الله عليه وسلم په يو حديث کې په دې معنا په ځوانانو غږ کړی، چې که څوک د نکاح طاقت لري، نکاح دې وکړي او که نه نو روژه دې ونيسي، ځکه چې روژه يې د فواحشو د مخنيوي غټه وسيله ده.

ځينې خلک فکر کوي چې روژه ځکه د انسان شهواني قواوې اداره کوي، چې لوږه او تنده، د بدن د کمزورۍ سبب ګرځي او کمزوری انسان په خپله له شهواني قواو څخه راګرځي، خو که په اسلامي هدايا تو او بالخاصه د روژې په هغو فضائلو کې چې شريعت راښودلي، عميقانه فکر وکړو، دې ته رسېږو چې صرف لوږه او تنده د انسان د شهواني قواو مخه نه شي نيولی، بلکې د روژې معنوي قوت او هغه دا چې يو مسلمان يوازې، د لوی خدای د رضامندۍ لپاره حلال خوراک او څښاک لا څه چې له خپلې نکاحي ښځې سره له يو ځای کېدو څخه هم ځان ساتي، څرنګه کېدلی شي چې دغه انسان به بيا په ناجايزه توګه د شهواني قوې اجراء ته لاس واچوي او څرنګه به يې انساني عقل د داسې کار اجازه ورکړي؟

په دې تېر شوي حديث کې رسول کريم صلی الله عليه وسلم هغو خلکو ته چې د جهاد في سبيل الله ډګر ته راوتلي او دې لپاره يې سر او مال ځارولو ته ملاوې تړلي چې د احکم الحاکمين د حکومت پر خلاف حکومتونه محوه کړي او يوازې د هغه مقتدر خدای حکم ته غاړه کېښودل شي، چې د لوړو او ژورو واک او اختيار ورسره دی، تشويق ورکوي او دې ته يې ملتفت کوي، چې په دغه موقع کې هم کله چې دوی د جهاد په ډګر کې، د جسماني کمزورۍ په لحاظ، له کاره نه پاتې کېږي، روژه ونيسي او {وَاسْتَعِينُواْ بِالصَّبْرِ وَالصَّلاَةِ} حکم هم د جنګ په ډګر کې په ثبات، هم د خپلو ملګرو د ډول ډول ناکردو په مقابل کې په تحمل او هم د نفساني خواهشاتو مخنيوی او لوی خدای ته د يو لوی عبادت په ضمن کې عملي کړي او د صبر د اعلامونې مظهر وګرځي، د دغه ډول مسلمان لپاره په دې حديث کې دا زېری ورکول کېږي، چې داسې يو بنده به نه وي چې د خدای جل جلاله په لاره کې د جهاد په موقع يوه ورځ روژه ونيسي، مګر دا چې الله تعالی به يې د همدې يوې روژې په بدله کې، د دوزخ له اوره مخ هومره لرې کړي، چې د ده او د دوزخ ترمنځ به د اوياوو کالونو مسافه وي.

دلته د مسافې سرعت نه دی معلوم، نو ځکه بايد مسلمانان ورڅخه په دغه شانې مواقعو کې د زيات لېرې والي مفهوم واخلي او په دې فکر کې ونه لوېږي، چې دغه مسافه به په کوم مسرعت سره اټکل شوې وي.

د رمضان په مبارکه مياشت کې د يوې ورځې روژه که بې له عذره

---

[۱۵] - رواه مسلم في فضل الصيام.

وخوړل شي، نو د ټول کال روژه يې هم ځای نه شي نېولی خو سره له دې مسافر او ناروغ ته يې د خوړلو اجازه شوې ده، مګر د جهاد په موقع چې غالبا سفر ورسره عادتاً لزوم لري، د روژې نېولو ته تشويقول، يو مسلمان فرد دې ته متوجه کوي چې د اسلامي روح له مخې د مسلمانانو د کاميابۍ اساسي وسايل يوائې او يوائې د اسلامي احکامو تعميلول دي او بس.

کوم خلک چې د کلمة الله د اعلاء لپاره په مالونو او سرونو لوبې کوي او په خپله بيا د اسلام پر خلاف اعمالو ته بېباکانه اقدام کوي او پر خدای جل جلاله باندې د اعتماد پر ځای په مادي وسلو او وسايلو زيات متکي ګرځي، د اسلامي روح له مخې له خپلو ځانونو سره په مجادله کې نښتي دي او په خپله خپلې سپينې پرې کوي، همدغه راز هغه خلک چې د يوې اسلامي اجتماع د تشکيل او تنظيم په برخه کې د الله تعالی د احکامو د تعميل لارې نه لټوي، بلکې د اسلامي افرادو د خوراک، څښاک او لباس او لارو چارو فکر محکوم کړي وي، د يوې اسلامي ټولنې په تشکيل کې نيمګړې پاتې کېږي او که هر څومره قدرت په لاس ورشي، بيا هم نه شي کولای، يوه داسې سپېڅلې اسلامي ټولنه جوړه کړي، چې د اسلام او خدای پرستۍ احساس يې د مقصد لور ته ولېږدوي او د ګرد عالم لپاره يوه نښه او نمونه وګرځي او د {كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُم مِّنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ} آيت مصداق وبلل شي.

خالص بابا په خپله

خيرالله اسلام دوست

په قوم د خوږيانو کې زېږېدلی با ايمان و ، خالص بابا په خپله
اتل او قهرمان و خالص بابا په خپله

د اصله نبي خېل و ، مېشته په نکرخېل و
معلم و په مکتب کې ، اول د مرکخېلو
د علم په زانګو کې زنګېدلی پهلوان و ، خالص بابا په خپله
اتل او قهرمان و خالص بابا په خپله

خپل وخت يې تېرولو ، جهاد به يې کولو
دښمن ورنه په ډار و ، خوشحاله ګرځېدلو
د تورې بوړې غرو کې جنګېدلی په ميدان و ، خالص بابا په خپله
اتل او قهرمان و ، خالص بابا په خپله

دولت شو د خلقيانو ، بې مخه پرچميانو
خپل ملک يې ټول ويران کړو ، بچي وو د روسانو
د خپل کلي او کوره مهاجر خوشحال خندان و ، خالص بابا په خپله
اتل او قهرمان و ، خالص بابا په خپله

دعوت يې اميران وو ، خپل ټول قومندانان وو
راغلي ګران هېواد ته، زموږ امريکايان وو
خواشينی نا اميده مريضۍ کې په خپګان و ، خالص بابا په خپله
اتل او قهرمان و ، خالص بابا په خپله

چې لاړو مدينې ته، د پاک نبي روضې ته
ژړا او په دعا و ، ولاړو دروازې ته
خپل روح يې هلته ورکړو شهيد شوی وروران و ، خالص بابا په خپله
اتل او قهرمان و ، خالص بابا په خپله

بچی د مسلمان و ، په حقه لار روان و
غازي او مجاهد و ، په هر چا باندې ګران و
زمری خيرالله وايي هم حافظ د پاک قران و ، خالص بابا په خپله
اتل او قهرمان و ، خالص بابا په خپله

اسلامي انقلاب کلک عزمونه غواړي
په یو ځان د ټول جهان مقابله ده

په هېواد کې د روان جهادي بهیر په اړه د اسلامي امارت توره بوره جهادي محاذ د تېرو څو میاشتو نظامي خبرونه:

مصدر: www.toorabora.net

ویاند: قاري سجاد

ننګرهار

۲۰۱۲-۰۶-۰۲

د توره بوره مجاهدینو د ننګرهار ولایت د سپین غر د ولسوالۍ د وچ خوړ او سید خیلو په کلیو کې پر هغو ګډو ځواکونو برید تر سره کړ چې د کورونو د تالاشۍ لپاره له موترو پلي شوي وه.

د خبر له قراره دې خونړي برید کې دیارلس تنه صلیبي یرغلګر او د هغوی داخلي ګوډاګیان مړه او ټپیان شوي دي.

ننګرهار

۲۰۱۲-۰۶-۰۲

د اسلامي امارت د توره بوره جهادي محاذ مجاهدینو د ننګرهار ولایت د خوګیانو د ولسوالۍ د وزیرو د سیمې په کشمیر کلي کې د اشغالګرو ځواکونو پر کتار وسله وال برید تر سره کړ چې له کبله یې د یرغلګرو یو فوځي ټانګ ویجاړ او پکې سپاره اوه تنه عسکر مړه او ټپیان شول.

ننګرهار

۲۰۱۲.۰۵.۲۹

د اسلامي امارت د توره بوره جهادي محاذ مجاهدینو د ده بالا د ولسوالۍ د چنګي په سیمه کې د اجیرې اردو پر یوه امنیتي پوسته برید وکړ چې له امله یې جګړه رامنځته او نیم ساعت روانه وه.

دې برید کې دوه عسکر مړه او درې نورر خورا سخت ټپیان شول.

ننګرهار

۲۰۱۲.۰۵.۲۶

د اسلامي امارت د توره بوره جهادي محاذ مجاهدینو د ننګرهار ولایت د بټي کوټ د ولسوالۍ د مارکوه د سیمې د باجوړۍ سټاپ په سیمه کې د سرحدي پولیسو پر یو رینجر موتر د کمین په ترڅ کې وسلوال برید ترسره چې له امله یې شپږ سرحدي پولیس ځای پر ځای مړه او درې نور مرګوني ژوبل شول.

ننګرهار

۲۰۱۲.۰۵.۲۴

د اسلامي امارت د توره بوړه جهادي محاذ مجاهدینو له خوا د بټي کوټ ولسوالۍ د فارم چهار په سیمه کې د اجیرې اردو پر موترو برید تر سره شو چې له امله یې ځلور تنه عسکر مړه او دوه نور ټپیان شول او هم یو رینجر موټر ویجاړ شو.

ننګرهار

۲۰۱۲.۰۵.۰۸

د الفاروق د عملیاتو په لړ کې د اسلامي امارت د توره بوړه د جهادي محاذ مجاهدینو د ننګرهار ولایت د بټي کوټ په ولسوالۍ کې د دوه جلا جلا چاودنو په تر سره کولو سره د ګوډاګۍ اداري اولس تنو کارکوونکو ته مرګ ژوبله واړوله.

ننګرهار

۲۰۱۲.۰۴.۲۸

نن شنبه د ماسپښین په پاوباندی دري بجی د ننګرهار ولایت خوګیاڼو ولسوالۍ اړوند د وزیرو تنګي په راغه سیمه کې د افغانستان اسلامی امارت توره بوړه جهادي محاذ مجاهدینو لخوا دوه تنه سرحدي پولیس چې په ګزمه بوخت وه د یو کمین په ترڅ کې ووژل شول

ننګرهار

۲۰۱۲.۰۴.۱۷

نن د اشغالګرو امریکایی پوځیانو او داخلی مزدورو قواو یو لوی قطار د مجاهدینو پر خلاف د عملیاتو پخاطر د خوګیاڼو ولسوالۍ د مملی ساحې ته راغلی وه چی د سیمی یو شمیر ملکی کسان یی ټپیان او اسیران کړل ، له دی وروسته د افغانستان اسلامی امارت توره بوړه جهادی محاذ مجاهدینو په پوره مهارت د دښمن پر قواو د ماین چاودنه وکړه چی په ترڅ کښی یي ځلور تنه سپاره عسکر مړه او یو تن یی سخت ټپی شو .

ننګرهار

۲۰۱۲.۰۴.۱۸

تیره شپه دوه بجې د ننګرهار ولایت د خوګیاڼو د ولسوالۍ د میملې په سیمه کې د افغانستان اسلامي امارت توره بوړه محاذ مجاهدینو د امریکایي ځواکونو ټانګ د یو غټ ماین په واسطه له منځه یوړ چې په ترڅ کې یې پنځه تنه امریکایي عسکرمړه او یو ټپي شو.

ننګرهار

۲۰۱۲.۰۴.۱۷

نن له غرمې وروسته د اسلامي امارت د توره بوړه جهادي محاذ مجاهدینو د ننګرهار ولایت د خوګیاڼو په ولسوالۍ د میملې په سیمه کې پر ګوډاګیو عسکرو برید تر سره کړ چې په ترڅ کې یې دیارلس تنه عسکر مړه او ټپیان شول.

ننګرهار

۲۰۱۲.۰۴.۱۷

نن سهار د اسلامي امارت د تورې بوړې جهادي محاذ مجاهدینو د خوګیاڼو ولسوالۍ د میملې د کلي د عربانو دکانونو په سیمه کې د کورنیو عسکرو یو زغروال ټانګ په ماین له منځه یوړ.

دې درنده چاودنه کې ځلور تنه عسکر مړه او یو بل خورا سخت ټپي شو.

ننګرهار

۲۰۱۲.۰۴.۱۲

د افغانستان اسلامي امارت توره بوړه جهادي محاذ مجاهدینو د خوګیاڼو د ولسوالۍ د میملی د کلي د لوغدرې په سیمه کې د اجیرې اردو پر کاروان وسله وال برید تر سره کړ چې په نتیجه کې یې څوارلس تنه داخلي عسکر مړه او ژوبل شوي او یو رینجر موټر یي هم له منځه وړل شوي .

ننګرهار

۲۰۱۲.۰۴.۱۲

د افغانستان اسلامي امارت د توره بوړه جهادي محاذ مجاهدینو د خوګیاڼو ولسوالۍ د کنډو په سیمه کې د امریکایي اشغالګرو ځواکونو پر یو فوځي ټانګ ماین وچاودولو چې له کبله یې په ټانګ کې سپاره څلور تنه امریکایي عسکر مړه او دوه نور ټپیان شوي دي.

ننګرهار

۲۰۱۲.۰۴.۱۴

نن سهار د اسلامي امارت د توره بوړه جهادي محاذ مجاهدینو د ننګرهار ولایت د خوګیاڼو د ولسوالۍ د وزیرو د سیمې د تنګي پر پوسته برید تر سره کړ چې له امله یې یو تن عسکر مړ او دوه نور ټپیان شول.

ننګرهار

۱۴-۰۴-۲۰۱۲

دافغانستان اسلامي امارت توره بوړه جهادي مجاذ مجاهدینو د ننګرهار ولایت د خوګیاڼو د ولسوالۍ د وزیرو د چونۍ سره د ګډ دښمن پر موټریز کاروان وسله وال برید تر سره کړ چې جګړه نیم ساعت روانه وه.

د خبر له قراره جګړه کې د بهرنیو ځواکونو یو زغروال ټانګ او د کورنیو اجیرانو یو رینجر موټر ویجاړ او اوو تنو ګډو سرتیرو ته مرګ ژوبله ورسیده.

ننګرهار

۱۴ . ۰۴ . ۲۰۱۲

د ننګرهار ولایت د خوګیاڼو ولسوالۍ د وزیرو چونۍ په سیمه کې د اسلامي امارت د توره بوړه جهادي محاذ مجاهدینو د ریموټ کنټرول ماین په توسط د بهرنیو ځواکونو یو ټانګ له منځه یوړ چې له کبله یې د بهرنیو ځواکونو زغروال ټانګ ټوټه ټوټه او پکې سپاره شپږ تنه عسکر ووژل شول.

ننګرهار

۲۰۱۲.۰۴.۰۹

دننګرهار ولایت دخوګیاڼو ولسوالۍ مربوط دوزیرود تنګي په پوسته چه داخلي عسکر پکې میشت دي دافغانستان اسلامي امارت توره بوړه جهادي محاذ مجاهدینو لخوا نیم ساعته برید ترسره شو چه له امله یي ددښمن درې تنه عسکر ځای پر ځای ووژل شول.

خبر زیاتوي برید چې دیو تکیک له مخې ترسره شوې نو مجاهدین توانیدلي چه نوموړي پوسته تر نن دورځې تر سهار یوولس بجو پورې محاصره وساتي.

ننګرهار

۲۰۱۲-۲-۲۰

د ننګرهار ولایت د خوګیاڼو ولسوالۍ مربوط د مملي باغ په ساحه کې د افغانستان اسلامي امارت توره بوړه جهادي محاذ مجاهدینو لخوا د ملي اوردو په پیاده ګزمه چره دار ماین انفجار شو چې له امله یې پنځه عسکر مړه او یو زخمي شو.

کنړ

۱۱-۰۶-۲۰۱۲

د اسلامي امارت د توره بوړه محاذ مجاهدینو د کنړ ولایت د ماڼوګي د ولسوالۍ په اړوندو سیمو کې د یرغلګرو ځواکونو په یو مرکز او دفاعي پوستو د سپکو او درندو وسلو بریدونه تر سره کړل چې په ترځ کې یې دښمن ته پر مالي زیان رسېدو سربېره اوه تنه بهرني عسکر مړه او ټپیان شول او هم په مرکز کې ولاړ یوه عراده فوځي موټر ویجاړ شو.

کنړ

۱۰-۰۶-۲۰۱۲

نن مازدیګر څلور بجې د اسلامي امارت د توره بوړه مجاهدینو د کنړ ولایت د ماڼوکي د ولسوالۍ د تنتیل او سندرۍ په سیمو کې د ګډو ځواکونو پر فوځي کاروان خورا دروند برید تر سره کړ چې له کبله یې اوو تنو یرغلګرو ته مرګ ژوبله رسیدلې او د هغوی دوه ټانګونه ویجاړ شوي دي.

کنړ

۲۰۱۲.۰۵.۱۲

د اسلامي امارت د توره بوړه جهادي محاذ مجاهدینوله خوا د کنړ ولایت د ماڼوګي ولسوالۍ مربوط د کنډګل په سیمه کې دافغانستان اسلامی امارت توره بوړه جهادي محاذ مجاهدینو له خوا د داخلي دښمن په یو شمېر رینجر موټرو د یو کمین په ترڅ کې برید تر سره شو چې په ترڅ کې یې د دښمن درې رینجر موټر د راکېټ لانچرو او پیکاوو په توسط ویشتل شوي او څلور داخلي عسکر پکې وژل شوي

کنړ

۲۰۱۲.۰۴.۲۸

دافغانستان اسلامی امارت توره بوړه جهادي محاذ مجاهدینو نن ماسپښین په درې بجو د کنړ ولایت وټه پور ولسوالۍ کې پر امریکایی کاروان، چې په سیمه کې د تېریدو په حال کې و د یو کمین په ترڅ کې د سپکو او درندو اسلحو په توسط برید ترسره کړ، د جګړې په منځ کې چې نیم ساعت یې دوام درلودیو امریکایي ټانګ په راکټ لانچر ویشتل شوی او په بشپړه توګه ویجاړ شوی.

خبر کې ویل شوي چې په ټانګ کې سپاره دوه امریکایی عسکر مړه او یو تن ټپي شوی

د ننګرهار په خوږیاڼو کې یو افغان غازي ماشوم د خپل احساس له مخې یو امریکایي سرتېری په لاره قتل کړ

(جمعه) ۲۲ / ۰۶ / ۲۰۱۲

د ننګرهار ولایت د خوږیاڼو ولسوالۍ له مرکز کږې سره نږدې د سرمۍ د کلي او سېدونکي ځوان هلک (نشاط د سرمعلم محمد عظیم زوی) د خپل شخصي احساس او ویښ ضمیر له مخې نن وتوانېد چې د خپل هېواد د آزادۍ او جهاد په موخه یوتن امریکایي عسکر هغه مهال د بزګرۍ په لاره وواهه چې عسکر په سیمه کې پیاده ګزمه کوله.

یاد افغان غازي ماشوم وروسته له بریالي برید نه توانېدلی چې ځان خلاص کړي او په سیمه کې له مجاهدینو سره یوځای شي.

دغه ځوان هلک په داسې حال کې دغه راز قهرماني کوي، چې امریکایان هیله لري چې افغانان به یې تابع شي او لکه څوتنه خرڅ شوي ډالرخواره ټول ملت به امریکایي یرغل ومني، خو د دغه هلک قهرماني او اسلامي احساس په خورا روښانه توګه واضحوي، چې افغانان که د عمر په هره کچه وي، بهرنی یرغل ډېر ښه پېژني او په هرمناسب وخت کې د خپلو نېکونو یاد تازه کوي او په بهرنیو بده ورځ راوستلای شي.

باید وویل شي چې څو کاله د مخه د همدې ولسوالۍ د مملې په سیمه کې هم یو تن کوچني په لور سره یوتن بهرنی عسکر وژلی و.

له پېښې څخه وروسته سمدستي سیمې ته الوتکې را ورسېدې او په نوموړې سیمه کې یې الوتنې پیل کړې، د وحشي یرغلګرو په وړاندې د افغان مسلمان ملت کرکه او نفرت دومره ډېر شوی چې اوس د کم عمر ماشومان یې هم له خپله سره تېرېږي او داسې اتلوال بریدونه ترسره کوي.

د هېواد په ګڼو سیمو کې کله چې امریکایي عسکر د کلو او بانډو په منځ کې تګ راتګ کوي د کلیوالو ماشومانو له خوا د ډبرو ګوزارونه پرې کیږې او په نفرت سره ورته کتل کیږي.

په افغان اوسني جهاد کې د ځوانانو ترڅنګ سپین ږیرو ، ښځو او ماشومانو هم خپله ونډه ادا کړې او د اسلامي احساس له مخې یې د خپل توان په اندازه خپل مکلفیت پرځای کړی دی.

د دغه ماشوم شهکاري زموږ د ټول ملت لپاره د لا هیښونې یو خورا ښه پیغام او د بهرنیو نیواکګرو لپاره د خطر زنګ دی، چې نور باید خپل تصمیم ونیسي، زموږ له خاورې خپلې ناپاکه پښې سپکې کړي او د لته د افغانانو مېړانې او متانت ته غاړه کیږدي.

عبدالاله شهید شو

عبدالله ایوبي

یو وخت مې په دې خبره دومره عقیده پخه شوې وه چې په هر ځای او مجلس کې به دا خبره رانه پاتې شوه نو مجلس به راته بې فایدې ښکارېده او خفه په دې وم چې ولې دا خبره په همدومره شدت سره لکه زه یې چې معتقد یم خلک راسره نه مني.

خبره دا وه چې په قران کې د جهاد ایاتونه او د نبي علیه السلام او صحابه کرامو سیرت، غزوات، مجاهدې او قربانۍ په مجموع کې که اوایو چې دین موږ نه د کامیابۍ لپاره فقط قرباني غواړي په هر ځای کې به همدا یوه نقطه په نظر کې نیول شوې وي چې د خدای جل جلاله په لاره کې قرباني ورکړی.

ماته خو په هر عبادت کې که هغه لمونځ دی که روژه ده که زکات دی که وړوکی عبادت دی که غټ عبادت دی موږ نه یې قرباني غوښتې موږ همدومره مسؤل یو ډېر مسؤل نه یو نو دغه فکر راباندې دومره حاوي ؤ، چې د مجاهدینو په شهادت به نه خفه کېدم او دا مې د مجاهدینو د کامیابۍ یواځینۍ وسیله ګڼله نور مې د کامیابۍ په هیڅ بله کومه لاره فکر نه ستړی کاوه خو وروسته مې چې د ځنګ یاران شهیدان شوه هغه د سفرونو تکلیفونو او مجلسونو یاران مې چې شهیدان شوه هغه خلک شهیدان شوه چې د ټولنې د اصلاح لپاره او د اسلامي نظام د جوړېدو لپاره د هغوی ژوند ډېر مهم و، په کلونو کلونو کې د نظام درسونه ویلي و، د دعوت او اصلاح په اصولو پوهېدل نو پوهېدو چې واقعاً مو لویه ضیاع او خساره کړې ده.

وپوهېدو چې دغسې خلک د ګوتو په شمېر لرو او د دوی ژوند د بشریت لپاره ډېر مهم دی.

په ځوان مجاهد عبدالاله کې ما د یو کامیاب قاید نښانې لیدلې وې په دې کم عمرۍ کې د اخلاص او تقوی نمونه وه د ده استعدادونو ته د جهاد صف او افغانستان سخت ضرورت لرلو د یو حقیقي او کامیاب انسان ټول خصایص پکې راټول و. هغه لمحات رایادول مې ډېر زوروي چې د لویو غرونو په اوږدو مزلونو کې یې زما د قدمونو لپاره ځای برابر کړ او بیا به یې تر لاس ونیولم د ترحم او عاطفې نمونه وه د اوږدوه مزله وروسته به د دې لپاره راته مسکی مسکی کېدو چې د مزلونو تکلیفونه یې هېر شي.

الله جل جلاله دې یې شهادت قبول کړي.